



Rapport og planer 2012-2013



Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

RAPPORT OG PLANER 2012-2013

INNLEDNING

Rapport og planer 2012 – 2013 fra Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo følger Kunnskapsdepartementets mål for rapportering i sektoren. Rapporten er drøftet i styremøte 12.2.2013. Samtidig vedtok styret AHOs virkesomhetsmål. Hele dokumentet inkludert kapitlet som omhandler styrets vurdering av eget arbeid er vedtatt 11.3.2013. Planer for 2013 er flere ganger drøftet i styret høsten 2012.

Styrets arbeid i 2012 har fortsatt vært preget av arbeidet med AHOs økonomiforvaltning. AHO ble innrapportert til Riksrevisjonen på grunn av merknader til regnskapet for 2011 og dette har preget styrets prioriteringer.

Økonomien ved AHO er god. Det er bygget opp et fond på vel 7 millioner kroner og et tilsvarende beløp overføres til investeringer og strategiske satsinger til revidert budsjett 2013.

Rapporten fra 2012 dokumenterer gode faglige resultater både innenfor undervisning, FoU og formidling. Spesielt gledelig er økningen i antall publiseringspoeng. Forsatt er tallene for gjennomførte doktorgrader for lave, men tiltak er tatt i doktorgradsutdanningen og det forventes et økt antall disputaser i 2013.

AHO kan vise til gode SAK-resultater både i samarbeidet med Universitetet i Tromsø om landskapsutdanning og i samarbeidet Kunsthøgskolen i Oslo om design og generell profilering av de to institusjonene. Det administrative SAK-samarbeidet mellom mindre høyskoler i Oslo har etter AHOs styres oppfatning for liten framdrift og ambisjon.

Planene for 2012 viste seg på enkelte områder å være for ambisiøse. Dette gjelder spesielt enkelte administrative prosesser og tiltak som er utsatt til 2013.

Siden styret går av sommeren 2013, er planer 2013 preget av ønsket om å avslutte og komplettere prosjekter som er igangsatt i styreperioden. Samtidig gjennomfører AHO ambisiøse undervisningssatsinger og SAK-satsinger i samarbeid med U og Kunsthøgskolen.

2013 er av rektor definert som et «undervisningsår» der masterprogrammer blir evaluert, studieplaner presisert og AHO samtidig gjennomgår sine fagtradisjoner. Innenfor design skjer dette i form av et omfattende strategiarbeid. Innenfor arkitekturstudiet gjennomføres diskusjoner og undersøkelser som leder fram til utstillinger og publikasjoner i forbindelse med Oslo Arkitekturtriennale 2013. Kvalitetsheving av landskapsutdanningen skjer i samvirke med pilotprosjekt for landskapsutdanning i Tromsø.

Styret legger til grunn at det er iverksatt tilstrekkelige tiltak for å redusere de viktigste risikofaktorene for å nå oppsatte mål, og at AHO har et godt utgangspunkt for å videreføre *AHOs Strategi 2020*.

Oslo 14.3.2013



Rina Brunsell Harsvik
Styreleder



Karl Otto Ellefsen
Rektor

INNHOOLD

1	STYRETS VURDERING AV EGET ARBEID	5
1.1	STYRETS SAMMENSETNING	5
1.2	STYRETS ARBEID	6
1.3	STYRET SOM KOLLEGIALT ORGAN	7
1.4	STRATEGIER OG MÅL I ARBEIDET	7
1.5	STRATEGI FOR MÅLSTYRING – STYRETS ARBEID MED STRATEGISK PLANLEGGING.....	10
1.6	KVALITET I UTDANNING, FORSKNING OG FORMIDLING.....	11
1.7	SPEIELT OM ARBEIDET FOR STYRKING AV AHOs ØKONOMIFORVALTNING.....	12
1.8	STYRETS ARBEID MED ORGANISASJONSUTVIKLING.....	13
1.9	RISIKOSTYRING OG RISIKOVURDERINGER.....	13
1.10	OPPFØLGING AV ETATSTYRINGSMØTET 2012	14
2	RESULTATRAPPORTERING FOR 2012	17
	SEKTORMÅL 1: UTDANNING	17
	VIRKSOMHETSMÅL 1.1	17
	VIRKSOMHETSMÅL 1.2	22
	VIRKSOMHETSMÅL 1.3	24
	SEKTORMÅL 2: FORSKNING, FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGS-ARBEID	29
	VIRKSOMHETSMÅL 2.1.	29
	VIRKSOMHETSMÅL 2.2	35
	SEKTORMÅL 3: FORMIDLING OG SAMFUNNSOPPDRAG	38
	VIRKSOMHETSMÅL 3.1	38
	VIRKSOMHETSMÅL 3.2	45
	SEKTORMÅL 4: FORVALTNING.....	50
	VIRKSOMHETSMÅL 4.1	50
	VIRKSOMHETSMÅL 4.2	51
	VIRKSOMHETSMÅL 4.3	57

VIRKSOMHETSMÅL 4.4	58
2.2 ANNEN RAPPORTERING	61
2.2.1 UNIVERSELL TILRETTELEGGING.....	62
2.2.2 RAPPORTERING PÅ LIKESTILLING.....	62
2.2.3 STØRRE INVESTERINGSPROSJEKTER	62
2.2.4 SIKKERHET OG BEREDSKAP	63
2.2.5 PRIORITERING AV ØKT REKRUTTERING AV PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE I ARBEIDET MED INKLUDERENDE ARBEIDSLIV.....	63
3 PLANER FOR 2013.....	65
SEKTORMÅL 1: UTDANNING	65
VIRKSOMHETSMÅL 1.1	65
VIRKSOMHETSMÅL 1.2	69
VIRKSOMHETSMÅL 1.3	70
VIRKSOMHETSMÅL 1.4	71
VIRKSOMHETSMÅL 1.5	73
SEKTORMÅL 2: FORSKNING, FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID	76
VIRKSOMHETSMÅL 2.1	76
SEKTORMÅL 3 FORMIDLING OG SAMFUNNSOPPDRAG	81
VIRKSOMHETSMÅL 3.1	81
VIRKSOMHETSMÅL 3.2	84
SEKTORMÅL 4: FORVALTNING.....	87
VIRKSOMHETSMÅL 4.1	87
VIRKSOMHETSMÅL 4.2	89
VIRKSOMHETSMÅL 4.3	92
VIRKSOMHETSMÅL 4.4	93

Vedlegg: Svar til KD om økning av studieplasser

1 STYRETS VURDERING AV EGET ARBEID

1.1 STYRETS SAMMENSETNING

AHO avslutter nå sin andre styreperiode med ekstern styreleder oppnevnt av departementet og enhetlig faglig/administrativ ledelse med tilsatt rektor. Avslutningen av styreperioden preger både planer for 2013 og gir utgangspunkt for en konkluderende evaluering av styrets arbeid.

Styrets oppfatning er at AHOs system for ledelse fungerer godt. Spesielt bør det framheves at styrets kontrollfunksjon er langt tydeligere ved en slik ordning. De eksterne styremedlemmene representerer supplerende erfaring og kompetanse til de interne representantene og studentrepresentantene.

AHOs styre har i 2012 bestått av:

Styreleder Ågot Valle (til 1.2.2012)

Fungerende styreleder Rina Brunsell Harsvik (fra 1.2.2012)

Seniorforsker Per Arild Garnåsjordet

Direktør Hilde Angelfoss

Rektor Peter Krarup Kjær

Professor Mari Hvattum

Professor Beate Hølmebakk

Førsteamanuensis Steinar Killi

Bibliotekssjef Sidsel Moum

Stud. Berit Killingbergtrø Havåg (vår 2012) / Stud. Ask Helseth (høst 2012)

Stud. Hanna Charlotte Petersson

Varamedlemmer:

Professor Marius Nygaard

Professor Knut Hjeltnes

Rådgiver Erling Rognes

Daglig leder Ole Gustavsen (fast møtende vara i perioden fra 1.2.2012)

Rina Brunsell Harsvik har vært fungerende styreleder fra 1.2.2012.

Skolens rektor er Karl Otto Ellefsen som fra 1.1.2010 fungerer i sin tredje periode og den andre periode som tilsatt rektor. Ellefsen slutter som rektor og går tilbake til sin stilling som professor ved AHO 31.12.2013.

1.2 STYRETS ARBEID

Styret har hatt 7 møter i 2012: 12.02., 24.4., 19.6., 25.9., 6.11. og 12.12.

I tillegg er det avholdt et styreseminar 6.11.

Styrearbeidet har også i 2012 i stor grad vært preget av økonomispørsmål. Følgende mer overordnede saker er styrebehandlet i 2012:

Økonomi og organisasjon:

- Sluttrapport tiltakspakke 2. Spørsmål knyttet til budsjettoppfølging er tatt opp på alle styremøter gjennom året.
- Budsjett 2013, regnskap og tertialvurderinger av regnskap
- Langtidsbudsjett 2014-2018
- Bemanning 2013
- Nødvendige budsjettrevisjoner for å følge opp økonomiarbeidet
- Intern budsjettmodell og budsjettvurderinger
- Tiltak for utvikling av økonomiavdelingen
- Tilsetting av ny rektor

Strategiske saker:

- Revidert strategi for Institutt for arkitektur
- Revidert strategi og handlingsplan for Centre for Architecture and Tectonics
- SAK-samarbeid UIT
- SAK-samarbeid AHO, NIH, NMH, KHiO
- SAK-utredning, innkjøpskompetanse
- Design for samfunnsinnovasjon. Samarbeid AHO / Norsk Form
- Søknader SFF (OCCAS)
- RSA - Råd for samarbeid med arbeidslivet
- Tildeling forskningsterminer

Styreseminar:

- AHOs økonomiforvaltning
- SAK - KDs politikk om SAK-samarbeid og administrativt samarbeid
- AHOs faglige SAK-samarbeid

Kvalitetssystem

- Årsrapport studiekvalitet
- Årsrapport AMU
- Opptaksrapport
- Revisjon av diplomprosedyrer ved AHO. Kvalitetssikring av progresjon i utdanning
- Revisjon retningslinjer for Forskningsutvalget
- Revisjon reglement for Opptakskomiteen
- Revisjon av forskrift for masterutdanningen
- Funksjonsbeskrivelse - leder forskerutdanningen
- Emeritireglement

Tilsettingssaker

Alle lederstillinger og alle tilsetninger i faglig/vitenskapelige stillinger ut over ett år avgjøres i styret.

- Leder for PhD-programmet (professor)
- Kommunikasjonssjef
- Universitetslektorer, åremålsstillinger i urbanisme (4 stillinger i 50 %)
- OBOS-professorat – arkitektur/bolig
- To 50 % professorater i arkitektur/bolig
- Forskerstilling i tjenestedesign
- Instituttleder Institutt for arkitektur
- Instituttleder Institutt for form, teori og historie.
- 5 stipendiatstillinger

1.3 STYRET SOM KOLLEGIALT ORGAN

Siden en er i slutten av styreperioden valgte en ikke å gjennomføre en formell evaluering av eget arbeid i 2012. Dette erstattes av et evalueringsarbeid av resultatene fra styreperioden og arbeid med en statusmelding fra det nye til det gamle styret.

Normalt drøfter styret seg fram til enstemmige vedtak og protokolltilførsler skjer kun unntaksvis. Styret mener at det fungerer godt som kollegialt organ og at styrearbeidet preges av åpenhet. En mener at det ikke er alvorlige svakheter i styrets arbeid og at styrets ansvar blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Styreseminaret i 2012 dreide seg om SAK-arbeidet som har vært omfattende ved AHO i 2012. Kunnskapsdepartementet innledet på seminaret.

1.4 STRATEGIER OG MÅL I ARBEIDET

Styret vurderer AHO som en vitenskapelig høgskole med tydelig profil, som arbeider innenfor avgrensede fagfelt, og som har etablert klare overordnede mål for egen virksomhet. Generelt sett er det styrets syn at denne styreperioden i svært mange spørsmål dreier seg om gjennomføring og ikke etablering av nye målformuleringer. Denne virkelighetsforståelsen er spesielt viktig som grunnlag for Planer 2013 fordi styret avslutter sitt arbeid i løpet av våren.

I *Strategi 2020* formuleres denne forståelsen slik: *“AHO har allerede etablerte institusjonelle og faglige strategier, som er tydelig formulert i den strategiske planen for 2006-2010 (revidert i 2008). Strategi 2020 bygger videre på skolens etablerte målformuleringer og strategier, og gir konkret innhold til de strategiske beslutningene.”*

Strategi 2020 summerer opp disse hovedutfordringene for AHO:

- *Å opprettholde og styrke faglig kvalitet målt opp mot intensjoner om å være et internasjonalt sett fremragende lærested.*
- *Å utvikle forpliktende faglige internasjonale og nasjonale nettverkssamarbeid innenfor prioriterte felter.*
- *Å videreutvikle institusjonelle samarbeid som fører til bedre og mer bærekraftige administrative løsninger og gir bedre fundament for utvikling av faglig kvalitet.*

Målene i Rapport og Planer 2011 – 2012 ble i dette dokumentet oppsummert på denne måten:

- *Å styrke entusiasme og tiltakstyst i den faglige delen av organisasjonen slik at alle de fire institutter fungerer som produktive arbeidsfellesskap.*
- *Å få de administrative systemene til å fungere optimalt gjennom å utvikle ledelse og samhandling.*
- *Å opprettholde og styrke faglig kvalitet målt opp mot intensjoner om å være et internasjonalt sett fremragende lærested.*
- *Å sette i verk tiltak i Handlingsplanen for internasjonalisering.*
- *På bakgrunn av en forbedret økonomisk situasjon å styrke langtidspanlegging av bemanning, faglige satsinger og investeringer.*
- *Å videreutvikle det institusjonelle samarbeidet med KHiO og NMH for utnytte institusjonenes profileringspotensiale, oppnå bedre og mer bærekraftige administrative løsninger og gi et sikrere fundament for videreutvikling av faglig kvalitet.*
- *Å videreutvikle SAK-samarbeidet med UiT om utdanning i landskapsarkitektur og et akademi for landskapsarkitektur i Tromsø.*

Styrets vurdering er at måloppnåelsen er høy. I alle disse sakene arbeider AHO i riktig retning og er på veg. Spesielt krevende er det å få de administrative systemene til å fungere optimalt. AHO har fortsatt tiltak som må gjennomføres i økonomiforvaltningen. SAK-prosessen, spesielt når det gjelder det administrative samarbeidet med andre mindre høgskoler i Oslo-området, har hatt for svak framdrift.

I etatstyringsmøtet i juni 2012 kommenterte KD strukturen på Rapport og planer. KD ba om at dokumentet ble forenklet noe og forutsatte at styret, nå da virksomhetene selv kan bestemme virksomhetsmålene, gjennomgikk disse grundig. Samtidig er KD for tiden svært opptatt av målstyring, og ønsker at institusjonene styrer i forhold til eksplisitt formulerte kvalitative og kvantitative mål. Etter KDs oppfatning har AHO fått få og for lite tydelige målsettinger som styrer virksomheten. AHO er opptatt av å gjennomføre denne forenklingen og spissingen i forbindelse med årets dokument.

Styret har etablert et revidert sett av virksomhetsmål for AHO:

Sektormål 1	Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov
Virksomhetsmål 1.1	<i>AHO prioriterer dybde framfor faglig bredde. AHO skal utdanne mastergradskandidater som holder et høyt europeisk nivå innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design og som er kvalifisert for regionale, nasjonale og globale arbeidsmarkeder</i>
Virksomhetsmål 1.2	<i>AHO skal tilby et utmerket læringsmiljø som tar utgangspunkt i skolens spesielle forutsetninger: ressurssterk, faglig profilert, internasjonal, beliggenhet midt i Oslo og en fagkultur som krever høy ytelse.</i>
Virksomhetsmål 1.3	<i>Undervisnings- og vurderingsformene skal ta utgangspunkt i skolens spesielle forutsetninger, sikre faglig innhold på et høyt internasjonalt nivå og føre til høy gjennomstrømming av studenter.</i>
Virksomhetsmål 1.4	<i>AHO skal ha et utstrakt internasjonalt og nasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet. AHO skal være selektiv i valg av internasjonale samarbeidspartnere og prioritere nettverk og samarbeidsinstitusjoner som bygger opp om AHOs profil og strategi</i>

Virksomhetsmål 1.5	<i>AHO skal tilby forskerutdanning av høy kvalitet som både bygger på skolens akademiske tradisjon og skolens praksisforankring</i>
Sektormål 2	Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet
Virksomhetsmål 2.1	<i>AHO skal være et ledende nordisk miljø for forsknings- og utviklingsarbeid innen våre prioriterte fagfelt</i> <i>AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstneriske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå.</i> <i>De fremste forskere og forskergrupper ved AHO skal holde europeisk toppnivå innenfor sine fagområder.</i>
Sektormål 3	Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping
Virksomhetsmål 3.1	<i>AHO skal gjennom formidling og fagkritikk bidra til at forskningsbasert kunnskap innenfor våre fag anvendes for å løse de store samfunnsutfordringene vi står foran. Dette forutsetter at vurderinger om relevans får stor betydning for forskningsprioriteringer. AHO påtar seg et spesielt ansvar for å utvikle fagkritikken.</i>
Virksomhetsmål 3.2	<i>AHO skal gjennom utdanning og forskning innenfor sine kjernefag arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design både være en innovativ kraft i samfunns- og næringsutvikling og en kritisk evaluerende røst i endringsprosessene</i>
Sektormål 4	Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle
Virksomhetsmål 4.1	<i>AHO skal forvalte sine samlede ressurser effektivt og offensivt, slik at kjerneaktiviteten prioriteres, strategiske valg følges opp og de faglige målene nås.</i>
Virksomhetsmål 4.2	<i>AHO stiller høye krav til studenter og ansatte og skal legge til rette for en kunnskapsorganisasjon med et meget godt arbeids- og læringsmiljø. Som arbeidsplass skal AHO preges av likeverd, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.</i>
Virksomhetsmål 4.3	<i>AHO skal videreføre arbeidet for å etablere en god økonomiforvaltning. Effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer. God internkontroll skal sikre kvalitet. Der det er operasjonelt skal AHO søke felles økonomitjenester med andre institusjoner</i>
Virksomhetsmål 4.4	<i>AHO skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom konsentrasjon og arbeidsdeling.</i>

Planene for 2012 viste seg på enkelte områder å være for ambisiøse. Dette gjelder spesielt enkelte administrative prosesser og tiltak som er utsatt til 2013. Siden styret går av sommeren 2013, er Planer 2013 preget av ønsket om å avslutte og komplettere prosjekter som er igangsatt i styreperioden. Samtidig gjennomfører AHO ambisiøse undervisningssatsinger og SAK-satsinger i samarbeid med UiT og KHIO.

2013 er definert som et «undervisningsår» der masterprogrammer blir evaluert, studieplaner presisert og AHO samtidig gjennomgår sine fagtradisjoner. Innenfor design skjer dette i form av et omfattende strategiarbeid. Innenfor arkitekturstudiet gjennomføres diskusjoner og undersøkelser som leder fram til utstillinger og

publikasjoner i forbindelse med Oslo Arkitekturtriennale 2013. Kvalitetsheving av landskapsutdanningen skjer i samvirke med pilotprosjekt for landskapsutdanning i Tromsø.

2013 vil også bli preget av evalueringer. Ved siden av fagevalueringene av masterprogrammene i arkitektur og design er det planlagt arbeidsmiljøundersøkelse, evaluering av AHOs arkiv, evaluering av AHOs nettsider, evaluering av personal- og økonomiforvaltningen. Flere av disse er selvevalueringer, enkelte ved hjelp av ekstern konsulent.

1.5 STRATEGI FOR MÅLSTYRING – STYRETS ARBEID MED STRATEGISK PLANLEGGING.

AHO har i denne styreperioden arbeidet med en lengre planleggingshorisont (2020) i det overordnede strategiske arbeidet. Dette har gitt et godt fundament, en tydelig retning og langsiktighet i styrets strategiske arbeid.

Plandelen i «Rapport og planer» fungerer sammen med budsjettet som en virksomhetsplan. På faglig side er det utviklet instituttvise strategier og handlingsplaner for de enkelte forskningssentra. På administrativ side arbeider en med tematiske plandokumenter.

Styret vedtar (eller tar til etterretning) alle strategiske dokumenter og deltar også i utvikling av planene ved at de diskuteres i styret i løpet av prosessen.

2012 har i større grad vært preget av gjennomføring enn av tilrettelegging gjennom planlegging.

Styret har behandlet revidert strategi for Institutt for arkitektur og revidert strategi og handlingsplan for Centre for Architecture and Tectonics ved instituttet. For øvrig har de langsiktige strategiske diskusjonene i styret i stor grad dreid seg om SAK-prosessene AHO er involvert i.

AHO følger en strukturert prosess for planrevisjon og evaluering av større tiltak opp mot målsettinger i strategisk plan. Styret har i seinere år lagt økt vekt på årlige risikovurderinger som grunnlag for årsplaner. Styret blir forelagt halvårige virksomhetsrapporter som danner grunnlag for revisjoner av budsjetter og planer.

Styret blir holdt løpende orientert om daglig drift ved rektors rapport til hvert styremøte. Styreleder blir også orientert gjennom jevnlig møter med rektor. Styrets strategiske ansvar kommer fram i spørsmål knyttet til organisering, budsjettarbeidet, beslutninger om evalueringer, fastsetting av retningslinjer og rutiner osv. Halvårige virksomhetsrapporter og budsjettrevisjoner er viktige i styrets planarbeid og kontrollfunksjon.

Styret får en muntlig rapport fra etatsstyringsmøtet i det påfølgende styremøtet. Departementets notat etter møtet blir lagt fram for styret til drøfting.

Styrken ved en liten institusjon som AHO er at veien fra idé til vedtak og gjennomføring kan gjøres relativt kort. Styret oppsummerte i styrekommentaren til Rapport og Planer 2011-2012 at kompleksiteten i AHOs strategier, handlingsplaner og andre målstyringsdokumenter er blitt for stor og at det er behov for en forenkling. Styret ser de store utfordringene knyttet til strategier/handlingsplaner for rekruttering og bemanning, og det er behov for å finne en bedre struktur for instituttens planlegging, knytte denne nærmere til handlingsplaner for forskningssentrene og koble instituttstrategiene tydeligere til langsiktige vurderinger av budsjett- og bemanningsbehov.

En gjennomgang av behovet for strategiske dokumenter og AHOs styringshjul ble initiert i 2012 og vil bli gjennomført i forbindelse med styrets oppsummering av status ved AHO.

Ved avslutningen av styreperioden vil styret utarbeide en statusrapport for AHO, som vil bli overlevert til det neste styret.

1.6 KVALITET I UTDANNING, FORSKNING OG FORMIDLING.

I de to siste styreperiodene har AHOs styre ønsket vekst i studenttall. Styret har gjennom opptaksstrategien satt en ramme om et totalantall studenter på ca. 750. Gjennom SAK-samarbeidet med UiT starter AHO en pilotklasse – 2-årig master i landskapsarkitektur ved UiT i Tromsø høsten 2013 (15 – 20 studenter). Dette er ledd i en langsiktig strategi for samarbeid med UiT på dette feltet. Samtidig vil AHO sammen med KHiO be om 50 nye studieplasser innenfor svært næringslivs- og samfunnsrelevante felt innen designutdanning. Disse studietilbudene forutsetter ny grunnfinansiering.

Styret ser lite som tyder på at veksten har ført til redusert kvalitet på undervisningen ved AHO. AHO holder et høyt internasjonalt nivå på sine masterutdanninger og dette blir nå dokumentert i ulike former for internasjonal «rating». Snarere synes det som om at studierevisjoner – som arbeidet for å styrke grunnundervisningen – har ført til styrket studiekvalitet. AHO er fortsatt i en prosess der det gjennomføres et betydelig arbeid for å revidere AHOs studieplaner og videreføre implementeringen av kvalifikasjonsrammeverk.

Søkertallene har økt fra 2011 både innenfor design og arkitektur. Innenfor arkitektur er søkningen fortsatt meget høy. AHO har fortsatt også en meget høy gjennomføringsgrad på normert tid i sine masterstudier.

Styret har over lang tid prioritert å utvikle AHO til å bli en velfungerende forskningsinstitusjon. Styret oppsummerer ved slutten av denne perioden at dette målet nå i stor grad er nådd. Alle institutter har nå NFR-finansierte forskningsprosjekter. 3 av instituttene har etablert forskningssentra. Forskningsaktiviteten er nå en aktivitet på linje med undervisningen. En omfattende snuoperasjon er med andre ord gjennomført i den siste og forrige styreperiode.

2013 er utpekt som et «undervisningsår» ved AHO, der en går inn i diskusjon av tradisjon, relevans, prioriteringer og framtidsplaner i undervisningsprogrammene. Internasjonale evalueringer av masterprogrammene i arkitektur og i design er viktige deler av dette arbeidet. Arkitekturundervisningen diskuteres i tillegg i gjesteforelesningsprogrammet (5+5) vår 2013, i to publikasjoner til Oslo Arkitekturtriennale høsten 2013 og i skolens utstilling under Triennalen. Innenfor design kobles undervisningsdiskusjonene til strategiarbeidet som foregår. Innenfor landskapsarkitektur ses kvalitetsheving av undervisningen i sammenheng med satsingen i nord.

Tilbakemeldingen fra NOKUT-evalueringen i 2010 førte til revisjoner av AHOs diplomordning og systematisering av det internasjonale arbeidet. Spesielt viktig er det nå for AHO å utvikle internasjonale nettverk for designutdanningene og forankre nordområdesatsingen i internasjonale nettverk.

Innenfor FoU ser styret følgende resultater som spesielt viktige i 2012:

- OCCAS søknad om SFF som førte forskningssenteret til finalerunden.
- Gaveprofessorat innenfor boligforskning gitt av OBOS.
- Svært gode FoU-resultater innenfor maritim sektor i samarbeid med Ulstein.
- Etablering av ett nytt forskningsprosjekt innenfor SAMKUL-programmet og et innenfor BIONÆR-programmet.
- Profesjonalisering av AHOs forskningsadministrasjon.

FoU-aktiviteten skjer nå i stor grad i regi av forskningssentrene og styres mer enn tidligere av sentrenes prioriteringer. Utfordringene er å utvikle flere oppdragsfinansierte prosjekter og i større grad å delta i EU-finansierte prosjekter.

Arbeidet på personalsiden med utvikling av årlige arbeidsplaner for alle vitenskapelige medarbeidere er krevende. Ett mål med dette arbeidet er å styrke kvaliteten på forskningen gjennom å gi mer sammenhengende forskningstid til de beste forskerne.

Relativt lave tall for gjennomførte doktorgrader (4) representerer fortsatt betydelig risiko og følges opp. Fra 2013 vil konsekvensene av tiltak som er gjennomført vise seg i et økt antall gjennomførte grader.

Styret er svært tilfreds med måloppnåelsen både innenfor publisering og også på formidlingssiden.

Innenfor formidling vises nå de positive konsekvensene av tilsetning av kommunikasjonssjef og bygging av en kommunikasjonsavdeling. Dette har gitt formidlingsarbeidet retning og langt bedre administrativ støtte.

AHOs modell for RSA, der egne råd er etablert på hvert av de instituttene som i størst grad er praksis- og arbeidslivsorienterte, fungerer godt. Disse rådene brukes i det løpende utviklingsarbeidet først og fremst på instituttene forskningssentra. De tre rådene samles 1-2 ganger i året og utvikler og diskuterer da strategiske spørsmål knyttet til samfunnskontakt som omfatter AHO som helhet. Strategi/handlingsplan for RSA vedtas endelig våren 2013.

1.7 SPESIELT OM ARBEIDET FOR STYRKING AV AHOs ØKONOMIFORVALTNING

Økonomispørsmål har etter styrets oppfatning i for stor grad kommet til å dominere denne styreperioden. Etter etatsstyringsmøtet våren 2010 ba Kunnskapsdepartementet *“styret ta grep for å skaffe seg oversikt over den reelle økonomiske stillingen og gjennomføre de tiltak som er nødvendige for å rette opp situasjonen. Departementet understreker at det er viktig for høgskolen å etablere et tilfredsstillende økonomisk handlingsrom slik at institusjonen fokuserer på faglig utvikling og arbeidet med ny strategisk plan.”*

Fra 2010 til 2012 gjennomførte styret en Handlingsplan for økonomiforvaltningen ved AHO. Styrets vurdering er at dette arbeidet var vellykket. Det var en betydelig skuffelse i styret da AHO også ble innrapportert til Stortinget for merknader i forbindelse med regnskap 2011. Grunnlaget var at RR i liten grad hadde tillit til AHOs økonomiforvaltning.

Styrets oppfatning er at innrapporteringen i hovedsak skyldes at tiltakene som var satt i verk først ga effekt fra siste del av 2011. Styret er også enige i at behovet for internkontroll var undervurdert.

Styret har i 2012 fulgt AHOs økonomi og økonomiforvaltning svært nøye. Det er truffet en rekke tiltak for å styrke regnskapskvaliteten. Dette arbeidet vil fortsette i 2013. Styret har også involvert seg i spørsmål om bemanning og intern organisering i økonomiadministrasjonen.

Styret er tilfreds med utviklingen i AHOs økonomi for 2012. Årsregnskapet presenterer en sunn økonomisk situasjon. Avsetningene er per i dag høye. Målet er fortsatt at avsetningen til reserve/planlagte strategiske satsinger skal være på ca. 5 % av bevilgningen fra KD. Dette innebærer at budsjettet for 2013 gir rom for viktige strategiske tiltak og investeringer.

Styret er i revidert budsjett for 2013 spesielt oppmerksom på og forsiktig med tiltak som fører til varig heving av budsjettandelen som brukes til lønnskostnader. En vil samtidig gjøre grundige vurderinger av organisasjonens evne til å gjennomføre planlagte tiltak før disse legges inn i budsjettet. Styret vil etter

erfaringer med budsjett/regnskap for 2012 øke kvaliteten på periodisering av budsjetter, budsjettrapporter og budsjettrevisjon som resultat av endringer i aktivitetsplaner.

Generelt sett er det styrets intensjon ytterligere å styrke og forbedre vårt økonomiske arbeid. Det gjennomføres en intern evaluering av situasjonen i AHOs økonomiforvaltning i mai/juni 2013.

1.8 STYRETS ARBEID MED ORGANISASJONSUTVIKLING

AHO har siden høsten 2010 gjennomført et omfattende arbeid med administrativ omorganisering. AHO er nå administrativt organisert med to direktører som har ansvar for hver sin del av administrasjonen. Alle administrative enheter er nå plassert i dette systemet. En diskusjon av verkstedene og verkstedsledelse gjenstår.

Styrets oppfatning er at AHO har en relativ enkel organisasjonsstruktur på faglig side. Instituttene er grunnenheter. Ansvar for all undervisning, formidling og FoU-arbeid som skjer på instituttene hører inn under instituttlederne som rapporterer direkte til rektor. Forskningssentrene er redskaper for å organisere og profilere FoU-arbeid innenfor instituttene. Faggruppene er uformelle enheter innenfor instituttene sin driver undervisning innenfor spesifikke fagfelt. Etter styrets oppfatning stiller denne faglige organiseringen meget store krav til kvalitet på instituttledelse og på administrativ «support» til instituttene. For øvrig er organiseringen ubyråkratisk og ukomplisert.

Styret har enstemmig vedtatt at AHO skal fortsette med enhetlig ledelse og rektorstilling med tiltredelsen 1.1.2014 er lyst ut i henhold til dette.

Styret har i forbindelse med utlysning av rektorstillingen diskutert forenkling av organisasjonsstrukturen på faglig side. Dette ville innebære en ny fakultetsstruktur ved AHO. Styret mener denne diskusjonen er prematur. Resultater av SAK-samarbeidet med KHiO kan likevel føre til at det blir nødvendig å revurdere den faglige organiseringen ved AHO.

1.9 RISIKOSTYRING OG RISIKOVURDERINGER

AHO har etablerte retningslinje for risikovurderinger og disse vurderingene er en del av planleggingssyklusen og integrert i rapporteringen til Kunnskapsdepartementet.

Forhold der styret vurderer høy vesentlighet på risiko er i 2013:

Sektormål 1.

- Utdanning i landskapsarkitektur som ikke tilfredsstillter AHOs mål om "excellence". Tiltakene er her å utvikle samarbeidet UiT, revidere curriculum for utdanningen og styrke den akademiske bemanningen innenfor fagfeltet.
- AHO har ikke ressurser til å følge opp ønsket om spesialiseringer og bredere fagmiljø innenfor designstudiet. Tiltaket er her utvikling av desingsamarbeidet med Kunsthøgskolen i Oslo.
- Manglende tegnesalskapasitet og stort press på undervisningsrom på grunn av økende antall studenter. Tiltaket er her: Utrede bruk og eventuell rehabilitering av sydfløyen i Maridalsveien 29. Avklare finansiering.

- For lav administrativ kapasitet i internasjonaliseringsarbeidet (dette har konsekvenser både for FoU og undervisning). Tiltak: Styrking av kapasitet og profesjonalisering gjennom SAK-samarbeid

Sektormål 1 – spesielt om forskerutdanningen

- Svak gjennomstrømming i forskerutdanningen. Tiltak: Ny leder av forskerskolen. Enda mer nitidig oppfølging av kandidatene. Tiltak for å styrke veilederkompetanse.

Sektormål 2

- Håndtering av forskningstid som fører til for liten og kvalitetsmessig for lav FoU-produksjon. Tiltak: Revisjon av retningslinjer. Styrking av HR-arbeidet på instituttnivå.
- For svak administrativ oppfølging av internasjonal forskningssatsing. Tiltak: Revisjon av administrative prioriteringer. SAK samarbeid om etablering av internasjonal forskningsadministrativ kompetanse.
- Svak økonomisk styring av FoU-prosjekter som gir for liten grad av forutsigbarhet. Tiltak: Styrking av prosjektlederrollen. Styrking av samarbeidet mellom FoU-administrasjon og økonomiadministrasjon. Implementering av TDI-modellen for totalbudsjettering av forskningsprosjekter.

Sektormål 4

- Den daglige driften tar mye tid og med knappe ressurser kan utviklingsarbeid og langsiktig økonomistyring bli nedprioritert. Tiltak: Fokuserer på opplæring av ansatte slik at arbeidsoppgaver kan omfordeles og utviklingsoppgaver prioriteres.
- Manglende medarbeideroppfølging på instituttene. Tiltak: Lederopplæring, internkontroll

SAK-samarbeidet.

- SAK-samarbeidene lar seg ikke forankre lokalt i institusjonene. Tiltak: Tiltak for internprofilering av samarbeidene.
- Høgskolene finner det vanskelig å sette av tilstrekkelige ressurser til SAK-samarbeidet. Tiltak: Fokus på forventet gevinst i form av økt kompetanse og kapasitet. Det avsettes kapasitet i arbeidsplan til medarbeidere som er engasjert i prosjektgrupper.

1.10 OPPFØLGING AV ETATSTYRINGSMØTET 2012

AHO fikk i juni 2012 tilbakemeldinger fra etatstyringsmøtet med Kunnskapsdepartementet som her oppsummeres i et eget punkt.

Departementet peker på nødvendigheten av å følge opp Riksrevisjonens merknader innen økonomistyring, internkontroll og anskaffelser. Denne saken tas meget alvorlig av AHOs styre og det redegjøres for arbeidet som gjøres i en egen rapport til departementet.

Departementet ber AHO ta tiltak mot midlertidighet i tilsetningsforhold. AHO har et helt ubetydelig omfang av midlertidighet i administrative stillinger. Midlertidighet kommer inn i undervisningsstillinger der en henter

kompetanse inn fra praksis. Svært mange av denne typen avtaler er nå formalisert til 4-årsavtaler med tilsetting etter utlysning.

AHO skal opprettholde arbeidet for å ta ut potensialet i eksterne inntekter og øke BOA. Styret vil peke på at AHO nå for første gang siden innovasjonssatsingen i de første årene av 2000-tallet nå har positiv egenkapital. Det er et meget stor potensiale for å øke BOA, spesielt innenfor designfeltet.

Departementet ber AHO om å følge opp likestillingsarbeidet. AHO har startet arbeidet med en ny handlingsplan for likestilling som skal styrebehandles i løpet av 2013.

Departementet ber AHO om å videreutvikle samarbeidet med andre institusjoner om langsiktige løsninger og om økt innsats i det administrative SAK. AHO kan etter styrets oppfatning vise til stor aktivitet og meget gode resultater i utvikling av samarbeidet med UiT og KHiO i 2012 og dette arbeidet videreføres i konkrete tiltak. Det administrative SAK-samarbeid mellom mindre høgskoler utvikler seg etter styrets oppfatning for sakte. Innenfor profesjonsrådet for arkitektur er det satt i gang et arbeid for tydeligere profilering av de tre ulike arkitekturutdanningene med sikte på arbeidsdeling og konsentrasjon av virksomhet.

Kunnskapsdepartementet peker på at det er nødvendig at forskningssentrene lykkes for at AHO skal nå sine mål på eksternt finansiert virksomhet, PHD-gjennomstrømning, annen FoU/KU. Dette er en helt riktig vurdering. AHO er med sin oppbygging helt avhengig av at instituttene fungerer god, at forskningssentrene fungerer god som deler av instituttet og, ikke minst, at instituttledelsen fungerer. Å få dette til er et langsiktig arbeid. I dag har AHO 4 velfungerende instituttledere, 2 av forskningssentrene fungerer godt, rollen til ett av sentrene vil trolig redefineres til å bli en paraply over instituttets forskning og et senter må reetableres.

Departementet peker på nødvendigheten av å integrere FoU/KU og utdanning. Styret oppfatter at dette skjer og at denne måten å arbeide på er en integrert del av fagkulturen på AHO.

Kunnskapsdepartementet ber om at samarbeid med samfunns- og næringsliv blir tydeliggjort og at AHO løfter fram aktiviteten til de andre fagområdene som innen dette feltet ikke utmerker seg i samme grad som design. AHO har innen dette feltet tatt tiltak ved å bygge en egen kommunikasjonsavdeling. Dette gir resultater.

Departementet ber om at AHO oppretter RSA ved alle fire institutter samt tilfredsstillende kravet om et institusjonsovergripende råd. Det sentrale rådet er opprettet med egen leder. Institutt for form, teori og historie vil opprette sitt RSA med arkitekturvern som fokus.

2 RESULTATRAPPORTERING FOR 2012

SEKTORMÅL 1: UTDANNING

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2012.

AHO holder et høyt internasjonalt nivå på sine masterutdanninger og dette blir nå dokumentert i ulike former for internasjonal «rating».

Søkertallene har økt fra 2011 både innenfor design og arkitektur. Innenfor arkitektur er søkningen fortsatt meget høy. AHO har fortsatt også en meget høy gjennomføringsgrad på sine masterstudier.

Grunnundervisningen er i løpet av 2012 revidert både innenfor arkitektur og design. Studieprogrammene på masternivå (fjerde og femte år) er presisert og gir nå større mulighet for spesialisering. Diplomordningen er revidert betydelig og bedre kvalitetssikring av studieprogresjon gjennomføres på tidligere tidspunkter i studiet.

AHO har vedtatt kvalitetsrammeverk og implementert dette i studieplanen.

SAK-samarbeid om landskapsutdanning er etablert og startes opp med en pilotklasse i AHO regi i 2013.

Studentene ved AHO oppnår læringsutbyttet som er definert for de ulike studieprogrammene. Evalueringer av undervisningen som gjennomføres av studentene og eksterne sensorer viser dette. Det samme gjør AHOs utstillinger av resultater fra studiokurs og masterarbeider/diplom.

Det er nå likevel et tydelig behov for å diskutere innhold og prioriteringer i undervisningen. Dette skyldes i hovedsak at AHO har behov for å diskutere relevans i sine utdanningsprogrammer og å vurdere de tradisjonene utdanningene bygger på.

Masterprogrammene i arkitektur og design vil bli evaluert i en internasjonal evaluering i 2013.

VIRKSOMHETSMÅL 1.1

AHO skal styrke sin stilling som et fremragende, internasjonalt orientert og spesialisert universitet. AHO prioriterer kvalitet framfor kvantitet. AHO arbeider i spennet mellom utforskning og eksperimentering på den ene siden og utdanning for profesjonens og yrkeslivets behov på den andre siden. AHO skal utdanne mastergradskandidater som holder et høyt europeisk nivå innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design og som er kvalifisert for lokale, regionale og globale arbeidsmarkeder.

DELMÅL 1.1.1: UTDANNINGSKVALITET PÅ INTERNASJONALT NIVÅ

AHO skal videreutvikle sitt internasjonale omdømme som et fremragende lærested innenfor våre fag. Høy kvalitet skal dokumenteres gjennom fagevalueringer og sammenligninger med internasjonale læresteder.

Intern fagevaluering av grunnundervisningen både innenfor arkitektur og design startet høsten 2012. Arbeidet forventes ferdigstilt i vårsemesteret 2013.

Planlegging av en internasjonal evaluering av masterprogrammene i arkitektur og industridesign er startet. Internasjonal komité er oppnevnt. NOKUT er observatør til evalueringene. Institusjonsbesøk finner sted i forbindelse med AHO Works i begynnelsen av juni og i september. Evalueringene skal foreligge primo november og behandles i AHO styre på desembermøtet.

Institutt for design ved AHO ble ranket som nummer åtte i en stor kåring utført av "Red Dot" designinstitutt i 2012. For første gang presenterte Red Dot design en ranking av designskoler. Gjennom fem år har de samlet sammen resultater fra alle awardprestasjoner og dette har resultert i en toppliste med 15 utdanningsinstitusjoner. I begrunnelsen fra Red Dot sto det blant annet: "Denne rankingen anerkjenner deres organisasjon som et av de beste universitetene i Amerika og Europa til å kontinuerlig produsere fremtidsrettede *cutting edge* design".

AHO deltar i et prosjekt sammen med Konstfack i Stockholm og Designskolen i Kolding, med formål å identifisere og møte utfordringer innen designutdanning. Gruppen sammenligner utdanningene og foreslår temaer til videreutvikling ved hjelp av symposier. Det første av disse symposiene ble holdt ved AHO høsten 2012.

AHO deltar i U-Map for universitetssystemet i Norden. Registreringen av informasjon for AHO er foretatt, men publisering av dataene er ikke klarlagt.

DELMÅL 1.1.2: HØY KVALITET I GRUNN- OG MASTERUTDANNINGER

AHO skal videreutvikle faglig brede 3-årige grunnutdanninger med høy pedagogisk kvalitet. Programmene i grunnundervisningen skal gi grunnlag for frihet til spesialisering og eksperimentering i masterdelen av studiene.

AHO prioriterer i sine masterstudier dybde framfor faglig bredde. AHO vil etablere tydeligere undervisningsprogrammer på masternivå og legge til rette for spesialisering. AHO vil samtidig fortsatt opprettholde et bredt studietilbud der den enkelte student gjennom sine fagvalg velger sin individuelle spesialisering og sin fagprofil.

Tiltak 1:

Før fagevalueringene gjennomføres skal det foreligge reviderte og komplette studieplaner for grunnundervisningen innenfor begge studieretninger. Studieplanen skal inneholde tiltak for å sikre og evaluere kvaliteten på kandidatene etter tre års grunnutdanning.

Tiltaket er gjennomført, og vil bli ytterligere presisert i studieplanen 2013-14 ved implementering av kvalifikasjonsrammeverket. Omlegging av grunnundervisningen ble gjennomført med studieplanen 2012-13. For arkitektur ble det lagt vekt på at hvert institutt/fagområde hadde ansvar for ett studieår hver. Dette

innebærer at det blir mer ro og tid til fordypning også på dette nivået med tanke på mer selvstendige oppgaver på masternivå.

På industridesign har en lagt mer vekt på grunnleggende undervisning innenfor de tre retningene industridesign, interaksjonsdesign og service- og tjenstedesign, for å forberede studentene til valg av spesialisering på masternivå.

Tiltak 2:

Studieplan for grunnutdanning i landskapsarkitektur i samarbeid med UiT vedtas i 2012. Utdanningen settes i verk i 2013. Det skal i løpet av 2012 også vedtas kompatible og kompletterende planer for masterutdanningene i landskapsarkitektur ved UiT og ved AHO.

UiT og AHO har samarbeidet for å utvikle en mastergrad i landskapsarkitektur med særskilt kompetanse på nordlige landskap og territorier. En pilotklasse i Tromsø i regi av AHO starter høsten 2013. Intensjonen er at et masterprogram med fellesgrad UiT/AHO skal starte høsten 2014 og senere utvikles til et fullt 5-årig program i landskapsarkitektur.

Pilotklassen ses i forhold til studieplan og grad som et utvidelse av AHOs masterprogram i landskapsarkitektur.

Tiltak 3:

Diplomordningen ("Master Thesis") ved AHO gjennomgås og ny ordning skal settes ut i livet i studieplanen 2012-2013. Dette arbeidet, som startet i 2011, omfatter revisjon av:

- *Omfang av diplomarbeidet.*
- *Struktur i veiledning og sammenheng med den øvrige mastergradsundervisningen på høyere nivå.*
- *Krav til oppgavestilling og resultat.*
- *Sensurordning.*

Dette arbeidet er gjennomført og både reglementer og praksis er endret fra og med høstsemesteret 2012. AHO opprettholder ren ekstern sensur i forbindelse med diplom. De praktiske forholdene rundt sensur og formidling av diplomarbeidene revideres vår 2013.

Tiltak 4:

Alle institutter skal utvikle egne undervisningsprogrammer på masternivå. Reviderte undervisningsprogrammer innarbeides i studieplan 2012 – 2013.

Alle institutter har påbegynt dette arbeidet og dette er dokumentert i studieplan 2012 – 2013. Arbeidet videreføres våren 2013 og konkretiseres videre i neste års studieplan. Institutt for design har utarbeidet egne undervisningsprogrammer for industridesign, interaksjonsdesign og service- og tjenstedesign. Også de tre øvrige instituttene har utviklet programmer som videreføres i studieplanen for 2013-2014. En viktig konsekvens innenfor masterprogrammene i arkitektur er at dette har ført til bedre fordeling av studenter mellom instituttene.

Tiltak 5:

I samsvar med resultatene fra kandidatundersøkelsen gjennomført i 2010 vil AHO fortsette arbeidet med en rekke tiltak:

- *Vekt på formidling og skriftlig presentasjon av prosjektinnhold i framlegging og sensur av prosjekter. Evalueringskriterier må gå fram av kursbeskrivelsene.*

- *Initiativer for større grad av gruppearbeid i masterundervisning og i diplomarbeider.*
 - *Undersøkelse om arbeidslivets vurdering av kompetansen til kandidater fra AHO gjennomføres i 2012.*
- Kursbeskrivelser er forbedret i studieplan 2012-2013. Det er foreløpig ikke gjennomført en etterprøving av hvilke vekt som nå legges på formidling. Evalueringskriteriene kommer bedre fram enn tidligere, men disse vil bli ytterligere spisset i forbindelse med beskrivelsene 2013-14 i henhold til AHOs kvalifikasjonsrammeverk.
- Diskusjoner om gruppearbeid gjennomføres på nytt. Det viser seg at endringene av grunnundervisningen har ført til en overvekt av gruppearbeid spesielt i arkitekturprogrammet. Arbeidslivets vurdering ble ikke gjennomført i 2012. For arkitektutdanningen er evalueringsskjema sendt ut tidlig 2013 med forventet rapport inneværende vårsemester.

DELMÅL 1.1.3: SAMSPILL MELLOM FORSKNING OG UTDANNING

Masterutdanningene skal tematisk knyttes til AHOs FoU-aktivitet. Dette skal styrke kunnskapsgrunnlaget for utdanningene og gi prosjektarbeidene en større grad av eksperimentell karakter og profesjonalitet. Masterutdanningene skal både ha preg av forskningsbasert undervisning og undervisningsbasert forskning.

Styringsparameter 1:

- *50 % av studiekursene i masterundervisningen skal med bakgrunn i studieplan 2012-2013 drive utviklingsarbeid med tydelig og formalisert FoU-tilknytning.*

Alle AHOs forskningssentra har i 2012 tilbudt kurs på masternivå med klar tilknytning til pågående forskning, dette er nærmere omtalt under Delmål 2.1.6. Sett i forhold til fagbeskrivelser i studieplan 2012 er måloppnåelse noe vanskelig å dokumentere, men målet er mer enn oppfylt på Institutt for form, teori og historie og Institutt for design. Målet om at 50 % av studiekursene skal drive utviklingsarbeid med tydelig og formalisert FoU-tilknytning bør kunne oppnås og dokumenteres i 2013.

DELMÅL 1.1.4: SØKNING

AHO vil arbeide for å opprettholde søkningen til både de gjennomgående studiene og til masterstudiene. I 2011-2012 blir arbeidet mot søkere intensivert innenfor industrideisignstudiet. Fra høsten 2012 vil arbeidet omfatte begge studieretninger.

Styringsparameter 1:

- *20 % økning av søkningen til industrideisignstudiet målt mot søkning 2011 (førsteprioritetssøkere).*

- 20 % økning i antall kandidater som leverer hjemmeoppgave til vurdering. Søknning til arkitekturstudiet på nivå med søknning 2011.

Søknning for industridesign økte med 21,3 % - målet er nådd

Økning på 6 % i antall kandidater som leverer hjemmeoppgave – målet er ikke nådd

Søknning til arkitekturstudiet er økt med 5,4 % - målet er nådd

Tiltak 1:

- Rekrutteringskampanje på egne hjemmesider.
- Revidert tiltaksplan for profilering på messer og for "åpen dag" på AHO.
- Skolebesøk og kontakt med yrkesveiledere ved videregående skoler.
- "Bli designer-kampanje" med oppstart i januar 2012.

Tabell 1.1 Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.1:

STYRINGSPARAMETER		RESULTAT	RESULTAT	AMBISJON	RESULTAT
		2010	2011	2012	2012
Antall primærsøkere per studie plass	ARK	11,17	10,55	11	10,8
	IDE	4,57	3,23	5	3,9
Totalt		8,97	8,11	9	
Studietilbud i samarbeid med andre institusjoner		2	0	0	0
Antall uteksaminerte kandidater fordelt på utvalgte områder	ARK	60	58	60	72
	IDE	32	26	30	33
	LA	3	6	10	13
Sum		95	90	100	118

Det ble startet et rekrutteringsprosjekt i 2012 for å øke søkermassen til industridesignstudiet. Søkertallet er på veg oppover, og prosjektet intensiveres i 2013. Økningen i primærsøknadene til arkitektur viser at dette studiet fortsatt er godt kjent og populært.

Tabellen viser at antall uteksaminerte kandidater i arkitektur ligger høyere enn vårt ambisjonsnivå for 2012. Noe skyldes effekten av økt opptak på masternivå for 2 år siden. Tallet på uteksaminerte har økt de siste årene men har nå trolig nådd et stabilt nivå. Økt opptak i forbindelse med landskapsstudier i Tromsø og samarbeid om undervisningsprogrammer med Kunsthøgskolen kan vil føre til økning i antall studenter.

Det var ingen stryk til diplom på studiet i 2012 og dette har sammenheng med omlegging av kvalitetssikringssystemene i studiene. I tillegg har diplom vært gjenstand for mange diskusjoner og en omlegging og det gjennomføres nå en portfoliovurdering (integret i sensur) før studenter får anledning til å melde seg opp til diplom.

AHO ser at kvalitetshevingen i landskapsutdanningen har gitt resultater og er fornøyd med økningen i antall uteksaminerte studenter og stor søkning. Landskapsutdanningen ved AHO gjennomføres kun på masternivå. Dette innebærer at studentmassen kommer fra mange ulike institusjoner og at -hovedvekten av studentene er internasjonale. Dette har bydd på andre utfordringer enn ved de øvrige studieprogrammene, og instituttet ble derfor styrket med en professor i landskapsarkitektur. I tillegg ble det ansatt ny instituttleder med praksis også fra dette feltet. Instituttet har i 2012 lagt stor vekt på oppfølging og veiledning av diplomkandidatene.

AHO har de siste par årene lagt om prosedyrene ved opptak til masternivå for å sikre inntakskvaliteten og det ser ut som også dette har gitt en positiv effekt på gjennomføringsgraden.

VIRKSOMHETSMÅL 1.2

AHO skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

DELMÅL 1.2.1: LÆRINGSUTBYTTE

AHO skal opprettholde et læringsmiljø som fremmer studentenes læringsutbytte best mulig. Høy faglig kvalitet og godt læringsmiljø er AHOs viktigste konkurransefortrinn for rekruttering av studenter. Den fysiske infrastrukturen skal prioriteres høyere. AHO skal sikre gode bibliotek-, verksted- og IKT-tjenester og samarbeide om nasjonale fellesløsninger. AHO vil fortsatt tilstrebe å ligge teknologisk i forkant.

Tiltak 1:

AHO skal ferdigstille implementeringen av kvalifikasjonsrammeverket høsten 2012.

Kvalifikasjonsrammeverket for AHO er utarbeidet og begynt implementert i studieplan 2012/2013. Endelig implementeringen på kursnivå vil skje med studieplan 2013/2014. AHO har arbeidet målrettet med å bedre studieplanene både når de gjelder innhold i enkeltfag, forløp og beskrivelser av læringsutbytte.

Tiltak 2:

Utvikling av en generell tiltaksplan for mer effektiv bruk av skolens lokaler og et forprosjekt for ombygging av sydfløyen i Maridalsveien 29 til undervisningsformål ble ikke gjennomført i 2011 og gjennomføres derfor i 2012.

Saken ble tatt opp på etatstyringsmøte med KD i 2012. KD skal ta saken opp med Statsbygg og AHO awenter rapport fra KD som nå har utspillet. AHO prioriterer saken meget høyt.

Tiltak 3

Som del av skolens IT-handlingsplan skal prinsipper for skolens tilbud av IT-tjenester til studentene utarbeides og danne grunnlag for investeringer og for IT-avdelingens oppfølging av studentene. Utsatt fra 2011.

Påbegynt høsten 2012. Tiltaket ble tatt inn i arbeidet med ny IT-handlingsplan som vil ferdigstilles våren 2013. Hovedkomponentene i handlingsplanen vil være tjeneste-katalogen med tilhørende beskrivelse av roller, ansvar, tjenestenivå samt et teknologisk teknologikart som omfatter hvilke løsninger som til enhver tid understøtter de ulike tjenestene.

DELMÅL 1.2.2: STUDIEPOENGPRODUKSJON

AHO skal opprettholde studiepoengproduksjonen pr. egenfinansiert student på det høye nivået denne produksjonen har i dag. AHO vil prioritere tiltak for å øke studiepoengproduksjonen i landskap.

Styringsparameter:

- *Kandidatuteksaminering som tilsvarer en gjennomføringsgrad på normert tid på 75 % på masternivået.*
- *Produksjon pr. egenfinansiert student skal overstige 50 studiepoeng.*
- *Minst 90 % samsvar mellom planlagte og avlagte studiepoeng.*

AHO har nådd alle målene med hensyn til studiepoengproduksjon. Studiepoengproduksjonen på master i arkitektur er redusert fra 56,2 i 2011 til 49,7 i 2012. Nivået for master i arkitektur er det samme som 2010, mens landskapsarkitektur er betydelig økt fra 2010.

DELMÅL 1.2.3: STUDIEKVALITETSSYSTEM

AHO skal styrke sitt system for forbedring og sikring av studiekvalitet.

Tiltak 1:

Oppfølging av NOKUTs evaluering av AHOs kvalitetssystem.

- *styrke de internasjonale studentenes medvirkning.*
- *iverksette tiltak overfor studietilbud og lærere med de laveste svarandelene i studentevalueringene.*

Praksis for internasjonale studenters medvirkning i formelle fora ved AHO er ikke utviklet godt nok AHO har endret prosedyrene ved ulike offisielle tilstelninger som burde involvere de internasjonale studentene. Både diplomgjennomganger, diplomutdeling og kurspresentasjoner foregår i hovedsak på engelsk, i tillegg til at all studentinformasjon sendes ut på begge språk.

Det er innført tiltak for å øke svarandelen på studentevalueringene. Dette har imidlertid ikke ført til nevneverdig økning i svarandelen, noe en ser på som problematisk. AHO fortsetter å involvere lærere i prosessen med tilbakemeldinger.

Tiltak 2:

Styrking av utdanningsledelse ved å etablere koordinatorgrupper med tydelige ansvars- og myndighetsområder. Dette er i 2011 gjennomført på Institutt for design og vil i 2012 også gjennomføres på Institutt for form, teori og historie, på Institutt for urbanisme og landskap og på Institutt for arkitektur.

Tiltaket er ikke gjennomført fullt ut, men foregår som del av utvikling av studieplanene. Saken må ses i sammenheng med ny instituttledelse på Institutt for urbanisme og landskap (2012) og ny ledelse på Institutt for arkitektur og Institutt for form, teori og historie ved årsskiftet til 2013.

Tabell 1.2 Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.2:

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT		AMBISJON	RESULTAT
	2010	2011	2012	2012
Gjennomføringsprosent i forhold til utdanningsplan	94,1	97,2	<i>opprettholde nivået</i>	95,8
Svarprosent studentevaluering	Vår	55	70 %	50 %
	Høst	53		71

Gjennomføringsprosent for master i arkitektur og master i industridesign er falt marginalt fra 2011 til 2012, men er på et høyt nivå. Det var i 2012 flere studenter som sluttet ved AHO. Dette ses ikke som en trend men som svingninger som kan inntreffe fra år til år. Når det gjelder master i landskapsarkitektur er gjennomføringsprosenten fortsatt stigende (fra 62,4 til 96,4), AHO har gjennomført betydelige tiltak innenfor dette studiet de siste årene.

Ph.d-utdanningen omtales under sektormål 2.

VIRKSOMHETSMÅL 1.3

AHO skal ha et utstrakt internasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

DELMÅL 1.3.1: INSTITUSJONSAVTALER

AHO skal styrke og kvalitetssikre sin portefølje av internasjonale institusjonsavtaler.

Internasjonale institusjonsavtaler skal gjenspeile AHOs undervisningsprofil, FoU-arbeidet ved AHO og legge grunnlag for både forskningssamarbeid og studentutveksling.

Tiltak:

- *AHO skal spesielt legge vekt på å utvikle avtaler med institusjoner som er interessante samarbeidspartnere for utvikling av designstudiet ved AHO. Dette skal resultere i flere attraktive utvekslingsavtaler for studenter på Master i industridesign.*
- *AHO skal styrke avtalene med de kinesiske institusjonene CAFA (arkitektur og design), Beijing University (landskapsarkitektur) og Tongji University (urbanisme).*
- *AHO skal utvikle samarbeid om lærer-, forsker- og studentutveksling med institusjoner i Nord-Amerika.*

- *AHO skal utvikle samarbeidsavtaler med canadiske og russiske institusjoner for å bygge opp om utvikling av et nytt studieprogram i landskapsarkitektur i samarbeid med Universitetet i Tromsø.*
- *AHO skal videreføre og utvide universitetssamarbeidet i Øst-Afrika.*
- *AHO vil gjøre en vurdering av nye mulige samarbeidsinstitusjoner i Sør-Amerika og Asia.*
- *Mulig utbytte av samarbeidsavtaler med internasjonale næringspartnere utredes.*

Alle tiltak følges opp.

- Fortsatt har AHO for få attraktive utvekslingsavtaler innenfor Design. Arbeidet er intensivert.
- Samarbeidet med Kina er noe vanskelig på grunn av de politiske forholdene mellom Norge og Kina, men AHOs samarbeid med Central Academy of Fine Arts i Beijing utvikles godt nå også gjennom doktorgradssamarbeid
- Formalisering av samarbeid med institusjoner i Nord-Amerika viser seg å være krevende på grunn av ulikheter i studentfinansiering. Samarbeid skjer først og fremst gjennom prosjekter (University of Pennsylvania, Cornell University), gjennom referansegruppene til forskningssentrene og i konkrete forskningsprosjekter.
- Samarbeid med de Øst-Afrikanske universitetene fortsetter først og fremst gjennom doktorgradskandidater (kvotestipender) og utvikling av forskningssøknader. Det er arbeidet med en søknad til NORHED programmet høsten 2012. Samarbeidsprogram for masterutdanning (Ardhi University, University of Nairobi, Yoma Kenyatta University, University of Makerere, University of Addis Abeba, AHO og NTNU) avsluttes i 2013.
- Institusjonsavtale med Chulalongkorn University i Bangkok Thailand er inngått og gjort operativ for studentutveksling fra 2013-2014.

DELMÅL 1.3.2: INTERNASJONALE STUDENTER

AHO skal sørge for et balansert innslag av internasjonale studenter i masterundervisningen. Dagens situasjon der ca. 1 av 3 studenter på masternivå er internasjonale håndteres godt i AHOs undervisning.

Styringsparameter 1:

Studieprogrammene på masternivå skal tiltrekke seg fremragende internasjonale studenter som bidrar til å øke studiekvalitet en ved AHO.

Tiltak 1:

- *Det skal satses spesielt på kvalitativ forbedring av internasjonal rekruttering til Master i industridesign og Master i landskapsarkitektur.*

Internasjonale studenter utgjør om lag 1/3 av studentmassen på masternivå ved AHO. Styrken ved internasjonalisering hjemme ved AHO er at internasjonale studenter inngår i den ordinære undervisningen sammen med studentene som har gjennomført grunnundervisningen ved AHO. Tilbakemeldingene fra lærernes og studentenes semesterevalueringer viser at internasjonale studenter i all hovedsak bidrar til positivt

til læringsutbyttet på bakgrunn av solide kvalifikasjoner og komplimenterende tilnærminger til faget. Av 45 prisvinnende studenter på masternivå (gruppeprosjekt og individuelle prosjekt) under AHO WORKS AWARDS, høstsemesteret 2012 var 24, det vil si litt over halvparten internasjonale studenter.

AHO opplever i noen tilfeller utfordringer knyttet til språkkunnskapene til asiatiske studenter. Dette gjelder Master i landskapsarkitektur, der andelen internasjonale studenter er svært høy (10 av 13 nye studenter ved opptaket i 2012.) Våren 2013 legges en ny rutine for opptak av utvekslingsstudenter under bilaterale avtaler (ikke-europeere), der det legges opp til grundigere kvalitetskontroll av de enkelte studentene og tidligere søknadsfrist, frem for Undervisningsutvalget.

Studieadministrasjonen sikrer de formelle opptakskravene som sammenholdes med Opptaks- og godkjenningensutvalgets portfoliovurderinger).

Opptaks- og godkjenningensutvalget (OGU) opererer med en streng nedre kvalitetsgrense for opptak til masternivå. Søkingen til masternivå i arkitekturutdanningen var i 2012 svært høy med ca 40 søkere per studieplass. OGU vurderer kvaliteten på en stor del av søkerne som tilfredsstillende ut fra portfoliovurdering og tidligere utdanning, og kandidatene som blir tilbudt studieplass eller satt på venteliste holder svært høyt faglig nivå. Søknadstallene og tilgangen på høyt kvalifiserte søkere er lavere for industrideisign og landskapsarkitektur. Vi opplever dessuten at mange av studentene på industrideisign og landskapsarkitektur takker nei til tilbudt studieplass. På grunn av strenge kvalitetskrav førte dette i 2012 til at opptakskvotene for disse studieprogrammene ikke ble fylt. Hensynet til kvalitet ble satt over hensynet til å fylle studieplassene.

Hovedutfordringen knyttet til å sikre høyt kvalifiserte internasjonale kandidater til AHOs masterprogram ligger i å tiltrekke flere høyt kvalifiserte søkere til industrideisign- og landskapsarkitekturutdanningene.

AHO gjennomførte i 2011 og 2012 kartleggende undersøkelser av søkermassen til opptak til masternivå. Det er i samarbeid med den nye informasjonsavdelingen tatt initiativ til utvikling av strategi for internasjonal markedsføring i 2013.

DELMÅL 1.3.3: STUDENTUTVEKSLING

Utvexling gjennom gjensidige avtaler med sterke utenlandske institusjoner skal være et attraktivt tilbud til AHO-studenter på masternivå. AHO skal søke å oppnå balanse mellom innreisende og utreisende utvekslingsstudenter. Rammen settes til 45 innreisende studenter til enhver tid.

Styringsparameter 1:

Kvalitetssikring av utvekslingsavtaler skal reflektere både faglig (komplementær) kvalitet, etterspørsel fra studentene og behov for balanse mellom innreisende og utreisende studenter.

Balansen mellom innreisende og utreisende studenter per semester er jevnere enn tidligere, med hhv. 40 innreisende og 30 utreisende i vårsemesteret, og 50 innreisende og 42 utreisende i høstsemesteret. Basert på studentrapporter og samtaler med utreisende studenter etter hjemkomst er både faglig læringsutbytte og språklige og kulturelle tilleggsutbytte gjennomgående godt, med noen få unntak.

Styringsparameter 2:

Minimum 25 % av masterstudentene skal gjennomføre lengre opphold ved utenlandske læresteder i løpet av studiet. Måltall for utreisende studenter per år er 40.

Tabell 1.3 Utvexling 2008 - 2012

		2008	2009	2010	2011	2012
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	UT	27	36	28	34	42
	INN	44	57	46	53	66
	SUM	71	93	74	87	108

Tabellen viser en jevn økning i antallet studenter som drar på utveksling, og at måltallet for antall studenter som gjennomførte utveksling i 2012 er nådd.

Tredjeårsstudentene (90 stk) utgjør den klare majoriteten av potensielle søkere. 54 av disse søkte om utveksling i 2012, og 36 dro på utveksling i høstsemesteret (6 i høyere årstrinn kommer i tillegg). Dette viser at utveksling er et godt kjent og populært tilbud.

Tabell 1.4: Andel uteksaminerte kandidater i 2012 som har vært på utveksling under studietiden ved AHO

Utvalg	Andel som har vært på utveksling
Alle (N=119)	27 % (N=32)
Tatt opp til første år (N=74)	39 % (N=29)
Tatt opp til masternivå (N=45)	7 % (N=3)

Tabellen viser at målene for andelen AHO-kandidater som gjennomfører utveksling i løpet av studietiden er nådd. Ser en på studentene som gjennomfører hele utdanningen ved AHO er andelen såpass høy som 39 %. Utveksling ved AHO er mulig på masternivå og klart best tilrettelagt for fjerdeårsstudenter. Studenter som tas opp til masternivå (fjerdeår) kan ikke søke om utveksling i første semester som AHO-studenter, og forventes i langt mindre grad å benytte seg av tilbudet.

Basert på studentrapporter og samtaler med utreisende studenter etter hjemkomst er både faglig læringsutbytte og språklige og kulturelle tilleggsutbytte gjennomgående godt, med noen få unntak.

Kvaliteten i utvekslingstilbudet sikres gjennom langsiktige og kvalitetssikrede institusjonsavtaler, blant annet gjennom en årlig gjennomgang av avtalenettet i Undervisningsutvalget.

Tidligere utreisende utvekslingsstudenter, og innreisende utvekslingsstudenter benyttes i utstrakt grad til studentenes planlegging av utvekslingsopphold. Informasjon formidles gjennom informasjonsmøter, studentrapporter på nett og kontaktinformasjon formidlet via studieadministrasjonen.

Kapasiteten for antall plasser under utvekslingsavtaler anses som full for arkitekturstudiet, som mottar ca 90 % av de innreisende utvekslingsstudentene. Det skal tunge faglige og/eller strategiske hensyn til for å opprette nye utvekslingsavtaler for arkitekturstudenter. Det er rom for flere avtaler og flere innreisende studenter på

industridesign. Det er ønskelig med flere gode utvekslingsavtaler for industrideignstudenter med skoler som tilbyr fremragende undervisning innen alle fordypningsretningene som tilbys ved AHO; interaksjonsdesign og system-servicedesign i tillegg til produkt-/industridesign.

For innreisende studenter legges det stor vekt på å gi tilstrekkelig praktisk informasjon om studiene ved AHO; kurstilbud, opptak på kurs, boligsøknad og oppholdstillatelse i Norge, i forbindelse med opptak. Studieadministrasjonen er spesielt oppmerksomme overfor studenter fra andre kontinenter ved semesterstart og gjør sitt ytterste for å etablere et lavterskeltilbud for studentservice.

SEKTORMÅL 2: FORSKNING, FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGS-ARBEID

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2012.

AHO har gjennomført en lang prosess for å utvikle systematisk og dokumenterbar FoU. Alle institutter har nå NFR-finansierte forskningsprosjekter. 3 av instituttene har etablert forskningssentra. Forskningsaktiviteten er nå en aktivitet på linje med undervisningen. En omfattende snuoperasjon er med andre ord gjennomført i de to siste styreperiodene.

AHO vurderer følgende resultater som spesielt viktige i 2012:

- OCCAS søknad om SFF som førte forskningssenteret til finalerunden.
- Gaveprofessorat innenfor boligforskning gitt av OBOS.
- Svært gode FoU-resultater innenfor maritim sektor i samarbeid med Ullstein.
- Etablering av ett nytt forskningsprosjekt innenfor SAMKUL-programmet og et innenfor BIONÆR-programmet.
- Profesjonalisering av AHOs forskningsadministrasjon.

Utfordringene er å utvikle flere oppdragsfinansierte prosjekter og i større grad å delta i EU-finansierte prosjekter. Formalisering av internasjonale forskningsnettverk er også en utfordring.

Mye av undervisningen ved AHO foregår som prosjektarbeid i studiotekst. Dette er et svært godt utgangspunkt for kobling mellom undervisning og forskning. Alle forskningssentra har nå etablert undervisningstilbud og knytter undervisningen til konkrete forskningsprosjekter. Nær halvparten av undervisningen i masterklassene (2/2,5 siste år) skjer som ledd i forskningsarbeid. Fortsatt har AHO en stor utfordring med å koble diplomoppgavene mer direkte til forskning- og utviklingsarbeid ved instituttene.

Arbeidet på personalsiden med utvikling av årlige arbeidsplaner for alle vitenskapelige medarbeidere er krevende. Ett mål med dette arbeidet er å styrke kvaliteten på forskningen gjennom å gi mer sammenhengende forskningstid til de beste forskerne.

VIRKSOMHETSMÅL 2.1.

AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstneriske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå.

AHO skal være et ledende nordisk miljø innen forsknings- og utviklingsarbeid innen våre prioriterte fagfelt.

FoU-arbeidet ved AHO skal være konkurransedyktig på et internasjonalt nivå.

De fremste forskere og forskergrupper ved AHO skal holde europeisk toppnivå innenfor sine fagområder.

DELMÅL 2.1.1: KONSENTRASJON AV FORSKNINGSSINNSATS

Forskning i internasjonal front skal prioriteres, understøttet av strategiske investeringer og samarbeid om forskningsinfrastruktur. AHO skal videreføre arbeidet med å bygge velfungerende fagmiljøer innenfor prioriterte faglige satsingsområder. Miljøene organiseres i forskningssentra.

Styringsparameter 1:

AHOs forskningssentra er på ulike trinn i sin utvikling og styringsparameteret er derfor ulikt for hvert enkelt senter:

- *OCCAS – Oslo Centre for Critical Architectural Studies: En arbeider ut fra forutsetningen om at søknad om å bli Senter for fremragende forskning går videre til andre runde og at revidert plan sendes inn våren 2012.*
- *RCAT – Centre for Architecture and Tectonics: Styregodkjent endelig strategi og handlingsplan (vår 2012).*
- *DR – Centre for Design Research: Handlingsplan (vår 2012).*
- *Senter for by- og landskapsforskning. Styret ber om at senteret redefineres og profileres i tråd med utviklingsstrategi for Institutt for urbanisme og landskap (vår 2012).*

OCCAS la i 2012 ned et stort arbeid i søknaden om å bli Senter for fremragende forskning og nådde opp til finalerunden. Planlagte prosjekter og samarbeid vil søkes realisert gjennom forskningssøknader og ved å gjøre bruk av de nettverkene som ble utviklet gjennom søknadsarbeidet.

OCCAS var arrangør og vertskap for symposiet "Heritage Values in Growing Cities" i samarbeid med Oslo kommune og som en del av hundreårsjubileet for Direktoratet for kulturminneforvaltning, Senteret har vært arrangør av to seminarer om framtida til regjeringskvartalet etter ødeleggelsene 22. juli.

RCATs strategi ble behandlet i styremøte i april 2012. I samarbeid med Cornell University, Department of Architecture organiserte RCAT symposiet "Sustaining Sustainability - Alternative Approaches in Urban Ecology and Architecture", The Hans and Roger Strauch Symposium on Sustainable Design 2012.

Handlingsplanen for DR er integrert i strategien til Institutt for design for 2012. Alle pågående prosjekter (14) står for en mengde aktiviteter i 2012, blant annet de internasjonale seminarne Design and the Digital Humanities, Augmented Reality and the City, Scholarly Publication, Design Research Mediation, Relating Systems Thinking and Design. DR sto som arrangør av konferansen «Aktivism eller slaktivism» – om unges samfunnsengasjement i sosiale medier og, sammen med InterMedia v/Universitetet i Oslo, av NORDES Summer School for PhD-studenter på temaene mobilitetsforskning og endringer i metoder og verktøy innen designforskning. Konferansen hadde deltakere fra 11 utenlandske universiteter og forskningssentre.

Styringsparameter 2:

AHO skal styrke forskningssamarbeidet med internasjonalt anerkjente institusjoner og forskernettverk. Dette skal dokumenteres i avtaler, forskningsprosjekter og felles publisering.

I 2012 hadde AHO 19 prosjekter med eksternt finansiering i sin portefølje, hvorav 12 under Institutt for Design/Senter for Designforskning (DR) og de øvrige jevnt fordelt på de tre andre instituttene.

To nye internasjonale prosjekter ble tildelt midler i 2012, det ene under Institutt for arkitektur, det andre under Institutt for Urbanisme og Landskap i samarbeid med DR.

Den internasjonale nordområdesatsingen ble ført et solid steg videre ved at prosjektet "Future North" ble tildelt midler for en treårsperiode over NFRs SAMKUL-program. Med en ramme på nær 16 millioner (hvorav 8 997 000 fra NFR og 6 937 000 av egne midler) deltar fem forskere i prosjektet, tre av dem fra AHO, som også har prosjektledelsen. Gjesteforskere fra to amerikanske og et kanadisk universitet skal bidra og tre PhD-stipendiater vil bli knyttet til prosjektet.

Prosjektet «Increased use of wood in urban areas» har fått tildelt midler fra NFR's BIONÆR-program. Samlet støtte fra NFR er 20 millioner kroner fordelt over 4 år og 1, 4 millioner kroner fra Skogtiltaksfondet. Prosjektet ledes av AHO og vil knytte til seg tre PhD-stipendiater. Som partnere inngår to universitetsinstitutter ved UMB og Norsk institutt for Skog og Landskap. I tillegg er University of Pennsylvania, State University of Oregon og Glasgow Napier University knyttet til prosjektet. Viken Skog, AT skog og Lunner allmenning er partnere fra skognæringene. Prosjektet vil dessuten ha et nettverk med 10 arkitektkontorer knyttet til seg. Prosjektet vil belyse en rekke temaer knyttet til trematerialer og trekonstruksjoner anvendt i urban arkitektur. Det vil derfor overlape og understøtte studier innenfor de feltene som er beskrevet som RCATs kjerneområder. I tillegg vil prosjektet gi bidrag den boligforskningen som er under etablering ved AHO.

DR har i 2012 utviklet pilot-prosjektet 2-SUSTAINIA som skal munne ut i et internasjonalt nettverk av forskere som er engasjert i hvordan design som fagområde kan bidra til problemfeltet globale klimaendringer.

Flere av de pågående prosjektene har hatt omfattende internasjonal publiseringsvirksomhet i 2012, noe som delvis reflekterer hvilken fase prosjektet er i, men også at noen har produsert mer enn planlagt slik det er rapportert for DRs "YOUUrban"-prosjekt. "RHYME", "Ulstein Bridge" og "Delta" er andre av DRs prosjekter med omfattende og mangfoldig produksjon. Sammen med RMIT University i Australia har DR skrevet "Design og Doctoral education", i en serie artikler som omhandler PhD-utdanning og design knyttet til IDEs koordinering av AHOs Phd-skole.

"SCIBE"-prosjektet, tverrfaglig og EU-finansiert, har tilknyttet forskerressurser fra tre av fire institutter på AHO og dokumenterer omfattende publisering i 2012. RCAT som er det minste senteret målt i antall tilknyttede forskere, har likevel meget stor internasjonal publiseringsvirksomhet.

Styringsparameter 3:

AHO skal opprettholde/øke omfanget av eksternt finansiert forskning.

AHO opprettholder omfanget av NFR-finansiert FoU-virksomhet og igangsetter i 2013 to nye NFR-finansierte prosjekter som beskrevet ovenfor (midler tildelt i 2012).

AHO har vært partner i søknad om et nytt EU-finansiert prosjekt, men prosjektet, et samarbeid mellom fem europeiske universiteter, nådde ikke opp i konkurransen om midler over Hera-programmet.

Ulstein-prosjektet ved IDE/DR er i god utvikling. Høsten 2012 ble det sammen med Ulstein sendt BIP søknad til NFR ved MAROFF-programmet. Søknaden fikk ikke gjennomslag.

I kjølvannet av prosjektet arbeides det med å etablere en maritim forskningsgruppe lokalisert ved AHO. Gruppen vil åpne muligheter for mer prosjektsamarbeid med næringslivet.

DELMÅL 2.1.2: PUBLISERING OG ANNEN DOKUMENTASJON AV FOU-RESULTATER

AHO skal fortsette økningen i nasjonal og internasjonal publisering og vise flere resultater av systematisk kunstnerisk utviklingsarbeid.

Styringsparameter 1

Alle i førsteplasseringer med forskningstid skal ha publisert eller vise til kunstnerisk utviklingsarbeid i perioden 2011 – 2012.

Resultatmål for publisering – 100 publiseringspoeng, målt over en treårsperiode (2010 – 2012).

Tabell 2.1 VITENSKAPELIG PUBLISERING 2010-12

Vitenskapelige publiseringer	2010	2011	2012*
Artikler i tidsskrift nivå 2	4	2	6
Artikler i tidsskrift nivå 1	18	13	14
Artikler i antologi nivå 2	4	5	11
Artikler i antologi nivå 1	18	8	9
Monografier nivå 2	0	0	0
Monografier nivå 1	0	0	2
Publikasjonspoeng	38,9	27,9	52,3
Snitt over tre år	39,7		
Publikasjonspoeng i treårsperioden	119,1		

*Fristen for innrapportering av publikasjonspoeng i 2012 er 3. april og tallet blir sannsynligvis noe høyere.

Tabell 2.2 RESULTATER AV KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID 2010-12

Kunstnerisk utviklingsarbeid **	2010	2011	2012
Utstillinger, installasjoner, arkitekturverk, produkter med mer	34	41	30

**Sammenslåing av kategoriene "Kunstnerisk og museal presentasjon", "Kunstnerisk produksjon" og "Produkt"

Antall publikasjonspoeng for 2012 ligger an til å bli høyere enn forventet. Med i overkant av 50 publikasjonspoeng, overgår en ambisjonsnivået for 2012 (40 poeng) og når resultatmålet for publisering over en treårsperiode med god margin. AHOs ansatte publiserer hovedsakelig i internasjonale vitenskapelige kanaler slik at 2012-resultatene viser en fin tendens.

Resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid viser en nedgang for 2012, selv om det rapporteres inn mer fra designfeltet enn tidligere. Det er grunn til å anta underrapportering på dette området, samt at kriterier for hva som skal rapporteres ikke er like godt etablert for alle fagfelt.

AHO har i flere år registrert resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) både i Forskdok og i Cristin uten at systemene har passet våre kategorier. AHO utviklet tidlig et sett kriterier for å sikre kvalitet på KU-innførlene.

Disse kriteriene tok imidlertid utgangspunkt i arkitektur og viste seg mindre egnet for design. I nåværende retningslinje for forskningsrapportering heter det: "Krav til resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid: Verk, produkt, produksjon m.m. som rapporteres, må ha vært gjenstand for ekstern fagfellevurdering og dessuten være offentliggjort/publisert. Instituttlederne har ansvar for å påse at alt som rapporteres som resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid oppfyller disse grunnleggende kvalitetskravene." I praksis har det vist seg vanskelig å kvalitetssikre etter disse retningslinjene.

Det foregår nå et utviklingsarbeid i regi av kunsthøgskolene og musikkutdanningsinstitusjonene for utvikling av rapportering av kunstnerisk utviklingsarbeid i Cristin. AHO er sammen med arkitekturmiljøet ved NTNU invitert til å drøfte nærmere samarbeid. Profesjonsrådet for arkitektur og landskapsarkitektur setter dette nå på dagsorden, og AHO vil ta initiativ til at Profesjonsrådet for designutdanningen gjør det samme. Signaler fra Cristin er imidlertid at det neppe kommer på plass nye registreringsmuligheter før 2014.

Det er for få tilsatte som gjennomfører systematisk FoU-arbeid som resulterer i meritterende publisering eller kunstnerisk utviklingsarbeid, men samlet sett er det en positiv utvikling der antall publikasjonspoeng per UFF-stilling nærmer seg nivået til flere av de andre vitenskapelige høgskolene.

Tabell 2.3 KVANTITATIVE STYRINGSPARAMETER DELMÅL 2.1.2.

Resultater per FoU-ansatte	Resultat		
	2010	2011	2012*
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	0,49	0,35	0,59
Publikasjonspoeng per undervisnings og forskningsstilling	0,90	0,61	1,09
Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsforskning per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	60,80	62,02	59,50

* Publikasjonspoeng er foreløpig ikke endelige

DELMÅL 2.1.3 UTENLANDSKE FORSKERE

AHO skal ha rammebetingelser for forskning som bidrar til å gjøre høgskolen til en attraktiv arbeidsplass for internasjonalt fremragende forskere.

Tiltak 1:

AHO skal fra 2012 profilere seg som et attraktivt forskningsmiljø overfor utenlandske forskere.

Det er ikke igangsatt målrettede tiltak i 2012, men AHO har stor internasjonal søkning til sine stillinger, se Sektormål 4.

Tiltak 2:

AHO skal tilby konkurransedyktige arbeidsbetingelser for forskere, herunder en egnet infrastruktur og et profesjonelt støtteapparat.

Det er 7 utenlandske statsborgere som er tilbudt stilling ved AHO i 2012, alle har takket ja. Det er utarbeidet bedre rutiner knyttet til å bistå med papirer fra skattetaten. Arbeidet med bedre rutiner og et profesjonelt støtteapparat inngår ellers i SAK-samarbeidet.

DELMÅL 2.1.5 EN PROFESJONELL FORSKNINGSADMINISTRASJON

AHO skal videreutvikle sin forskningsadministrative profesjonalitet.

AHO har i løpet av noen få år bygget opp en profesjonell forskningsadministrasjon. Hovedfokus i 2012 har vært å yte forskningsadministrativ støtte i prosessen knyttet til Senter for fremragende forskning og flere av de større forskningsprosjektene ved AHO. Forskningsadministrasjonen har deltatt i flere nasjonale nettverkskonferanser og søker aktivt samarbeid. Det er behov for å utvikle forskningsadministrasjonen videre med sikte på økt internasjonal kompetanse først og fremst omkring EU-samarbeid, økt innovasjonskompetanse og bedre samarbeid med AHOs økonomiforvaltning.

DELMÅL 2.1.6: SAMSPILL MELLOM FORSKNING OG UTDANNING

Sentrale deler av kunnskapsproduksjonen ved AHO har et designbasert fokus der ny kunnskap blir utviklet gjennom systematisk og utforskende prosjektering og fagkritikk. AHO vil styrke relevansen i FoU-arbeidet ved å bedre forbindelsen mellom studioundervisningen, teoretiske grunnkurs og andre teoretiske fag og FoU-arbeidet. Dette er spesielt viktig innenfor praksisbasert forskning og "Research by design".

Tiltak:

Alle forskningssentra skal tilby FoU-orienterte kurs og klargjøre sammenhengen til AHOs FoU-arbeid i studieplanen.

OCCAS: Studiokurset "Architecture and the archive" ledet av tre av OCCAS forskere utforsket den intellektuelle og arkitektoniske bakgrunnen til en av det moderne Norges nøkkelinstitusjoner Stortinget. Kurset ble arrangert i samarbeid med Nasjonalmuseet.

RCAT: Studiokurs med forskere fra AHO og mastergradsstudenter hvor det ble designet og konstruert en serie små bygninger ut fra parametrene "knapphet" og "kreativitet" for oppføring i "Open City" i Ritoque, Chile. Bygningene ble oppført på tomter utvalgt av arkitektstudenter ved et chilensk universitet, i samarbeid mellom dem og deltakerne fra AHO. Det franske tidsskriftet "L'Architecture d'Aujourd'hui" publiserte en artikkel om prosjektet i desember 2012. Det andre av RCATs studiokurs av denne typen utviklet prosjekter for å ta i bruk to neglisjerte offentlige områder i indre by i Oslo. Studiokurs som bygger opp om forskningsprosjektet «Wood be better» er også gjennomført på Institutt for arkitektur.

DR: Med studiekurset "Design i høyteknologiske forskningsmiljøer" skulle masterstudenter tilegne seg både teoretisk kompetanse og erfaring i en forsknings- og utviklingsprosess. Studentene skulle i løpet av kurset utvikle nye idéer for høyteknologiske produkter frem til produktkonsepter i samarbeid med eksterne aktører. Dette inngikk som et delprosjekt i forskningsprosjektet "D-side" der flere kommersielle selskap og forskningsnettverk deltar. Service Design og Systems Oriented Design er to andre FoU-orienterte kurs som DR stiller.

VIRKSOMHETSMÅL 2.2

AHO skal tilby forskerutdanning av høy kvalitet.

DELMÅL 2.2.1 DOKTORGRADSPROGRAMMET: DIMENSJONERING OG KVALITET

Forskerutdanningen skal videreutvikles og styrkes både innenfor tradisjonell, akademisk forskning, så vel som for "Research by Design" og praksisbasert forskning.

Styringparameter 1:

AHOs doktorgradsprogram skal dimensjoneres for ca. 40 doktorgradsstudenter. Minimum 10 av disse skal være finansiert av eksterne FoU-prosjekter.

Det er 54 kandidater på doktorgradsprogrammet pr. 31.12.12. Av disse er 10 finansiert av NFR, 1 er næringsph.d. og 5 ansatt ved andre høyskoler. De øvrige kandidatene er finansiert av AHO. Overtalligheten skyldes etterslep. Vi konstaterer likevel at mange nå er i avslutningsfasen, slik at det ligger an til en økning i antall disputaser i 2013 i forhold til de siste årenes resultater.

Tiltak 1:

Opptak til forskerutdanningen skal skje i henhold til AHOs forskningsstrategier, slik at avhandlingene speiler skolens satsningsområder og veiledningskompetanse.

Det ble tatt opp 12 ph.d.-kandidater til AHOs doktorgradsprogram i 2012. Tre av disse er kvotestipendiater fra to av AHOs samarbeidspartnere, Ardhi University i Tanzania og University of Nairobi, Kenya, en er ekstern fra Høgskolen i Oslo og Akershus tre er knyttet til Institutt for arkitektur, to til Institutt for urbanisme og landskapsarkitektur, to til Institutt for form, teori og historie og en til Institutt for design.

Tiltak 2:

Ny plan for forskerutdanningen (2011) settes i verk fra høsten 2012.

Studieplan for forskerutdanningen ved AHO for høsten 2012 og våren 2013 er godkjent i Forskningsutvalget. Ny leder for ph.d.-programmet ved AHO ble ansatt i 2012 og tiltrer stillingen 1.4.2013.

Tiltak 3:

AHO skal gjennomføre en generell arbeidsmiljøundersøkelse i 2012/2013. Denne omfatter også kandidater i doktorgradsutdanningen. En oppfølgende undersøkelse året etter skal vise klare positive forbedringer.

Det vil bli gjennomført arbeidsmiljøundersøkelse i løpet av 2013.

DELMÅL 2.2.2 NASJONALT OG INTERNASJONALT FORSKNINGSSAMARBEID

AHOs forskerutdanning skal stimulere til nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid i stipendiatperioden. AHO prioriterer å utvikle sin egen forskerutdanning i nettverk med andre nasjonale og internasjonale institusjoner.

Et større antall av ph.d.-kandidatene enn tidligere er knyttet direkte til forskningsprosjekter og forskningssentrene og blir integrert i disse internasjonale nettverkssamarbeid.

Tiltak 1:

Ved utvikling av prosjektbeskrivelser for ph.d-studenter skal utenlandsopphold legges inne i planene. Det skal legges opp til både korte og lange utenlandsopphold for AHOs ph.d-studenter som del av stipendiatenes arbeidsplaner.

Utenlandsopphold er lagt inn i planer for ph.d-studenter som er tatt opp i 2012.

Tiltak 2:

AHO skal fra 2012 også delta i stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Det ble sendt søknad 27.11.2012 og den vil bli behandlet i april 2013.

DELMÅL 2.2.3 GJENNOMSTRØMNING

Styringsparameter 1:

- *AHO skal i 2012 uteksaminere 6 doktorgradskandidater.*
- *AHOs resultatmål er ingen avbrutte doktorgrader etter første år blant kandidater med stipendfinansiering fra AHO.*
- *Alle doktorgrader igangsatt fra 2012 og framover skal avlegges på normert tid, med hensyntagen til permisjoner og sykmeldinger.*

Det ble avholdt 4 disputaser i 2012. Det var forventet 6 disputaser i 2012, men to avhandlinger er utsatt til våren 2013 grunnet behov for omarbeiding av avhandlingene.

Tiltak 1

Opptaksfase: Høye krav til individuell kompetanse, motivasjon, utviklingsmuligheter i prosjektbeskrivelse og gjennomføringsevne hos kandidatene.

Bedre kvalitetssikring i opptaksfasen er gjennomført ved opptak i 2012 og skal opprettholdes.

Tiltak 2

Intensivering av tiltak for styrking av veiledning og utvikling av praktisk/pedagogisk veiledningskompetanse.

Styrking av veiledning blir en prioritert oppgave for nytilsatt leder av ph.d.programmet.

Tiltak 3

Videreføring av ordningen med progresjonsseminar og "reader."

Progresjonsseminar og "reader"-ordningen er gjennomført i 2012, ordningen skal videreføres og videreutvikles.

TABELL 2.4 Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 2.2.2

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT		AMBISJON	RESULTAT
	2010	2011	2012	2012
Antall disputaser	6	4	6	4
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgrads-program seks år tidligere.	6/0	4/16	6	3/15

SEKTORMÅL 3: FORMIDLING OG SAMFUNNSOPPDRAG

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2012

AHO har i 2012 arbeidet med å etablere RSA for de enkelte fagmiljøene, lage strategi og legge handlingsplan for dette. Arbeidet fikk en god start og videreføres i 2013. AHO utvikler stadig kontakten med næringsliv og bransjer. AHO inngikk i 2012 en avtale med OBOS, som blant annet innebærer et gaveprofessorat. OBOS-gaveprofessoratet innen boligforskning er under tilsetting. En rekke sentrale aktører fra offentlig og privat sektor, fra bransjen og arbeidsliv er involvert i AHOs virke på en rekke måter. Om lag 20 eksterne sponsorer gir priser til studentarbeider hvert semester, et stort antall gjesteforelesere og timelærere sørger for å holde studentene oppdatert og bringer inn kunnskap og erfaring fra miljøer utenfor skolen, flere store forskningsprosjekter er helt eller delvis eksternt finansiert. Den utadrettede, innovative virksomheten synes på flere områder: patenter til vurdering, priser og nominasjon og medieoppmerksomhet.

VIRKSOMHETSMÅL 3.1

AHO skal gjennom formidling og fagkritikk bidra til at forskningsbasert og aktuell kunnskap innenfor våre fag anvendes for å løse de store samfunnsutfordringer vi står foran.

AHO skal videreutvikles som et anerkjent kunnskapssenter i våre fag, som benyttes av profesjonene og allmennheten og formidler oppdatert kunnskap.

Fagkritikk og internasjonalt orientert forskningsformidling skal styrkes.

DELMÅL 3.1.1: FAGKRITIKK

AHO tar på seg et spesielt ansvar for å utvikle fagkritikken. Fagkritikk forstås innenfor AHOs fag som en operativ kritikk av arkitektur og designprosjekter som kan inspirere og informere nye prosjekter. AHO skal prioritere fagkritikken gjennom tiltak som kommer fram i instituttens strategier.

Tiltak:

Alle institutter ved AHO skal som del av sine strategier (2012) legge fram planer for styrking av fagkritikken innenfor sine fagemner.

Instituttene har inkorporert fagkritikk i sine strategier fram mot 2015. Ved Institutt for Form, teori og historie er kritiske, teoretiske studier av samtidsarkitektur et sentralt anliggende.

Institutt for arkitektur har hatt særskilt fokus på brede og kritiske studier av hvordan bærekraftspekter kan implementeres i ny norsk arkitektur. Instituttet formulerer individuelle mål for fagkritiske bidrag.

Ved Institutt for design blir kjernemetodologien Research by Design, komplettert med å utvikle og kritisere teorier og konsepter både analytisk og praktisk. Dessuten er det en målsetning for instituttet å engasjere seg kritisk i samtidsdiskurser i det internasjonale designforskningsmiljøet.

DELMÅL 3.1.2: FORMIDLING TIL SAMFUNNET OG ALLMENNHETEN

AHO skal videreutvikle den faglige formidlingen til samfunnet og allmennheten og styrke sin rolle som kulturforvalter og kulturformidler.

Tabell 3.1. FORMIDLING 2010-12

Faglig publisering og formidling	2010	2011	2012
Artikkel i fag-/bransjetidsskrift	24	12	11
Anmeldelse	8	12	7
Fagbok/lærebok	3	3	4
Utstillingskatalog	0	3	0
Doktoravhandling	3	2	4
Konferansebidrag og faglig presentasjon: vitenskapelige foredrag	98	111	113
Kuratorvirksomhet	8	11	7

Publisering og formidling til allmennheten	2010	2011	2012
Populærvitenskapelig artikkel	12	9	2
Kronikk i dags-/ukepresse	7	7	3
Populærvitenskapelige foredrag	16	19	20
Mediebidrag/Intervju	16	25	20

Et viktig utgangspunkt for å forstå tallene er at hele rapporteringen er under endring ved overgang til Cristin og at dette gjør både den enkeltes rapportering og tallene noe usikre innenfor formidlingsfeltet. Usikkerheten i tallene er trolig størst innenfor mediebidrag og populærvitenskapelige foredrag.

Faglig publisering og formidlingsaktiviteter rapportert i Cristin viser samlet sett en stabil produksjon sammenlignet med de to foregående årene. Noen aktiviteter som foredrag, mediebidrag, fagbøker og anmeldelser holder stabilt nivå. Det er en nedgang i antall kronikker, men på plussiden noterer vi oss at to PhD stipendiater vant Dagbladets og Norsk Forms kronikkonkurranse om design, med sin kronikk "Å formgi en digital framtid". Sammen med en tredje stipendiat fra AHO, var de også blant fire finalister i Vimeo online internasjonale video awards i New York, USA.

Vi antar det er en viss underrapportering av faglig publisering og av formidling i forhold til vitenskapelige publikasjoner. På den andre siden ser vi at det i forbindelse med noen av forskningsprosjektene rapporteres om stor formidlingsaktivitet og mange mediebidrag.

Nettsidene til DR (www.designresearch.no) er et formidlingsresultat i seg selv, en kan gå inn på hvert av prosjektene og se alle prosjektaktiviteter. Også OCCAS og RCAT har egne nettsteder organisert på lignende måte.

Nyhetsoppslag om AHO holder seg relativt stabilt gjennom årets måneder, med en oppsving rundt søknadsfristen til Samordna Opptak. De i overkant av 1200 oppslagene i ulike medier gjennom 2012 viser at gjennomslaget er størst i fagpressen med Arkitekturnytt i spissen, fulgt av Aftenposten papir. Det er et større, uutnyttet potensial i lokalaviser knyttet til studentprosjekter.

Tiltak 1

AHO er en av eierne i Oslo Arkitekturtriennale (OAT) og skal prioritere arbeidet med OAT 2013 gjennom 2012.

AHO sitter i styret OAT. Det er satt ambisiøse mål om at OAT 2013 skal bli en original og kritisk undersøkelse av bærekraftbegrepet i arkitektur, byutvikling og design. En jury har valgt internasjonalt anerkjente Rotor og Criticat fra Brussel som kuratorsteam. Rotor har valgt bærekraft i arkitektur med tittel «The Green Door» som årets tema. Arbeidet med OAT og med AHOs bidrag og utstilling er i godt gjenge og blir en svært viktig satsing for AHO i 2013

Tiltak 2

Fehn-symposiet skal utvikles til AHOs viktigste arena for forskningsformidling innenfor arkitektur, urbanisme og landskapsarkitektur. Symposiet er i forhold til profilering og administrativ støtte et sentralt ansvar. Organisasjon, ledelse og prinsipper for økonomisk og praktisk gjennomføring klarlegges i 2012.

Utsatt til 2013.

Tiltak 3

AHO skal fortsatt prioritere deltagelse i TAB (tverrfaglig arena for byutvikling – Norsk Form, UMB, UiO, AHO og Oslo kommune ved Plan- og bygningsetaten) som en arena for forskningsformidling.

TAB-konferansen ble gjennomført med deltakelse fra AHO.

Styringsparameter 2:

AHO skal videreutvikle sin utstillingsvirksomhet.

Sammenholder en antallet kurerte utstillinger med antall utstillinger hvor AHO-ansatte har deltatt med bidrag i form av verk, installasjoner og lignende (jfr. tabell 2.2), er aktiviteten stor, og ikke minst: utstillingene har funnet sted verden over, fra Venezia biennalen til Australia.

Galleri AHO benyttes til utstillingsvirksomhet tilknyttet AHOs undervisning og forskning, samt innhentede eksterne utstillinger.

Utstillinger i Galleri AHO 2012:

- Norsk Maritim Design – Tverrsnitt av det maritime designmiljøet.
- Helen & Hard / Relational Design
- Ken Friedman: 99 Events.
- The Oslo Sound Space Transport System. En interaktiv installasjon lar deg oppleve lyden av byrommene i Oslo.
- A New Nature. Arkitekt Anders Abraham utforsker det konkrete og det abstrakte i arkitekturen.
- Utsikter. Norge sett fra veien 1733 - 2020.
- 4 AHO Projects at the Open City Exhibition.

I tillegg til utstillingene på listen over, var det flere utstillinger av studentarbeider i 2012. Utstillingen POWER FAÇADE er et eksempel på en studentworkshop som tar med seg utstillings- og formidlingsaspektet og trekker inn næringsliv og sponsorer.

Tiltak 1

I 2012 gjennomføres AHO-WORKS etter reviderte profileringsplaner.

AHO WORKS ble arrangert vår og høst 2012. På utstilling av høstens kurs og diplomer ble om lag 500 studentprosjekter utstilt. To juryer, en for design og en for arkitektur og landskapsarkitektur nominerte nærmere 90 prosjekter til totalt 20 priser finansiert og initiert av eksterne sponsorer. Utstillingen ble godt besøkt, og omtalt i sentrale og loka medier.

Tiltak 2

En ny serie av formidlingsboka AHO-WORKS starter med utgivelse høsten 2012.

Det er utgitt en årbok AHO WORK STUDIES for høst 2011 og vår 2012. Boken er en gjennomarbeidet presentasjon av utvalgte studentarbeider, kurs og aktiviteter ved AHOs fire institutter. Årboken skal brukes til å formidle og åpne AHO for miljøer utenfor skolen og blir blant annet sendt til en rekke rådgivere i videregående skole, samt samarbeidende institusjoner, skolebibliotek, bransjen med mer.

Tiltak 3

Diplomutstillingen gis en presentasjon og profilering med sikte på å nå et bredere publikum i 2012.

Det ble invitert bredt og besøkstallet var godt på begge de to studentutstillingene i 2012. Men, da det ikke er gjennomført tellinger hverken i 2012 eller tidligere blir det vanskelig å si om besøkstallene stiger.

Tiltak 4

AHO skal i løpet av 2012 utvikle en internasjonalt orientert utstilling som skal lanseres i 2013. En ser for seg en utstilling som kombinerer studentarbeider med en presentasjon av "Osloskolen i norsk arkitektur".

Utstillingen med publikasjoner ferdigstilles til Oslo Arkitekturtriennale høsten 2013. Som del av samarbeidet med Kunsthøgskolen i Oslo er det arbeidet med en fellessutstilling av masteroppgaver innen design. Denne blir DogAs sommerutstilling i 2013.

Styringsparameter 3:

Formidlingsvirksomheten fra AHOs vitenskapelig tilsatte skal fortsatt øke.

Tiltak 1

AHO skal videreutvikle formidlingsserien "as BUILT" (presentasjon av norsk samtidsarkitektur med fagfelleurdert essay) og publisere 6 utgivelser på anerkjent forlag årlig.

"As Built"-serien kom med 3 utgivelser i 2012.

Tiltak 2

Minimum 8 av AHOs studioskurs og fordypningskurs skal i 2012 dokumenteres med publikasjoner.

7 publikasjoner er trykket (UL 2, A 2, FTH 3). Presentasjoner skjer i økende grad i digital form og dette er grunnen til at ingen trykkete versjoner er gitt ut av IDE.

Tiltak 3

AHO Works skal videreutvikles sett i forhold til AHOs behov for internasjonal formidling av studentoppgaver.

AHO WORKS STUDIES presenterer bredden og dybden på AHOs studier og studentprosjekter fra alle institutt. Boken foreligger kun på engelsk og er godt egnet til å formidle studentoppgaver, utdannings- og institusjonsprofil på AHO.

Det velrennomerte tidsskriftet *L'Architecture d'Aujourd'hui* presenterte AHO som institusjon og valgte ut et knippe studentprosjekter som ble presentert i deres oktobernummer – på fransk og engelsk.

DELMÅL 3.1.3: OPEN ACCESS

Fram mot 2020 skal åpen tilgang til forskningsresultater og studentarbeider gjennom Open Access-publisering vektlegges.

Forskningsarbeider er prioritert. Studentarbeider krever omfattende avklaring av rettigheter, spesielt til bildemateriale.

Styringsparameter 1:

ADORA (Architecture and Design Open Research Archive) skal markedsføres både internt og eksternt. På det nåværende tidspunkt ser ikke AHO det som hensiktsmessig å tallfeste resultatmål for Open Access-publiseringer.

Tiltak:

I 2012 skal arbeidet med å publisere PhD-avhandlinger i ADORA konsentrere seg om informasjon og avtaler med PhD-studenter på et tidlig stadium. AHO skal gjennom SAK-samarbeidet med NMH og Kunsthøgskolen utrede opphavsrettslige problemstillinger i forhold til bruk av illustrasjoner, bilder og annet materiale som inngår i Open Access-publisering.

Det har ikke vært noen eksterne markedsføringstiltak, men internt begynner ADORA å bli bedre innarbeidet overfor den enkelte forsker, og flere ser nytten av denne tilgjengeliggjøringen.

Ny funksjonalitet mellom Cristin og ADORA gjør det mulig å importere, og dette virker tidsbesparende både m.h.t. registrering, rettighetsklarering og intern markedsføring.

Flere av AHOs avhandlinger er utsolgt i papirutgaven og etterspørres. AHO har gjennomgått tidligere doktoravhandlinger i serien Con-text med sikte på å publisere så mange som mulig i ADORA. Resultat: Av totalt 65 utgivelser f.o.m. 1985 t.o.m. 31.12.2012 er nå 11 lagt inn i ADORA.

I den grad utgiver tillater det ønsker AHO å egenarkivere vitenskapelige artikler i ADORA. Av totalt 25 (godkjent per 20.02.2013) vit. artikler for 2012 er 4 lagt inn, 7 venter på klarering fra forfatterne og de øvrige er ikke på Sherpa/RoMEOs lister og krever derfor mer omfattende klarering.

Rutinen for publisering av PhD-avhandlinger i ADORA er ikke helt klar, men forskningsadministrasjonen har utviklet en praksis med å ta Open Access-publisering opp på progresjonsseminarene.

Gjennom SAK-samarbeidet er det bestilt en utredning fra advokatfirmaet Ræder DA. En av konklusjonene her er at bruk av illustrasjoner i avhandlinger publisert på internett neppe krenker opphavsmannens interesser så lenge det ikke er snakk om kommersiell bruk. Utredningen bearbeides nå til en veiledning.

DELMÅL 3.1.4:

For å styrke sin samfunnskontakt vil AHO ta tiltak for å utvikle sin kommunikasjon med andre forsknings- og utdanningsinstitusjoner, profesjonene og allmennheten. Dette innebærer økning i kapasitet og ressurser innenfor informasjon, formidling og publisering og etablering av tydelige strategier/tiltaksplaner.

Tiltak 1:

- *AHO skal i løpet av 2012 ferdiggjøre en handlingsplan for profilering, informasjon, formidling og samfunnskontakt. Strategien skal både ta utgangspunkt i behov ved institusjonen som helhet og i instituttenes behov.*

- *AHO etablerer i 2012 en prorektorrolle som gis ansvar og myndighet for profilering og samfunnskontakt.*
- *Evaluering av AHOs web skal gjennomføres i 2012.*
- *AHO skal styrke sin informasjonsavdeling og styrke bemanning innenfor informasjon og profilering i 2012.*
- *Et prosjekt for forvaltning og oppdatering av AHOs kontaktnett skal gjennomføres.*
- *Det skal utvikles et system for systematisering av digital lagring av studentarbeider.*

Ny kommunikasjonssjef tiltrådte 01.09.12 og arbeidet med ny handlingsplan fortsetter inn i 2013. AHO har etablert prorektorrolle med ansvar for profilering og samfunnskontakt for 2012 og vil videreføre den i 2013.

DELMÅL 3.1.5 INTERNASJONAL PROFILERING OG FORMIDLING

AHO skal videreutvikles som en internasjonal merkevare. Internasjonalt orientert forskningsformidling skal styrkes. AHO skal være aktive og synlige i internasjonal fagkritikk innenfor våre fagområder.

Styringsparameter 1

Kjennskap til AHO som fremragende læringssted og forskningssenter skal styrkes internasjonalt. Virkemidler i dette er profilering av arkitekter, designere og forskere som arbeider ved skolen, samt profilering og formidling av skolens forskning og undervisning.

AHOs plassering i internasjonale rangeringer er viktig for merkevaren og kjennskapen til skolen. Institutt for design ved AHO er ranket som nummer åtte i en stor kåring utført av "Red Dot" designinstitutt i 2012. For første gang presenterte Red Dot design en ranking av designskoler. Gjennom fem år har de samlet sammen resultater fra alle awardprestasjoner og dette har resultert i en toppliste med 15 utdanningsinstitusjoner. I begrunnelsen fra Red Dot sto det blant annet: "Denne rankingen anerkjenner deres organisasjon som et av de beste universitetene i Amerika og Europa til å kontinuerlig produsere fremtidsrettede *cutting edge* design".

AHO er representert i Frames «Guide to the World Leading Graduate School – Product Design» (2012).

Tiltak 1:

AHO skal gjennomføre separate internasjonale akkrediteringsprosesser for arkitektur og design.

Utsatt til 2013.

Tiltak 2:

AHO skal oppnå formell internasjonal akkreditering som utdannings- og forskningsinstitusjon.

Tiltaket er utsatt til 2013..

Tiltak 3:

AHO skal delta i og hevde seg i internasjonale rangeringer både innenfor arkitektur og design.

AHO gjorde det meget godt i "Red Dot"s rangering av utdanningsinstitusjoner innen design. Rangeringen brukes som profilering av skolen.

Tiltak 4:

Profileringsaspekter for studier og forskning ved AHO skal defineres.

En tydeliggjøring av kommunikasjonshierarkier, kommunikasjonsmål og –budskap, rekrutteringsstrategi for studenter og ansatte, og handlingsplan for formidling er i støpeskjeen

Tiltak 5:

Det skal etableres en redaksjonell linje for internasjonal markedsføring.

Tiltaket er omdefinert og ses som del av handlingsplan for profilering, formidling og samfunnskontakt.

Tiltak 6:

Forskningssettene ved AHO skal brukes strategisk i profilering av hele institusjonen.

OCCAS er blant de fremste forskningsmiljøene i Norge og kjempet om å få den prestisjetunge statusen som Senter for fremragende forskning. OCCAS var blant de 29 forskningsmiljøene som besto prekvalifisering og ble invitert til andre søknadsrunde. Prosjektet "Nordic Architectural Culture 1800-2050" har imponert internasjonalt sammensatte ekspertpaneler og internasjonale vitenskapelige komiteer og ble utvalgt til å levere ny søknad. Selv om OCCAS ikke nådde helt opp i siste runde har dette vært med å profilere og spisse AHOs forskningsprofil og synliggjøre Institutt for form, teori og historie.

Senter for designforskning, DR, har blitt velkjent internasjonalt gjennom sitt strategiske initiativ for å gjøre både grunnforskning og anvendt forskning ved Institutt for design mer tilgjengelig. Dette omfatter også samarbeidet med Institutt for Urbanisme og landskap via prosjektet "YOUrban".

VIRKSOMHETSMÅL 3.2

AHO skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom utdanning, innovasjon og verdiskapning.

Ulstein og OBOS har vært to av AHOs hovedsamarbeidsaktører i 2012, noe som har resultert i et gaveprofessorat fra OBOS til AHO og forskningsresultater som har vakt oppsikt både innenlands og utenlands gjennom Ulsteinsamarbeidet.

For to år siden startet AHO en systematisk statsing på maritim sektor for å bygge opp en ny forsknings- og undervisningsgren. Ulstein har vært en meget god partner i dette arbeidet siden de evner å ta designtenkning inn i sine strategiske prosesser på høyeste nivå. Dette har gjort det mulig å gjennomføre en FoU-prosess med svært høyt tempo, med store synergier mellom forsknings- og utviklingsløpene. Fremtidens skipsbro, brokonseptet utviklet gjennom prosjektet, ble presentert av nærings- og handelsministeren og sjef for marked og innovasjon i Ulstein under oljemessen ONS 2012 i Stavanger.

DELMÅL 3.2.1:

AHO skal tilby fleksibel utdanning. AHO skal utvikle og formidle kunnskap som kan anvendes og videreutvikles i profesjonell praksis.

Deler av AHOs kunnskapsutvikling skal ha innovativ innretning og sikte mot kommersialisering.

Styringsparameter 1

AHO skal som del av nettverkssamarbeid ta et nasjonalt ansvar for etterutdanning og systemer for livslang læring innenfor våre fagfelt.

Tiltak 1:

AHO skal utrede felles alumninettverk som del av SAK-prosessen med Kunsthøgskolen i Oslo og NMH.

En har valgt ikke å gå videre i dette som del av SAK-samarbeidet. Vil bli tatt opp i samarbeidet mellom Kunsthøgskolen og AHO.

Tiltak 2:

Innenfor arkitektur skal diskusjonen om et felles etterutdanningsamarbeid mellom NAL, Arkitektbedriftene, NTNU og AHO tas opp igjen i 2012.

Tiltaket er utsatt til 2013.

Tiltak 3:

Innenfor design skal etterutdanningsopplegg settes i gang i 2012.

Etterutdanningsprogrammene krever mer bearbeiding og nye programmer forutsettes satt i gang høst 2013.

Styringsparameter 2:

AHO skal iverksette tiltak for å øke kompetanse og motivasjon for bidrag til nyskapning og kommersialisering.

Senter for Designforskning (DR) står i 2012 for en rekke bidrag til nyskapning innenfor sin prosjektvirksomhet, mange av dem også med kommersialiseringspotensiale. Ulstein Bridge Vision™ er et innovasjonsresultat av forskningsprosjektet Ulstein Bridge Concept (UBC); et fysisk og virtuelt laboratorium i form av en skipsbro. Prosjektet har videre avstedkommet to patenter. "YOUrban"-prosjektet har utviklet flere nye app'er og dessuten film i nettbasert formidling. En av app'ene fra YoUrban-prosjektet ble brukt i kurset Nordic PhD-Design Research under NORDES-konferansen sommeren 2012. "RHYME" har utviklet fysiske og kommunikative grensesnitt mellom barn med spesialbehov og familie. "Systems Oriented Design" har utviklet giga-mapping med flere organisasjoner for å formidle kompleksitet i design og organisasjonsforståelse. Open-sourceverktøyet "Sync" er en interdisiplinær innovasjon mellom dans, bevegelse, data og interaksjon og er ett av resultatene fra et av PhD-prosjektene ved DR.

Tiltak 1:

Videreutvikle prosjektakkvisisjon som del av instituttenes strategier.

Både ved Institutt for design og Institutt for arkitektur vises økt bevissthet om dette og det gjøres en rekke konkrete tiltak. Både satsingen innenfor Maritim sektor og innenfor servicedesign/offentlig tjenstedesign innebærer prosjektakkvisisjon. Det samme gjør satsingen innenfor Bionær-prosjektet.

Tiltak 2:

Gjøre incentivordninger for oppdragsvirksomheten tydeligere og mer effektive ved å gjøre dem til en del av avtaleverket ved AHO.

Ikke igangsatt.

Tiltak 3:

Legge til rette for sterkere administrativ støtte til oppdragsvirksomhet.

Dette tiltaket er integrert i den oppbygningen som skjer av AHOs FoU-administrasjon.

Tiltak 4:

Utarbeide veiledningsmaterieell for forskere og utarbeide standardkontrakter.

Ikke igangsatt.

Styringsparameter 3:

AHO har som mål å motta minst 2 forskningsbaserte forretningsideer som vurderes som interessante i 2012.

To patenter er blant resultatene i prosjektet Ulstein Bridge Concept. Også andre DR-prosjekter har produsert resultater med kommersialiseringspotensiale, jfr. Delmål 3.2.1, under Styringsparameter 2.

Styringsparameter 4:

Undervisningstilbud som gir opplæring i innovasjon og entreprenørskap skal utvikles videre som en del av SAK-samarbeidet med Kunsthøgskolen i Oslo og NMH.

DELMÅL 3.2.2

AHO skal styrke sin næringslivskontakt og videreføre innovasjonsinnretningen i FoU-arbeidet. To av AHOs forskningssentra skal ha en tydelig innovasjonsretning: Senter for design og Centre for Architecture and Tectonics. RCAT, DR og forskningssenter ved Institutt for urbanisme og landskap skal videreutvikle sine samfunnskontakter gjennom bevisst bruk av sine Råd for samfunn og arbeidsliv (RSA).

Styringsparameter 1:

Råd for samarbeid med arbeidslivet skal brukes:

- for å styrke AHOs samfunns- og næringskontakt sentralt,
- for å knytte RSA-arbeidet mer direkte til instituttenes spesifikke fag- og arbeidsfelt.

De tre direkte praksisorienterte instituttene har oppnevnt referansegrupper med en sammensetning som samsvarer med departementets krav til RSA. AHOs Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) er sammensatt av disse nettverksgruppene i fellesmøte. RSA ved AHO møtes minimum en gang i året. Møtet legges i tilknytning til et faglig seminar eller en annen faglig "event" ved AHO.

Arbeidet med en strategi for samarbeid med arbeidslivet er godt i gang. Strategien er forankret i de tre referansegruppene og diskutert i plenumsgruppen. RSA ledes av Ole Gustavsen fra Snøhetta, er bredt sammensatt med medlemmer fra ulike bransjer, offentlig og privat sektor.

Styringsparameter 2:

Institutt for design prioriterer å videreføre innovasjonsorienterte prosjekter som ble etablert i 2010/2011. Målet er at både samarbeidet med Ulsteingruppen og etableringen av SFI innen servicedesign (NHH) skal føre til eksternt finansierte prosjekter i 2012.

Deler av samarbeidet med Ulsteingruppen er nå eksterntfinansiert virksomhet. Etableringen av SFI innen Servicedesign har så langt ikke ført til nye eksterntfinansierte prosjekter. Nye prosjekter søkes nå først og fremst etablert innenfor feltet tjenstedesign.

Centre for Architecture and Tectonics har som resultatmål å etablere 2 bidragsfinansierte prosjekter med næringslivspartnere i 2012.

Innenfor RCATs er det ikke etablert bidragsfinansierte prosjekter i 2012. Det NFR-finansierte Bionærprosjektet kan åpne for denne typen prosjekter. Det samme kan satsingen på boligforskning innenfor Institutt for arkitektur.

DELMÅL 3.2.3: INNETEKTER FRA BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET

AHO skal sikre sin handlefrihet gjennom økte inntekter fra eksterntfinansierte oppdrag og forskningsaktivitet.

Styringsparameter 1 (for bidragsfinansiert virksomhet):

Bidragsfinansiert virksomhet skal utgjøre 10 mill kr i 2012.

Styringsparameter 2 (for eksterntfinansiert virksomhet):

I tillegg til bidragsfinansiert virksomhet skal AHO i 2011 øke oppdragsinntektene til 1,5 mill kr. Dette skal bidra med kr 250 000 i økt virksomhetskaperital.

AHO har ikke klart å øke oppdragsinntektene slik målsetningen var. I 2012 hadde AHO oppdragsinntekter på kr 108 000. Dette bidro til en økt virksomhetskaperital på vel 40 000 kr har ført til at AHO nå har en positiv virksomhetskaperital på ca kr 12 000.

Volumet av NFR-finansiert FOU-virksomhet utgjorde i 2012 8 mill.kroner, hvorav AHOs andel utgjorde 6,4 mill.kroner. Inntekter fra BOA har naturlige svingninger, litt avhengig av aktivitetsnivået i prosjektene. AHO har tro på en økning i inntekter fra BOA de nærmeste årene, og anser derfor ikke fallet i inntektene som dramatiske.

Tabell 3.2 Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 3.2:

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT		AMBISJON	RESULTAT
	2010	2011	2012	2012
ANDEL INNETEKTER FRA BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET (BOA) UTENOM EU OG NFR.	4835	4949	6000	5251

SEKTORMÅL 4: FORVALTNING

Universiteter og høyskoler skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2012:

AHO har i 2012 lagt mye arbeid i å styrke og videreutvikle sin økonomiforvaltning. Styret har fulgt AHOs økonomi og økonomiforvaltning svært nøye. Det er truffet en rekke tiltak for å styrke regnskapskvaliteten. Dette arbeidet vil fortsette i 2013. Parallelt med at det er arbeidet med tiltak innenfor innkjøp, internkontroll og økonomiutvikling internt, har dette vært viktige arbeidsfelter for det administrative SAK-samarbeidet.

Også på faglig side er det lagt mye arbeid i å utvikle SAK-samarbeid, på den ene siden innen landskapsarkitektursatsningen i samarbeid med Universitetet i Tromsø og på den annen side i utvikling av samarbeid med Kunsthøgskolen i Oslo.

VIRKSOMHETSMÅL 4.1

Universiteter og høyskoler skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.

DELMÅL 4.1.1: TYDELIG LEDELSE

AHO skal ha evne til langtidsplanlegging, prioritering og kritisk gjennomgang av intern ressursbruk. AHO skal holde fast ved styrets og rektors rolle i strategiske beslutninger, beslutninger om faste ansettelser, og strategiske beslutninger om internasjonale saker. AHO skal videreutvikle ledelsesfunksjoner på alle områder som sikrer handlingsdyktighet og medvirkning.

Styringsparameter 1:

AHO skal videreutvikle ledelsesfunksjoner på alle områder som sikrer handlingsdyktighet og medvirkning.

AHO har holdt fast ved styrets og rektors rolle knyttet til strategiske beslutninger, beslutninger om faste ansettelser og i internasjonaliseringsarbeidet. Samtidig har det vært arbeidet med videreutvikling av lederfunksjoner på alle nivåer, med særlig vekt på funksjoner som ikke ligger i linje som leder av forskningssentrene og leder av phd-utdanningen.

DELMÅL 4.1.2: LANGSIKTIG ØKONOMISK PLANLEGGING

AHO skal ha langtidsbudsjetter som gir oversikt over bundne midler og handlingsrom. AHO skal ha reserver som gjør oss i stand til å gjennomføre planlagte satsinger og også dekke opp for uforutsette kostnader enkelte år.

Tiltak 1

Det skal utarbeides langtidsbudsjetter basert på bemanningsplaner og planlagte investeringer.

Arbeidet med bemanningsplaner og "undervisningsregnskap" er påbegynt og skal bearbeides videre. Dette vil danne et viktig grunnlag for utarbeidelse av mer detaljerte langtidsbudsjetter i 2013.

Tiltak 2

Det skal årlig budsjetteres med avsetning til reserve slik at denne til enhver tid vil være på minimum 5 % av bevilgningen fra KD.

AHO har i 2012 avsatt 8,4 millioner kroner til reserven. Den er nå godt over 5% av vår bevilgning. Målet vil være å fortsatt holde reserven på ca 5% av bevilgningen.

VIRKSOMHETSMÅL 4.2

Universiteter og høyskoler skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

DELMÅL 4.2.1: LANGSIKTIG BEMANNINGSPLANStyringsparameter 1:

AHO skal drive en rekrutteringspolitikk til fagstillinger som sikrer internasjonalt ledende fagkompetanse, høy kompetanse i administrative støttefunksjoner, et balansert forhold mellom kunstnerisk og vitenskapelig kompetanse, og likestilling mellom kvinner og menn.

I 2012 er det rekruttert medarbeidere inn i 18 stillinger, sett bort fra kortere engasjementer under ett år. Det er god søkning til stillingene, både på faglig og administrativ side. På faglig side ser vi at det er stor internasjonal interesse for våre stillinger, og det har i 6 av 11 stillinger blitt tilsatt personer bosatt utenfor Norge.

TABELL 4.1: REKRUTTERING

Stillingskategori	UTLYSTE STILLINGER				TILSATTE UTEN UTLYSNING		INTERNASJONALE TILSETTINGER	
	Antall søkere		Antall nytilsatte		Antall tilsatte		Antall tilsatte	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	N	Internasjonal
Førstestillinger og høyere	6	11	1	1	-	-	1	1
Lærer og lektorstillinger	9	12	2	2	-	-	3	1
Rekrutteringsstilling	57	55	2	3		1	1	4
Tekniske og administrative stillinger	157	65	7	0	-	-	7	0
Leder- og mellomlederstillinger	2	4	0	1	-	-		

Det arbeides systematisk med rekruttering, med fokus på langsiktige bemanningsplaner. Dette er et kontinuerlig forbedringsarbeid som foregår og det ble på siste styremøte i 2012 lagt en plan for felles behandling av budsjett og bemanningsplaner for budsjettåret 2014.

Styringsparameter 2:

AHO skal ha en tydelig politikk for bruk av midlertidige tilsetninger.

AHO ligger høyt når det gjelder bruk av midlertidig tilsetninger, dette skyldes for en stor dels en ønsket politikk der det er vesentlig å få fersk praksiserfaring i undervisningen. Undervisningsformen ved AHO er lærerintensiv og kurs gis gjerne av en gruppe av lærere der kursansvarlig er tilsatt ved AHO, mens det er leies inn aktuelle profesjonsutøvere som timelærere.

AHO har besluttet at man i grunnundervisningen skal erstatte timelærere tilsatt i semester- eller årsengasjementer med universitetslektorer i 4 års åremålsstillinger. Dette er frem til 2012 implementert for to av instituttene og videreføres ved Institutt for arkitektur i 2013. Dette tiltaket bidrar ikke til å få ned AHOs andel midlertidig tilsatte, men gir en større forutsigbarhet og langsiktighet i grunnundervisningen.

Når det gjelder undervisning på masternivå vil AHO fortsatt bruke timelærere på semester- eller helårskontrakter, da dette sikrer at AHO kan engasjere de fremste praktiserende arkitekter og designere for undervisning på kursbasis. Det anses som lite sannsynlig at de fremste profesjonsutøverne vil binde seg til langsiktige stillinger ved AHO.

Når det gjelder andre stillingskategorier så tilstreber AHO at andel midlertidige er på et lavest mulig nivå, og majoriteten av midlertidige stillinger knyttet til teknisk-administrative stillinger ved AHO knytter seg i 2012 til sykdom og permisjoner. Vi ser her at andel har gått noe opp fra 2011, men med en liten administrasjon vil disse tallene være sårbare for svingninger i forhold til sykdom og permisjoner.

AHO legger derfor vekt på å ha en ryddig og ordnet politikk knyttet til midlertidighet, slik at arbeidsforholdet i så stor grad som mulig preges av forutsigbarhet. Våre midlertidige ansatte gir et viktig bidrag inn i virksomheten og skal anerkjennes i forhold til denne innsatsen.

TABELL 4.2: MIDLERTIDIGHET

		Totalt antall midlertidige årsverk	% midlertidige årsverk totalt	% Kvinner	% Menn
Totalt i virksomheten	I år	62,4	48,6	44,2	55,8
	I fjor	53,9	44,9	42,7	57,3
<i>Administrative stillinger totalt</i>	I år	5,2	16,7	56,3	43,7
	I fjor	4,9	15,2	51,5	48,5
• Lederstillinger	I år	-	-		

	I fjor	-	-		
• Mellomlederstillinger	I år	2	25	50	50
	I fjor	1	14,3	0	100
• Saksbehandler /utrederstillinger	I år	3,2	15,8	60,3	39,7
	I fjor	3,9	17,6	64,9	35,1
<i>Undervisnings- og forskerstillinger totalt</i>	I år	55,3	62,6	42,9	57,1
	I fjor	47,4	59,4	41,4	58,6
• Professor	I år	3,3	15,4	30,7	69,3
	I fjor	4,1	18,2	29,6	70,4
• Førsteamanuensis	I år	4	29,9	60	40
	I fjor	2,9	26,1	65,5	34,5
<i>Rekrutteringsstillinger totalt</i>	I år	26,9	100,0	48	52
	I fjor	22,8	100,0	43	57
• Professor II	I år	1,2	54,5	33,3	66,7
	I fjor	1,8	64,3	66,7	33,3

Styringsparameter 3:

AHO skal være internasjonalt ledende innen sine fagfelt og kunne tiltrekke seg internasjonalt ledende fagkompetanse.

AHO opplever stor internasjonal søkning på utlyste stillinger, vi ser også at det er relevante og kompetente internasjonale søkere som av sakkyndige komiteer blir vurdert kvalifiserte for stillingene. Av 7 utenlandske statsborgere som ble tilbudt stilling ved AHO i 2012 har alle takket ja. Dette dreier seg om en professorstilling, universitetslektor og stipendiatstillinger.

DELMÅL 4.2.2: GODT ARBEIDS- OG LÆRINGSMILJØ

Det skal legges til rette for et godt arbeids- og læringsmiljø der de ansatte får brukt og videreutviklet sin kompetanse i samspill med studenter, kolleger og ledelse. Som arbeidsplass skal AHO preges av likeverd, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

Styringsparameter 1:

Det skal legges til rette for et godt arbeidsmiljø som sikrer at den enkelte medarbeider får brukt og videreutviklet sin kompetanse.

Den årlige bedriftshelsetjenesteundersøkelsen med arbeidsmiljøprofil viser at de tilsatte er godt fornøyde med arbeidsmiljøet. Arbeidsmiljøutvalget har ikke fått rapportert inn hendelser knyttet til arbeidsmiljø. AMU har i 2012 forberedt arbeidsmiljøundersøkelsen som vil gjennomføres våren 2013.

AHO har et godt samarbeid med bedriftshelsetjenesten og har i 2012 gjennomført kurs i sykeoppfølging for alle linjeledere.

Det har vært varslet en sykemelding som skyldes forhold ved arbeidsplassen. AHO har tatt tak i denne saken, og har ingen grunn til å tro at dette er noe utover et enkelttilfelle.

TABELL 4.3 FRAVÆR

Stillingkategori		Foreldrepermisjon		Fravær pga syke barn		Sykefravær Egenmeldt				Sykefravær Legemeldt			
		Antall fraværsdager		Antall fraværsdager		Antall fraværsdager		Fraværsprosent		Antall fraværsdager		Fraværsprosent	
		K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
UF-stillinger	2012	115	54	14	7	16	14	0,31	0,14	200,5	134	3,82	1,3
	2011	414	10	0	10	8	17,2	0,15	0,16	155	364,8	2,97	3,5
TA-stillinger	2012	107	55	22	11	113	31	2,68	1,08	477	59,5	11,29	2,07
	2011	320	94	12	14	111	31	2,5	0,99	412	54	9,2	1,72

Vi ser at AHO har en relativt lav sykefraværsprosent, det er en oppgang i sykefraværet fra 2011 til 2012 uten at vi vurderer det som dramatisk. Det har vært et par langtidssykemeldinger blant administrativt personale som gjør at det legemeldte sykefraværet blant kvinner i TA-stillinger er meget høyt. Dette skyldes hovedsaklig at en arbeidstager har vært sykemeldet i store deler av året, samt at vi har hatt en som gikk over tre måneder og noen mindre sykemeldinger.

Styringsparameter 2:

AHO skal redusere sykefravær og øke gjennomstrømningen på doktorgradsprogrammet.

Det er igangsatt flere tiltak knyttet til phd-kandidatene, gjennom hele doktorgradsløpet. Vi ser av sykefraværstallene at sykefraværet blant stipendiatene har gått ned. Det er imidlertid for få individer og kort tidsperiode det dreier seg om til å trekke klare slutninger om at tiltakene har vært vellykkede. Tiltakene vil videreføres over tid for å måle effekt.

TABELL 4.4 SYKEFRAVÆR BLANT STIPENDIATER

ÅR	LEGEMELDT SYKEFRAVÆR
2012	2,8
2011	6,6
2010	8,9

Styringsparameter 3:

Det skal sikres mer sammenhengende tid til forskning gjennom større konsentrasjon av undervisningen, bedre administrative og faglige støttefunksjoner og bedre undervisningsplanlegging på instituttnivå.

Det er igangsatt spredte prosjekter på feltet, og det vil arbeides videre med dette i 2013.

DELMÅL 4.2.3 LIKESTILLING

Hensyn til likestilling og mangfold skal vektlegges i AHOs rekruttering og personalpolitikk.

Styringsparameter:

Minimum 50 % av nytilsatte ledere skal være det underrepresenterte kjønn.

Minimum 50 % av nytilsatte i førstestillinger skal være kvinner.

Det ble i 2012 rekruttert to nye ledere, en administrativ lederstilling og en instituttlederstilling. Stillingene ble besatt med en av hvert kjønn. Dette betyr at AHO fremdeles har en ledergruppe med en stor majoritet av kvinner.

Det er blitt tilsatt i ett professorat i 2012, denne stillingen ble besatt av en mann.

TABELL 4.5 SNITTLØNN PR. STILLINGSGRUPPE

Stilling		Menn	Kvinner
Professor	2012	76,5	74,9
	2011	76,2	74,2
Førsteamanuensis	2012	70,5	68
	2011	68,6	66,5
Stipendiat	2012	50,3	51,2
	2011	48,9	49,6
Universitetslektor	2012	61,8	63,2
	2011	60,8	61,8
Rådgiver	2012	55,3	55,6
	2011	58,5	57

Det er her trukket ut stillinger som har over 10 arbeidstagere. Det er likevel relativt små tall, dermed skal man være forsiktig å trekke klare slutninger. Vi ser likevel en klar tendens til at menn har en høyere gjennomsnittslønn i de høyest lønnede stillingene.

I professorgruppen, som er enkeltgruppen med flest ansatte, er lønnsavviket mellom menn og kvinner blitt lavere i 2012 enn i 2011. For førsteamanuensisgruppen er lønnsforskjellene blitt større.

Både stipendiat- og universitetslektorstillingen hadde kvinne en høyere snittlønn enn menn i 2011, dette forsterker seg i 2012. Menn hadde i 2011 en høyere snittlønn i rådgiverstillinger enn kvinner, her har kvinner tatt igjen menn og ligger i 2012 noe høyere.

I den grad man skal generalisere ut fra det noe svake tallmaterialet, kan det være grunn til å holde et særlig oppsyn med førstestillinger, mens det kan se ut som kvinner generelt ligger høyere enn menn i de lavere lønnede stillingene.

Kvantitative styringsparameter under sektormål 4.2 (tabell 4.6)

STYRINGSPARAMETER	RESULTATER				AMBISJONSNIVÅ
	2009	2010	2011	2012	2012
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	28,1	30,1	29,4	27,6 %	32 %
Andel midlertidige i saksbehandler og utrederstillinger	11,9 %	13,4 %	17,4 %	15,8 %	13 %
Andel midlertidige i støttestillinger til undervisning, forskning og formidling	29,9 %	32,1 %	26,7 %	24,4 %*	17 %
Andel midlertidige i undervisnings- og forskerstillinger	59 %	58,1 %	59,4 %	66,6 %	58 %
Andel midlertidige i undervisnings- og forskerstillinger unntatt stipendiat og post. doc	43,4 %	39,6 %	37,3 %	46,3 %	36 %

Det er viktig å merke seg at AHO er en liten organisasjon, og at tallene som rapporteres her er brutt ned til et lite antall enkeltindivider.

Vi ser at andel kvinner i dosent og professorater er lavere i 2012 enn tidligere år, dette gjelder både prosentvis og antall årsverk. Dette skyldes at flere av AHOs kvinnelige professorer har gått av med pensjon. Vi ser at antall

årsverk har gått ned med 2,2 årsverk innen professorgruppen i årene etter toppåret 2010, hvorav 1,2 årsverk er kvinner. Selv om disse endringene i stor grad skyldes mindre endringer på personnivå, er det bekymringsfullt at AHO ikke har økt andel kvinner i toppstillinger i løpet av de siste fire år. Det vil i løpet av de nærmeste fem årene være en vesentlig avgang for pensjonsgrensen, dette vil gi mulighet for endringer.

Vi ser en nedgang i andel midlertidige i saksbehandler og utrederstillinger, uten at AHO nådde ambisjonsnivået som var satt for 2012. Antall årsverk i støttestillinger er så lite at det ikke gir mening å kommentere disse. Vi ser at det er en betydelig økning i antall midlertidige i undervisnings- og forskningsstillinger. Dette skyldes hovedsaklig økt bruk av timelærere, og økning i antall førsteamanuenser i midlertidig stilling.

VIRKSOMHETSMÅL 4.3

Universiteter og høyskoler skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God intern kontroll og effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer.

DELMÅL 4.3.1 ØKONOMIFORVALTNING

AHO skal fortsatt videreutvikle økonomiforvaltningen og samspillet mellom økonomiavdelingen og avdelingene og instituttene ved skolen.

Arbeidet med forenkling av driftsrapporter er utsatt til 2013. Det er igangsatt opplæring innen anskaffelser for enkeltpersoner, og det vil i 2013 bli gitt et bredere opplæringstilbud. Det er igangsatt en forsiktig implementering av elektronisk bestillingsverktøy. Foreløpig er det innkjøp av IKT-utstyr som skal gjøres ved bruk av bestillingsverktøyet. Det er jobbet mye med internkontroll i forbindelse med månedlige avstemminger og ved tertialavslutninger av regnskapet. For å profesjonalisere dette ytterligere har AHO ansatt en controller med internkontroll som et av sine viktigste arbeidsområder. Vedkommende begynner i stillingen i 2013. Videre har arbeidet med internkontroll hatt stort fokus i SAK-samarbeidet. Der har en egen arbeidsgruppe jobbet med dette og i 2013 vil vi arbeide videre med å implementere et felles internkontrollsystem og muligens et formalisert samarbeid.

AHO bidrar inn i alle de pågående administrative prosjektene i SAK-samarbeidet. To av prosjektene ledes fra AHO (internkontroll og lønnsprosjekt).

Arbeidet med å utvikle langsiktige investeringsplaner og skille mellom investeringsbudsjett og vedlikeholdsbudsjett er utsatt til 2013.

VIRKSOMHETSMÅL 4.4

Universiteter og høyskoler skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom samarbeid.

DELMÅL 4.4.1: SAK-SAMARBEID

AHO skal gjennom samarbeid styrke sin faglige profil og administrative slagkraft.

SAK-samarbeidet omfatter Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Norges musikkhøgskole og Kunsthøgskolen i Oslo, og fra 2012 har Norges idrettshøgskole gått med i samarbeidet på to av de administrative prosjektene. Samarbeidet omfatter faglige og administrative prosjekter og ledes av en styringsgruppe bestående av høgskolenes rektorer og direktører.

De faglige samarbeidsprosjektene gjennomføres i tråd med de rammene som ble gitt i tildelingsbrevet av 2010 og tidligere godkjente planer. Fra 2011-12 har det vært lagt mer vekt på det administrative samarbeidet og samarbeid om felles profilering, i tråd med tildelingsvilkårene.

De fire høgskolene har til felles at de er små og spesialiserte med fokus på kvalitet i rekrutteringen. Samarbeid kan gi gevinster på flere områder. I det faglige samarbeidet tegner det seg resultater i arbeidsdeling og konsentrasjon i planer om felles studium i interiørarkitektur (se under), og på det administrative området har institusjonene mange felles utfordringer. Gjennomgangene som sammensatte arbeidsgrupper gjennomførte i 2012, har identifisert en rekke felles administrative forbedringsområder, særlig på områdene innkjøp og internkontroll, som det arbeides videre med.

Styringsparameter 1:

AHO har på bakgrunn av intensjonsavtale vedtatt i 2010 drevet SAK-samarbeid med Kunsthøgskolen i Oslo og NMH. Målet er å utvikle faglig, administrativt og profileringsmessig samarbeid mellom de tre institusjonene. SAK-samarbeidet i 2012 er delt i følgende prosjekter:

- *Profileringssamarbeid*
- *Faglig samarbeid*
- *Administrative prosjekter: innkjøp, lønnsprosessene, internkontroll, IKT, felles biblioteksystem opphavsrett, studentopptak, juridisk kompetanse.*

Målet er å kunne vise til konkrete resultater av disse prosjektene i 2012.

FAGLIGE SAMARBEID:

Samarbeid Arkitektur og –designhøgskolen og Kunsthøgskolen

Det faglige samarbeidet mellom de to har åpnet for at allerede eksisterende uformelt samarbeid er blitt satt i system, og ett resultat er utredning av en felles masterutdanning i interiørarkitektur:

En arbeidsgruppe ble etablert med to medlemmer fra hver av institusjonene, basert på et forberedende utredningsarbeid som ble gjennomført i 2011-12. Gruppens mandat var å utrede innhold, profil og form på studiet. I rapporten, som ble framlagt i januar 2013, anbefaler arbeidsgruppen å opprette en felles mastergrad i interiørarkitektur, hvor Kunsthøgskolens mastergrad i design, - spesialisering interiørarkitektur -, integreres, og

med et opptak på 20 studenter pr. år. Det forutsettes at den felles graden administreres og koordineres av Kunsthøgskolen. Det er enighet mellom skolene om å utrede saken videre med rapporten som grunnlag, og med et mål om oppstart av felles mastergrad fra høsten 2015. Frem til da vil man prøve ut samarbeid om enkeltprosjekter innen den eksisterende spesialiseringen ved master i design ved Kunsthøgskolen.

Profileringssamarbeid

De tre høgskolene, AHO, NMH og Kunsthøgskolen, har felles en kunstfaglig og designfaglig orientering i sine utdanninger. Samarbeidet mellom institusjonene har en god plattform i en intensjonsavtale om samarbeid som ble inngått i 2009. Med dette som utgangspunkt tok de i 2011 opp ideen om et mulig samarbeid om ekstern profilering. Et utredningsarbeid ble gjennomført med mål å formulere en felles strategi for ekstern kommunikasjon og formidling. I drøftingene om videreføring våren 2012 fant NMH ikke å ville gå videre med en omfattende prosess på dette området. Med NMHs godkjenning har AHO og Kunsthøgskolen arbeidet videre med prosjektet høsten 2012. Det har vært engasjert ekstern konsulent i prosjektet. Som Norges fremste ekspertise innen kunst, arkitektur og design vil de to gjennom felles profilering og samlet kraft arbeide for å styrke sin nasjonale og internasjonale forankring og konkurransedyktighet. Det er laget en konkret handlingsplan for samarbeidsaktiviteter som bygger opp under felles profilering. Aktivitetene er rettet mot synliggjøring av institusjonenes felles ressurser, som kompetanse, arenaer/fasiliteter, lokalisering, internasjonale nettverk.

ADMINISTRATIVE SAMARBEID:

Fra høsten 2011 ble det, i tråd med føringene fra Kunnskapsdepartementet, lagt mer vekt på administrative samarbeidsprosjekter. Etter en innledende bred idéutveksling mellom ansatte i de tre høgskolene, ble det igangsatt utredning om administrativt samarbeid på områdene innkjøp, internkontroll, lønnsprosess knyttet til gjeste- og timelærere, felles biblioteksystem og kompetansebygging om opphavsrett. Arbeidsgrupper med representanter for alle høgskolene ble etablert på hvert av disse områdene. Her ble også Norges idrettshøgskole invitert til å gå inn i samarbeidet, og de har deltatt på områdene innkjøp og internkontroll. Arbeidsgruppene har hatt lønnet hjelp av varierende omfang, enten ved frikjøp av interne eller kjøp av ekstern bistand. Alle arbeidsgruppene har avsluttet sitt arbeid og levert sine endelige rapporter ved utgangen av 2012.

På området internkontroll fikk arbeidsgruppen gjennomført en kartlegging av status ved de fire høgskolene utført av eksternt firma. Rapport for gjennomgangen konkluderer med at inntrykket er at alle fire høgskolene har godt fokus på internkontroll og at mye er på plass, men at de mangler en systematisk og tilgjengelig beskrivelse av egen internkontroll og risikostyring i sentrale prosesser. Forbedringspunktene hos høgskolene ble vurdert å være så like at det vil være hensiktsmessig å samarbeide om å skape forbedringene.

Også på området innkjøp har arbeidsgruppen kartlagt status ved institusjonene, herunder omfang av virksomheten. På bakgrunn av kartleggingen har gruppen utarbeidet forslag til felles reglement og vilkår for innkjøp og skissert mulig organisering av samarbeid videre. Områder for samarbeid vil være å utvikle kompetanse på regelverk og dataverktøy, felles rammeavtaler og informasjon og opplæring av medarbeidere.

Arbeidsgruppen for lønnsprosesser knyttet til gjeste- og timelærere konkluderte med at den administrative prosessen knyttet til timelærere er for tett knyttet til organiseringen av studieprogrammene til at det er hensiktsmessig å etablere felles rutiner. Arbeidsgruppen framhever at de tre institusjonene har hatt stor nytte av den informasjons- og erfaringsutvekslingen som har foregått som en naturlig del av utredningsarbeidet. Gruppen anbefaler at institusjonene inngår et samarbeid om felles kompetansehevsingsplaner og etablerer nettverk for informasjonsutveksling. Direktørgruppen følger opp dette.

Arbeidsgruppen som har utredet eventuell overgang til felles biblioteksystem (BIBSYS for NMH og KHiO) hadde som mandat å se på konsekvenser, planlegging og gjennomføring, kostnader og gevinster. SAK-samarbeidet muliggjorde en grundig gjennomgang. Konklusjonen på arbeidet så langt er at Kunsthøgskolen vil skifte til BIBSYS i 2013 og forberedelser er igangsatt, mens det for NMHs del fortsatt er uavklarte spørsmål knyttet til deres spesielle behov i forhold til registrering av lydmateriale, slik at de ikke er kommet dit at de kan trekke en endelig konklusjon.

Arbeidsgruppen for opphavsrett har også vært knyttet til bibliotekene. Utgangspunktet var bibliotekenes behov for å få styrket sin kompetanse som formidlere av informasjon og veiledning om materialer som er sentrale for fagmiljøene; kunst, design, arkitektur, musikk og scenekunst. Utredningen er fullført og målet er at utredningen skal fungere som håndbok/kokebok for institusjonene, bibliotekene og brukerne, ved at den blir publisert på institusjonenes nettsider.

Arbeidet som er gjennomført i arbeidsgruppene i 2012 har gitt konkrete resultater i form av rapporter og forslag som følges opp videre, og i tillegg, - og ikke minst viktig, har dette åpnet for kollegialt samarbeid mellom institusjonene.

Styringsparameter 2:

SAK-samarbeid med UiT om landskapsarkitektutdanning og akademi for landskapsarkitektur i Tromsø skal i løpet av 2012 kunne vise til:

- *Studieplaner for grunnutdanning og masterutdanning i landskapsarkitektur ved UiT og AHO.*
- *Konkrete planer for oppstart av studier ved UiT i 2013.*
- *Forskningssamarbeid og doktorgradskandidater innenfor landskap som del av fellesprosjektet.*
- *Seminaropplegg for fagutvikling/etterutdanning gjennomføres i 2012 og med planer for videreføring i 2013.*

Planen er noe endret, da arbeidet ikke har gått så raskt som AHO har lagt til grunn. Prosjektet utvikles nå i etapper:

- I samforståelse med Universitetet i Tromsø vil AHO ta ansvar for en pilotklasse med oppstart høsten 2013. Piloten ses som en utvidelse av AHOs etablerte master i landskapsarkitektur. Rammene for denne pilotklassen er klarlagt og det foreligger konkrete planer. 2 stipendiater rekruttert i 2012 knyttes til prosjektet. NFR-prosjektet «Future North» knyttes også opp mot denne undervisningen. Til dette prosjektet knyttes ytterligere en stipendiat.
- Fra 2014 er intensjonen å opprette en fellesgrad i landskapsarkitektur (UiT/AHO). Vedtak om dette skal skje våren 2013.
- Målet er å etablere en full 5-årig landskapsutdanning. Dette vil avhenge av bevilgning over Statsbudsjettet.

2.2 ANNEN RAPPORTERING

Rapporteringskravene for 2012 under punkt 2.3 har en hel rekke krav som ikke alle gjelder for AHO. Følgende tabell over annen rapportering synliggjør AHOs rapportering på punkt 2.3.1 - 2.3.12.

Punkt	Rapportering	AHOs tilbakemelding
2.3.1	Oppfølging etter etatsstyringsmøtet	Punktet er lagt inn i styrets rapport (1.8)
2.3.2	Aktivitetskrav	Ingen særskilte aktivitetskrav
2.3.3	Rapportering om SAK i ingeniørutdanningen	Ikke relevant
2.3.4	Rapportering av førskolelærerutdanningen	Ikke relevant
2.3.5	Universell tilrettelegging	Rapporteres særskilt her under 2.2.1
2.3.6	Studentkapasitet	Eget elektronisk kartleggingsskjema vedlegges Rapport og planer (bakerst)
2.3.7	Midler tildelt over kap. 281	Ingen tildelinger
2.3.8	Rapportering på likestilling	Rapportering er integrert i sektormål 4,(4.2.3), og oppsummert under 2.2.2
2.3.9	Større investeringsprosjekter	Rapporteres særskilt her under 2.2.3
2.3.10	Forvaltning av aksjefullmakt	Ikke relevant
2.3.11	Sikkerhet og beredskap	Rapporteres særskilt her under 2.2.4
2.3.12	Prioritering av økt rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidet med inkluderende arbeidsliv	Rapporteres særskilt her under 2.2.5
2.3.12	Økning av antall lærlinger i statsforvaltningen	Rapporteres i DBH
2.3.12	Viderebruk av offentlige data	Ikke aktuelt
2.3.12	Utvikling i geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser	Ikke aktuelt

2.2.1 UNIVERSELL TILRETTELEGGING

I 2012 ble det gjort flere tiltak for å imøtekomme tek10 sine krav om universell utforming i AHO sine lokaler. Statsbygg som eier av bygningen har i sin plan å lukke sine avvik fra rapporten Bygg for alle. Følgende ble gjort i 2012:

- Installert lys i taket i tegnesal 7 og 8.
- Økt belysning i 1. etg fellesområde og installasjon av spotter for å belyse søyler.
- I resepsjonen er skranken senket.
- Trappehusene har fått håndløpere i to høyder.
- Strekkmetalltrappene har fått markerte trinn.
- Det er lagt en ledelinje i gulvet fra inngangsdøren og frem til resepsjonen.
- Kontrastlinje mellom gulv og vegg der gulv og vegg har samme farge.
- Flere dørpumper er montert på dører. Dette arbeidet pågår også videre i 2013.
- Det er montert elektriske motorer for solavskjerming for vinduene ut mot Maridalsveien.

2.2.2 RAPPORTERING PÅ LIKESTILLING

AHO har tilstrebet å inkludere rapportering på likestilling inn i den ordinære rapporteringen på sektormål. AHO har i 2012 startet arbeidet med en ny handlingsplan for likestilling som vil ferdigstilles i 2013. Denne vil konkretisere målsetninger og tiltak ytterligere innen likestillingsfeltet, det er derfor ikke tatt inn nye målsetninger i årets rapport og planer da dette arbeidet ikke er ferdigstilt. Det legges imidlertid til grunn at handlingsplanen vil ha konkrete målsetninger og tiltak for den neste femårsperioden.

Det er tatt utgangspunkt i UHRs veileder for likestillingslovens aktivitets- og redegjøringsplikt, og rapporteringen er hovedsaklig bygget rundt tilpassninger av de anbefalte tabeller og kommentarer til disse. Følgende elementer er ivaretatt i styringsparameter 4:

- Kjønnsbalanse totalt i institusjonen (tabell 4.6)
- Gjennomsnittslønn totalt og i ulike stillingskategorier fordelt på kjønn (tabell 4.5)
- Kjønnsdelt statistikk over arbeidstid (fast/midlertidig). (tabell 4.2)
- Kjønnsdelt statistikk over uttak av velferdspermisjon og omsorgspermisjoner (tabell 4.3)
- Kjønnsdelt statistikk over sykefravær og fravær grunnet sykt barn (tabell 4.3)
- Rekruttering av medarbeidere (tabell 4.1)

2.2.3 STØRRE INVESTERINGSPROSJEKTER

AHO har i perioden etter flyttingen til Maridalsveien 29 økt antall studieplasser betydelig. I budsjettrevisjonen for 2009 fikk AHO tildelt 25 nye studieplasser. Disse ble videreført med 25 nye plasser i budsjettet for 2010, 2011 og 2012. Dette gjør det nødvendig for AHO å øke sine undervisningsarealer i form av studieplasser for studenter og flere grupperom for undervisning. Nåværende studenttall er ca. 700 og dette vil etter pålegg om utvidet opptak fra 2009 øke til ca. 760 studieplasser i 2014. Nåværende lokaler i Maridalsveien ble planlagt for 450 studenter. AHO har overtatt og leier nå sydfløyen i Maridalsveien 29 fra Statsbygg. Arealene er foreløpig videre utleid til andre leietakere, men AHO har behov for og kan overta disse lokalene i løpet fra høsten 2014.

SAK-prosesser i samarbeid med Kunsthøgskolen i Oslo og Universitetet i Tromsø kan føre til ytterligere økte arealbehov i årene som kommer.

AHO har bedt om kr. 500 000 i planleggingsutgifter for å klarlegge status og utvikle et prosjekt for rehabilitering av sydfløyen i Maridalsveien 29.

I perioden siden flyttingen i 2001 har AHO dekket alle husleieøkninger etter utvidelser og ombygginger uten endringer i basisbevilgningen fra Kunnskapsdepartementet.

AHO kan teknisk sett imidlertid ikke ta i bruk sydfløyen effektivt uten at det skjer betydelige investeringer, og derav påfølgende utgifter. Disse kan vanskelig dekkes innenfor institusjonens nåværende økonomiske rammer. AHO legger til grunn at disse investeringene må foretas av Statsbygg og finansieres gjennom økt husleie. AHO kalkulerer med at de skisserte investeringene vil gi en økning i AHOs husleie til Statsbygg på ca. 3,6- 4 mill kr pr år. Det understrekes at dette er et forløpig anslag og at endelig kostnad først vil være klar når prosjekteringen er avsluttet. Det forutsettes at de bygningsmessige investeringene i nåværende lokaler og rehabiliterte lokaler først gir husleieøkning fra 1. august 2014.

Etter ca 12 år i nåværende lokaler i Maridalsveien 29 begynner slitasje og ødeleggelser på inventar og møbler å bli betydelig. Fra juli 2013 tar AHO i bruk lokaler i vestfløyen, som til dags dato har vært utleid til Asplan Viak. Her kan det være behov for ombygginger av lokalet samt innkjøp av nytt inventar og møbler. AHO planlegger å benytte oppsparte fondsmidler til å få i stand lokalene i vestfløyen og også til fornying av utslitt inventar og møbler ellers i bygget.

2.2.4 SIKKERHET OG BEREDSKAP

AHO har i 2012 arbeidet med en revidering av risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomført av Protego i samarbeid med AHO i 2009/2010. Den reviderte ROS-analysen vil ferdigstilles i 2013, med konkrete tiltak og oppfølgingsplan.

Det er i 2012 vært avholdt to brannøvelser, samt en beredskapsøvelse.

Beredskapsøvelsen ble avholdt i samarbeid med SafeTec. Øvelsen ble gjennomført som en refleksjonsøvelse for beredskapsgruppen og hadde fokus på å trene ledelse av en kompleks beredskapssituasjon og å teste ut eksisterende planverk.

Øvelsen danner grunnlag for revidering av beredskapsplan og videre beredskapsarbeid i 2013, der beredskapsøvelsen vil inkludere større deler av organisasjonen.

2.2.5 PRIORITERING AV ØKT REKRUTTERING AV PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE I ARBEIDET MED INKLUDERENDE ARBEIDSLIV

AHO og arbeidstagerorganisasjonene har inngått en Handlingsplan for inkluderende arbeidsliv.

Søkere som oppgir at de har redusert arbeidsevne vil bli inkludert i tilsettingsprosessen. Det har ikke vært slike tilfeller i 2012. AHO har i samarbeid med Statsbygg tilrettelagt bygget for personer med nedsatt funksjonsevne.

AHO har et relativt lavt sykefravær, men har et bevisst fokus på å holde dette på et så lavt nivå som mulig med tiltak som lederopplæring innen sykeoppfølging, vernerunder og tilrettelegging av arbeidsplass. Det har i 2011 og 2012 vært et særlig fokus på sykefravær blant stipendiater og spesielle tiltak for å ivareta denne gruppen.

AHO arbeider for å motivere og tilrettelegge slik at eldre arbeidstagere kan klare og ønske å stå lengst mulig i jobb ved å tilpasse arbeidsoppgaver og ha en aktiv seniorpolitikk med hensyn til ferie og tjenestefri.

3 PLANER FOR 2013

SEKTORMÅL 1: UTDANNING

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov

VIRKSOMHETSMÅL 1.1

AHO prioriterer dybde framfor faglig bredde. AHO skal utdanne mastergradskandidater som holder et høyt europeisk nivå innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design og som er kvalifisert for regionale, nasjonale og globale arbeidsmarkeder.

DELMÅL 1.1.1: HØYT INTERNASJONALT OMDØMME

AHO skal videreutvikle sitt internasjonale omdømme som et fremragende lærested innenfor våre fag. AHO skal utvikle den internasjonale profilen på sine utdanninger og profilere nye relevante utdanningstilbud internasjonalt.

Styringsparameter 1:

Høy kvalitet skal dokumenteres ved at AHO hevder seg godt i fagevalueringer, i sammenligninger med andre internasjonale læresteder og gjennom internasjonale rangeringer.

Tiltak 1:

2013 er definert som et år der AHO konsentrerer diskusjonene om undervisningskvalitet. Innenfor arkitekturfaget gjennomføres en diskusjon av arkitekturtradisjonene AHO forvalter sett opp i mot nåtidige utfordringer. Diskusjonene initieres gjennom gjesteforelesningsserien våren 2013 og føres videre i utstilling og seminar ved Oslo Arkitekturtriennale (OAT) i høstsemesteret.

Masterutdanningen i landskapsarkitektur profileres tydeligere gjennom presisering av fagprofil og gjennom etablering av «pilotklasse» i landskapsarkitektur i samarbeid AHO/UiT.

I designstudiet knyttes diskusjonen av profil, internasjonalt omdømme og undervisningskvalitet til strategidiskusjonen og strategiske valg ved instituttet.

Tiltak 2:

AHO skal i 2013 gjennomføre internasjonale evalueringer av masterstudiene i arkitektur (5,5 år) og design (5 år). Evalueringene gjennomføres etter en akkrediteringsmodell utarbeidet av Nordisk arkitekturakademi (NAA) og med NOKUT som observatør i evalueringene. Forberedelse skjer vår 2013. Første institusjonsbesøk koordineres med utstillingen AHO-WORKS i juni 2013. Andre institusjonsbesøk skjer primo september. Rapport fra evalueringene skal foreligge primo november 2013 og være ferdigbehandlet i AHOs styringsorganer og konkretisert i strategier/tiltak i løpet av dette året.

Tiltak 3:

AHO skal kommunisere skolens studieplan, profil og kvaliteter for et internasjonalt marked. Dette skal skje gjennom de årlige publikasjonene AHO-WORKS STUDIES og AHO-WORKS RESEARCH, gjennom skolens nettsider og relevante eksterne kanaler. Tendensen er at det nå publiseres ulike oversikter over masterutdanninger som Frames «Guide to the Worlds Leading Graduate Schools» der AHO var med i guiden for «Product Design» i 2012. AHO vil fortsatt søke denne typen omtale.

DELMÅL 1.1.2: HØY KVALITET I GRUNN- OG MASTERUTDANNINGER

AHO skal videreutvikle tydelig profilerte og faglig brede 3-årige grunnutdanninger med høy pedagogisk kvalitet. Programmene i grunnundervisningen skal gi grunnlag for frihet til spesialisering og eksperimentering i masterdelen av studiene.

AHO vil etablere tydeligere undervisningsprogrammer på masternivå og legge til rette for spesialisering.

AHO vil samtidig fortsatt opprettholde et bredt studietilbud der den enkelte student gjennom sine fagvalg velger sin individuelle spesialisering og sin fagprofil.

Styringsparameter:

Læringsutbytte skal defineres på en etterprøvable måte i studieplan 2013-2014. Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene.

Tiltak 1:

Endelig implementering av kvalifikasjonsrammeverket på kursnivå blir sluttført i 2013.

Tiltak 2:

AHO skal legge opp til at undervisningsresultater blir anerkjent på lik linje med forskningsresultater.

Tiltak 3:

AHO avslutter i 2013 den interne evalueringen av grunnutdanningene. Dette danner grunnlag for studieplanrevisjoner for 2013/2014.

Tiltak 4

AHO utreder navneskiftet fra «Master i industridesign» til «Master i design» og arbeider for utvidelse av og flere spesialiseringer innenfor designstudiet. Diskusjonen ses i sammenheng med designsam arbeidet med Kunsthøgskolen i Oslo og skal avklares i løpet av 2013.

DELMÅL 1.1.3: SAMSPILL MELLOM FORSKNING OG UTDANNING

Masterutdanningene skal tematisk knyttes til AHOs forsknings- og utviklingsarbeid.

Direkte profesjonsrettede kurs skal formidle den ypperste kunnskap fra praksis.

Dette vil styrke kunnskapsgrunnlaget for utdanningene og gi prosjektarbeidene både en større grad av eksperimentell karakter og profesjonalitet. Masterutdanningene skal både ha preg av forskningsbasert undervisning og undervisningsbasert forskning.

Styringsparameter:

50 % av studiekursene i masterundervisningen skal med bakgrunn i studieplan 2013-2014 drive utviklingsarbeid med tydelig og formalisert FoU-tilknytning

DELMÅL 1.1.4: SØKNING

AHO vil, for å sikre kvaliteten på studentene som tas inn, arbeide for å opprettholde den store søkningen til både gjennomgående studier og øke den internasjonale søknadsmengden til masterstudiene.

Det vil være et særlig fokus på søkningen til masterutdanningen i industridesign og landskapsarkitektur.

Styringsparameter 1:

- 10 % økning av søkningen til industridesignstudiet målt mot søkning 2012 (førsteprioritetssøkere).
- Dobling av antall søknader til Master i landskapsarkitektur ved AHO og masterklassen som AHO tar ansvaret for ved UiT.
- 20 % økning i antall kandidater som leverer hjemmeoppgave til vurdering. Søkning til arkitekturstudiet på nivå med søkning 2012.

Tiltak 1:

Gjennomføring av en rekke rekrutteringstiltak som

- Rekrutteringskampanje på egne hjemmesider for design og landskapsarkitektur.
- Revidert tiltaksplan for profilering og for “åpen dag” på AHO i samarbeid med Kunsthøgskolen. Skolebesøk og kontakt med yrkesveiledere ved videregående skoler.
- Rekrutteringssamarbeid med UiT innenfor landskapsstudier.

Styringsparameter 2:

Studieprogrammene på masternivå skal tiltrekke seg fremragende internasjonale studenter som bidrar til å øke studiekvaliteten ved AHO.

Tiltak 1:

Det skal satses spesielt på kvalitativ forbedring av internasjonal rekruttering til Master i industridesign og Master i landskapsarkitektur. Dette skal skje gjennom bevisst bruk av AHOs nettsider og forbedringer i opptaksprosedyrer.

Tiltak 2:

Den engelskspråklige profileringen av AHOs masterprogrammer (på www.aho.no) videreutvikles og styrkes gjennom konkretisering av en markedsstrategi for studieprogrammene (faglig profil, kvalifikasjon, læringsmiljø og –ressurser for studenter).

Tiltak 3:

Det skal satses mer på rekruttering i Norden og Nord-Europa. Dette skal først og fremst skje gjennom bedre markedsføring.

Kvantitative styringsparametere under virksomhetsmål 1.1:

STYRINGSPARAMETER		RESULTAT	RESULTAT	AMBISJON
		2011	2012	2013
Antall førsteprioritetssøkere per studielass	ARK	10,5	12,5	12,5
	IDE	3,23	3,6	4,5
	LA	3,48	4,45	4,0 *
Antall kandidater som leverer hjemmeoppgave til vurdering		497	506	607
Antall uteksaminerte kandidater fordelt på utvalgte områder	ARK	58	72	Opprettholde
	IDE	26	33	antall
	LA	6	13	

* Tallet går ned på grunn av økt antall studie plasser

Risikovurderinger – virksomhetsmål 1.1

AHO vurderer at reell risiko for ikke å nå målet først og fremst dreier seg om kvalitetskrav i landskapsarkitektstudiet, mulig nedgang i søkertallene og manglende kapasitet for å utvikle spesialiseringer i designstudiet. AHO vil i samsvar med følgende risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 1.1 slik det framgår av oversikten:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Utdanning i landskapsarkitektur som ikke tilfredsstillende AHOs mål om "excellence".	Stor (3)	Middels(2)	Stor (6)	Utvikle samarbeidet som er innledet med Universitetet i Tromsø. Revidere curriculum. Styrke akademisk bemanning innenfor fagfeltet.
2	AHO har ikke ressurser til å følge opp ønsket om spesialiseringer og bredere fagmiljø innenfor designstudiet	Stor (3)	Middels(2)	Stor(6)	Utvikling av design samarbeid med Kunsthøgskolen i Oslo.

Konsekvens x sannsynlighet = vesentlighet

VIRKSOMHETSMÅL 1.2

AHO skal tilby et utmerket læringsmiljø som tar utgangspunkt i skolens spesielle forutsetninger: ressurssterk, faglig profilert, internasjonal, beliggenhet midt i Oslo og en fagkultur som krever høy ytelse.

DELMÅL 1.2.1: LÆRINGSMILJØ

AHO skal opprettholde et læringsmiljø som fremmer studentenes læringsutbytte best mulig. Høy faglig kvalitet og godt læringsmiljø er AHOs viktigste konkurransefortrinn for rekruttering av studenter. AHO skal sikre gode bibliotek-, verksted- og IKT-tjenester og samarbeide om nasjonale fellesløsninger. AHO vil fortsatt tilstrebe å ligge teknologisk i forkant.

Styringsparameter:

AHO skal i løpet av 2013 kunne dokumentere økte arealrammer, konkrete forbedringer i IKT- og verkstedstjenester, og styrevedtatte tiltaksplaner for videreutvikling av fysisk infrastruktur.

Tiltak 1:

AHO utvider tegnesalskapasiteten fra høstsemesteret 2013. Det er imidlertid behov for en ytterligere utvidelse av lokalene, og AHO vil fortsatt arbeide for et forprosjekt for ombygging av sydfløyen i Maridalsveien 29 til undervisningsformål.

Tiltak 2

Som del av skolens IT-handlingsplan skal prinsipper for skolens tilbud av IT-tjenester til studentene utarbeides og danne grunnlag for investeringer og for IT-avdelingens oppfølging av studentene.

Arbeidet er startet opp i 2012 og avsluttes i 2013.

Tiltak 3:

Det gjennomføres en verkstedsutredning med sikte på avklaring av organisering av verkstedene, ledelse av verkstedene og bemanning av verkstedene. Utredningen ses i sammenheng med verkstedssamarbeid med Kunsthøgskolen, først og fremst i forbindelse med de digitalt baserte verkstedene.

Tiltak 4:

Læreres engelskkunnskaper skal forbedres gjennom kursing og andre tiltak. Videreført fra 2012

Risikovurderinger -virksomhetsmål 1.2

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	For svak oppfølging av de enkelte kandidatene gjennom masterkursene.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Kvalitetssikre den enkelte students studieforløp gjennom tilak i studieplan 2013 – 2014. Styrke kvalitetssikring av enkeltkurs i masterundervisningen. Sikre mulighetene for spesialisering.
2	Manglende tegnesalskapasitet og stort press på undervisningsrom på grunn av økende antall studenter.	Stor(3)	Stor (3) Økende gjennom de neste årene framover.	Meget stor (9)	Utrede bruk og eventuell rehabilitering av sydfløyen i Maridalsveien 29. Avklare finansiering.

VIRKSOMHETSMÅL 1.3

Undervisnings- og vurderingsformene skal ta utgangspunkt i skolens spesielle forutsetninger, sikre faglig innhold på et høyt internasjonalt nivå og føre til høy gjennomstrømming av studenter.

DELMÅL 1.3: STUDIEPOENGPRODUKSJON

AHO skal opprettholde studiepoengproduksjonen pr. egenfinansiert student på det høye nivået denne produksjonen har i dag.

Styringsparameter:

- Produksjon pr. egenfinansiert student skal overstige 50 studiepoeng.
- Minst 90 % samsvar mellom planlagte og avlagte studiepoeng.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.3:

STYRINGSPARAMETER		RESULTAT			AMBISJONSNIVÅ
		2010	2011	2012	2013
Gjennomføring i forhold til arbeidsplan		0,94	0,97	95,8	<i>oppretholde nivået</i>
Studiepoeng pr. student		50,3	54,6	50,1	<i>Minimum 50</i>
Svarprosent studentevaluering	Vår	55	56	50 %	<i>70 %</i>
	Høst	53	71	60 %	

VIRKSOMHETSMÅL 1.4

AHO skal ha et utstrakt internasjonalt og nasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet. AHO skal være selektiv i valg av internasjonale samarbeidspartnere og prioritere nettverk og samarbeidsinstitusjoner som bygger opp om AHOs profil og strategi.

DELMÅL 1.4.1: INSTITUSJONSAVTALER

AHO skal styrke og kvalitetssikre sin portefølje av internasjonale institusjonsavtaler.

Styringsparameter:

- Nye internasjonale avtaler innenfor designfeltet.
- Nye avtaler innenfor landskapsfeltet, spesielt med nordlige samarbeidspartnere. Dette ses i sammenheng med samarbeidet mellom UiT og AHO.
- Styrking av avtalene til kinesiske institusjoner både innenfor arkitektur og landskapsarkitektur
- Styrking av allerede etablerte internasjonale samarbeid gjennom OCCAS
- Forsker- og studentutveksling med institusjoner i Nord-Amerika.
- Videreføring og utvidelse av universitetssamarbeidet i Øst-Afrika.
- Vurdering av nye mulige samarbeidsinstitusjoner i Sørøst Asia og i Sør-Amerika.
- Avvikle sovende samarbeid

DELMÅL 1.4.2: STUDENTUTVEKSLING

Utveksling gjennom gjensidige avtaler med sterke utenlandske institusjoner skal være et attraktivt tilbud til AHO-studenter på masternivå. AHO skal søke å oppnå balanse mellom innreisende og utreisende utvekslingsstudenter.

Styringsparameter:

Minimum 25 % av masterstudentene skal gjennomføre lengre opphold ved utenlandske læresteder i løpet av studiet. Måltall for utreisende studenter per år er 40. Rammen settes til 45 innreisende studenter til enhver tid.

DELMÅL 1.4.3 SAMARBEID MELLOM ARKITEKTUR- OG DESIGNUTDANNINGER I NORGE (SAK)

AHO vil tydeliggjøre sin profil i forhold til andre norske utdanninger innenfor våre fagfelt og utvikle konkret utdanningssamarbeid der dette er fordelaktig og operasjonelt.

AHO skal opprettholde en prioritering av faglig dybde fremfor faglig bredde, men vil utvide studieporteføljen der dette kan bidra til å styrke AHOs faglige profil og sikre en god utnyttelse av ressurser.

Styringsparameter 1:

Det etableres et masterstudium og et forskningsmiljø i landskapsarkitektur i Tromsø i samarbeid mellom AHO og UiT (Tromsø Academy for Landscape and Territorial Studies).

Tiltak 1:

Det igangsettes høsten 2013 masterutdanning i landskapsarkitektur i Tromsø i nært samarbeid med UiT. AHO har det faglige og praktiske ansvaret for denne pilotklassen. Arbeidet videreføres med planlegging av en felles mastergrad (AHO/UiT) i landskapsarkitektur fra høsten 2014. Intensjonen er at samarbeidet videreføres til en felles 5-årig masterutdanning i landskapsarkitektur.

Styringsparameter 2:

SAK-samarbeidet mellom Kunsthøgskolen i Oslo og AHO skal konkretiseres i konkrete felles undervisningstiltak.

Tiltak 2:

AHO og Kunsthøgskolen i Oslo gjennomfører i 2012/2013 et profileringsamarbeid. Dette samarbeidet vil i første omgang prioritere designfeltet. Institusjonene skal enes om konkrete planer for dette samarbeidet i løpet av 2013. AHO og Kunsthøgskolen i Oslo vil sammen be Kunnskapsdepartementet om nye studieplasser som skal utnytte mulighetene i dette utdanningssamarbeidet.

Tiltak 3:

AHO og Kunsthøgskolen i Oslo har utredet muligheten for å etablere felles utdanning innenfor «interiør design» feltet. Dette arbeidet avsluttes i 2013. Den foreløpige intensjonen er å etablere samarbeidet fra høsten 2013, med etablering av felles masteregrad fra 2014.

Styringparameter 3:

AHO skal i løpet av 2013 ha etablert planer for utdannings samarbeid og arbeidsdeling med NTNU og BAS innenfor arkitektur.

Tiltak 4:

SAK-samarbeid innenfor arkitektur settes i verk som del av arbeidet i profesjonsrådet for arkitektur.

Styringsparameter 4:

AHO skal i løpet av 2013 etablere planer for nettverkssamarbeid innenfor design.

Tiltak 5:

AHO tar initiativ gjennom profesjonsrådet i design for å avklare nettverks- og samarbeidsrelasjoner mellom utdanningene.

VIRKSOMHETSMÅL 1.5

AHO skal tilby forskerutdanning av høy kvalitet som både bygger på skolens akademiske tradisjon og skolens praksisforankring

DELMÅL 1.5.1 DOKTORGRADSPROGRAMMET: DIMENSJONERING OG KVALITET

Forskerutdanningen skal videreutvikles og styrkes både innenfor tradisjonell, akademisk forskning, så vel som for "Research by Design" og praksisbasert forskning.

Styringparameter:

AHOs doktorgradsprogram skal dimensjoneres for ca. 40 doktorgradsstudenter. Minimum 10 av disse skal være finansiert av eksterne FoU-prosjekter.

Tiltak 1:

Opptak til forskerutdanningen skal skje i henhold til AHOs forskningsstrategier, slik at avhandlingene spiller skolens satsningsområder og veiledningskompetanse.

DELMÅL 1.5.2 NASJONALT OG INTERNASJONALT FORSKNINGSSAMARBEID

AHOs forskerutdanning skal stimulere til nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid i stipendiatperioden. AHO prioriterer å utvikle sin egen forskerutdanning i nettverk med andre nasjonale og internasjonale institusjoner.

Tiltak 1:

Ved utvikling av prosjektbeskrivelser for PhD-studenter skal utenlandsopphold legges inne i planene. Det skal legges opp til både korte og lange utenlandsopphold for AHOs ph.d.-kandidater som del av stipendiatenes arbeidsplaner.

Tiltak 2:

AHO skal fra 2013 også delta i stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom å utvikle prosjekter som kan finansieres av programmet. Dette forutsetter at AHO blir tatt opp som medlem av stipendprogrammet.

DELMÅL 1.5.3 GJENNOMSTRØMNING

Styringsparameter 1:

- AHO skal i snitt målt over en treårsperiode uteksaminere minst 8 kandidater i året.
- AHOs resultatmål er ingen avbrutte doktorgrader etter første år blant kandidater med stipendfinansiering fra AHO.
- Doktorgrader igangsatt fra 2012 og framover skal avlegges i løpet av 5 år , med hensyntagen til permisjoner og sykmeldinger.

Tiltak 1:

Opptaksfase: Høye krav til individuell kompetanse, motivasjon, utviklingsmuligheter i prosjektbeskrivelse og gjennomføringsevne hos kandidatene.

Tiltak 2:

Intensivering av tiltak for styrking av veiledning og utvikling av praktisk/pedagogisk veiledningskompetanse.

Tiltak 3:

AHO viderefører ordningen med progresjonsseminar og "reader", og styrker oppfølgingen av progresjonsseminar.

Tiltak 4:

AHO skal gjennomføre en generell arbeidsmiljøundersøkelse i 2013. Denne omfatter også kandidater i doktorgradsutdanningen.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.5

Styringsparameter	Resultater			Ambisjon	
	2008-2010	2009-2011	2010-2012	2011-2013	2013-2015
Antall disputaser i snitt	5,7	5	4,7	6	8
Avbrutte doktorgradsavtaler	0	3	2	1	1
Gjennomstrømning: netto årsverk på doktorgradsutdanningen	7,6	6,23	3,87	4,1	5

Risikovurderinger – virksomhetsmål 1.5

AHO vil i samsvar med risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 1.4 slik det framgår av følgende oversikt:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Gjennomstrømming	Middels (2)	Stor (3)	Stor (6)	Styrket oppfølging av kandidatene Tiltak for å styrke veilederkompetanse
2	Kvalitet på rekruttering	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Stort fokus på kvalitetssikring av opptaksfase
3	Nye ledelse av forskerskolen	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Sikre overføring av kompetanse Tydelige funksjons- og rollebeskrivelser

SEKTORMÅL 2: FORSKNING, FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

VIRKSOMHETSMÅL 2.1

AHO skal være et ledende nordisk miljø for forsknings- og utviklingsarbeid innen våre prioriterte fagfelt

AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstneriske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå.

De fremste forskere og forskergrupper ved AHO skal holde europeisk toppnivå innenfor sine fagområder.

DELMÅL 2.1.1: KONSENTRASJON AV FORSKNINGSSINNSATS

Forskning i internasjonal front skal prioriteres, understøttet av strategiske investeringer og samarbeid om forskningsinfrastruktur. AHO skal videreføre arbeidet med å bygge velfungerende fagmiljøer innenfor prioriterte faglige satsingsområder. Miljøene organiseres i forskningssentra.

Styringsparameter:

Forskningssentrene ved AHO skal ha en tydelig og sterk forskningsprofil

- OCCAS skal som resultat av de satsingene som er gjennomført dokumentere økt eksterntfinansiert forskning og vesentlig økning i vitenskapelig publisering og doktorgradsproduksjon.
- Det strategiske arbeidet på Institutt for arkitektur, Institutt for urbanisme og landskap og institutt for design skal resultere i tydeligere faglige prioriteringer av ressursbruk i forskningssatsingene.

Tiltak 1:

AHO skal støtte opp om OCCAS, slik at det store arbeidet som ble gjort i forbindelse med søknaden om Senter for fremragende forskning kan omsettes i andre prosjekter og virksomhet. Delprosjekter og samarbeidsallianser fra prosjektet vil søkes å realiseres gjennom andre kanaler.

Tiltak 2:

AHO skal gjennom sterkere prioritering bygge opp forskningen rundt flere pilarer ved Institutt for design. Ved å organisere potensielle forskningssatsninger som interne prosjekter og ved strengere intern prioritering skal AHO være i stand til å utnytte det forskningsmessige potensialet for designforskning innen det maritime feltet og helsesektoren. Dette innebærer en sterkere satsing på interaksjonsdesign og tjenstedesign.

Tiltak 3:

Strategien for RCAT skal revideres i løpet av 2013 i samarbeid med ny instituttleder for Institutt for arkitektur.

Tiltak 4:

Institutt for urbanisme og landskap skal utvikle en prioritert forskningsstrategi med tiltaksplan i løpet av våren 2013. Strategien skal både favne landskapsforskningen og byforskningen.

DELMÅL 2.1.2: INTERNASJONALT FORSKNINGSSAMARBEID

AHO skal styrke forskningssamarbeidet med internasjonalt anerkjente institusjoner og forskernettverk. Dette skal dokumenteres i avtaler, forskningsprosjekter og felles publisering.

Styringsparameter:

AHOs internasjonale forskningsprofil skal være dokumentert styrket i løpet av 2013.

Tiltak 1:

AHO skal inkludere internasjonale partnere i alle NFR-søknader. Kostnadene ved dette skal budsjetteres i søknaden. Internasjonal spisskompetanse skal vises og befestes gjennom økt internasjonal meritterende publisering.

Tiltak 2:

AHO skal gjennom initiativer overfor forskningssentrene og prioringer innenfor FoU-administrasjonene søke å bli partner i EU-finansierte prosjekter.

AHO skal gjennom prioritering av økonomisk støttestimulerer til økt deltagelse og synlighet av fagstaben i ledelsen av internasjonale faglige organer.

Tiltak 3:

Sammensetning av internasjonale referansegrupper for forskningsnettverkene skal evalueres og evt revideres.

DELMÅL 2.1.3: EKSTERNT FINANSIERT FORSKNING

AHO skal opprettholde/øke omfanget av eksternt finansiert forskning.

Kvantitativt styringsparameter:

- AHO skal opprettholde omfanget av NFR-finansiert FoU-virksomhet og igangsette minimum to nye NFR-finansierte prosjekter
- AHO skal være partner i minst to søknader om EU-prosjekter.
- AHO skal utvikle minst to nye FoU-prosjekter i samarbeid med næringslivet.

Tiltak 1:

AHO skal utvikle en tydeligere personalpolitikk som utnytter den spisskompetansen i forskning som finnes i deler av staben, men som også bidrar til å få flere vitenskapelig tilsatte til å gjennomføre systematisk faglig utviklingsarbeid som kan føres fram til meritterende publisering.

Tiltak 2:

Forskningssentrene skal gis oppgaven som «inspirator, drivkraft og kvalitetssikrer» for å sikre faglig kvalitet i forskningssøknader.

DELMÅL 2.1.4: PUBLISERING OG ANNEN DOKUMENTASJON AV FOU-RESULTATER

AHO skal fortsette økningen i nasjonal og internasjonal publisering og vise flere resultater av systematisk kunstnerisk utviklingsarbeid. AHO vil i samarbeid med andre relevante fagmiljøer arbeide for å utvikle registreringsmulighetene i Cristin slik at kunstnerisk utviklingsarbeid kan kategoriseres og rapporteres på en bedre måte. AHO skal utvikle sin egendokumentasjon slik at forsknings-, utviklings-, formidlings- og skapende arbeid dokumenteres.

Styringsparameter 1:

- Resultatmål for publisering – 150 publiseringspoeng, målt over en treårsperiode (2013 – 2015).

Tiltak 1:

AHO skal gjennomgå alle førstestillinger for å vurdere FOU/KU-resultater. Det vil utvikles nye rutiner for tildeling av forskningstid.

Styringsparameter 2:

AHO skal definere og videreutvikle kunstnerisk utviklingsarbeid innenfor våre fagfelt.

Tiltak 2:

AHO vil våren 2013 gi ut en forskningsårbok – AHO WORKS RESEARCH - som vil erstatte forskningskatalogen. Denne vil bidra til å dokumentere AHOs virksomhet innen forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid på en mer utfyllende måte.

DELMÅL 2.1.5 UTENLANDSKE FORSKERE

AHO skal ha rammebetingelser for forskning og en rekrutteringspolitikk for professor II og gjestelærere/gjesteforskere som bidrar til å gjøre skolen til en attraktiv arbeidsplass for internasjonalt fremragende forskere og arkitekter/designere.

Styringsparameter 1

Alle institutter skal kunne vise til minimum 2 utenlandsk gjesteforskere/gjestelærere årlig

Alle institutter skal ha professor II stillinger som tilfører topp internasjonal kompetanse til AHO.

Tiltak 1:

AHO skal profilere seg som et attraktivt forskningsmiljø overfor utenlandske forskere.

Tiltak 2:

AHO skal tilby konkurransedyktige arbeidsbetingelser for forskere.

Tiltak 3:

AHO skal utrede hvilken infrastruktur og støtteapparat som kan tilbys utenlandske forskere, og vurdere mulighet for samarbeid innen feltet.

Tiltak 4:

AHO skal vurdere om høyskolen skal slutte seg til EUs Charter og Code

DELMÅL 2.1.6 EN PROFESJONELL FORSKNINGSADMINISTRASJON

AHO skal videreutvikle sin forskningsadministrative profesjonalitet og kompetanse i næringslivssamarbeid og innovasjonsorientert utviklingsarbeid.

Tiltak 1:

AHO skal i 2013 videreutvikle de forskningsadministrative støttefunksjonene.

Tiltak 2:

AHO skal opprette en ny stilling innen FoU-administrasjonen med kompetanse innen innovasjonsorientert utviklingsarbeid.

Tiltak 3:

AHO skal aktivt delta i det nye forskningsadministrative nettverket NARMA, og vil aktivt søke samarbeid i forskningsadministrative spørsmål.

Tiltak 4:

AHO vil i 2013 styrke rollen som prosjektleder ved å ha faste milepælsmøter for prosjektleder, forskningsadministrasjon og økonomiadministrasjon før oppstart og gjennom prosjektets gang. I tillegg planlegges et seminar knyttet til prosjektlederrollen.

DELMÅL 2.1.6: SAMSPILL MELLOM FORSKNING OG UTDANNING

Sentrale deler av kunnskapsproduksjonen ved AHO har et designbasert fokus der ny kunnskap blir utviklet gjennom systematisk og utforskende prosjektering og fagkritikk. AHO vil styrke relevansen i FoU-arbeidet ved å bedre forbindelsen mellom studioundervisningen, teoretiske grunnkurs og andre teoretiske fag og FoU-arbeidet. Dette er spesielt viktig innenfor praksisbasert forskning og "Research by design".

Tiltak 1:

Alle forskningssentra skal tilby FoU-orienterte kurs og klargjøre sammenhengen til AHOs FoU-arbeid i studieplanen.

Risikovurderinger -virksomhetsmål 2.1

AHO vil i samsvar med risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 2.1 slik det framgår av følgende oversikt:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Håndtering av forskningstid som fører til for liten og kvalitetsmessig for lav FoU-produksjon	Stor (3)	Stor (3)	Meget stor (9)	Revisjon av retningslinjer. Styrking av HR-arbeidet på instituttnivå.
3	For svak administrativ oppfølging av internasjonal forskningssatsing	Stor (3)	Middels (3)	Stor (6)	Revisjon av administrative prioriteringer. SAK samarbeid om etablering av internasjonal forskningsadministrativ kompetanse.
	Svak økonomisk styring av FoU-prosjekter som gir for liten grad av forutsigbarhet.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Styrking av prosjektlederrollen. Styrking av samarbeidet mellom FoU-administrasjon og økonomiadministrasjon. Implementering av TDI-modellen

SEKTORMÅL 3 FORMIDLING OG SAMFUNNSOPPDRAG

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

VIRKSOMHETSMÅL 3.1

AHO skal gjennom formidling og fagkritikk bidra til at forskningsbasert kunnskap innenfor våre fag anvendes for å løse de store samfunnsutfordringene vi står foran. Dette forutsetter at vurderinger om relevans får stor betydning for forskningsprioriteringer. AHO påtar seg et spesielt ansvar for å utvikle fagkritikken.

DELMÅL 3.1.1: FAGKRITIKK

AHO tar på seg et spesielt ansvar for å utvikle fagkritikken. Fagkritikk forstås innenfor AHOs fag som en operativ kritikk av arkitektur og designprosjekter som kan inspirere og informere nye prosjekter. AHO skal prioritere fagkritikken gjennom tiltak som kommer fram i instituttene strategier.

Styringsparameter:

Alle institutter skal kunne dokumentere tiltak og resultater innenfor fagkritikk i løpet av 2013 og 2014.

Tiltak 1:

Fagkritikk utvikles som en egen kategori ved registrering av publisering ved AHO.

Tiltak 2

Det opprette en pris for årlige beste fagkritikk ved AHO. Prisen deles ut som del av AHO Works.

DELMÅL 3.1.2: FORMIDLING TIL SAMFUNNET OG ALLMENNHETEN

AHO skal videreutvikle den faglige formidlingen til samfunnet og allmennheten og styrke sin rolle som kulturforvalter og kulturformidler.

Styringsparameter 1:

AHO skal, i samarbeid med andre aktører, arrangere og dokumentere økt deltagelse i ulike typer formidlingstiltak og -aktiviteter.

Tiltak 1:

AHO utarbeider i 2013 en formidlings- og profileringsstrategi, med mål, tiltak og handlingsplan.

Tiltak 2:

AHO etablerer en ny serie av årbøker for forskningsdokumentasjon AHO –WORKS RESEARCH, basert på samme mal som AHO-WORKS STUDIES. Første utgivelse skjer våren 2013 og erstatter skolens mer interne forskningskatalog som er gitt ut den siste tiårsperioden.

Tiltak 3:

Innenfor designfeltet opprettholdes de viktigste etablerte formidlingskanalene som for eksempel den årlige utstillingen/seminaret Oslo Lux. Instituttet skal som del av sine prioriteringsdiskusjoner i 2013 også gjøre prioriteringer av formidlingsaktiviteter.

Tiltak 4:

Innenfor arkitektur- og urbanismefeltet er de viktigste tiltakene i 2013 Oslo Arkitekturtriennale (OAT) som arrangeres i september og der AHO er medeier. Det utvikles egne planer med styringsparametere for dette tiltaket.

Andre tiltak er:

- OCCAS skal utarbeide egne planer for formidlingsaktivitet
- Fehn-symposiet skal utvikles til AHOs viktigste arena for forskningsformidling innenfor arkitektur, urbanisme og landskapsarkitektur. Symposiet er i forhold til profilering og administrativ støtte et sentralt ansvar. Organisasjon, ledelse og prinsipper for økonomisk og praktisk gjennomføring klarlegges i 2013. (punktet overføres fra 2012)

Tiltak 5:

AHO skal fortsatt prioritere deltagelse i TAB (tverrfaglig arena for byutvikling – Norsk Form, UMB, UiO, AHO og Oslo kommune ved Plan- og bygningsetaten) som en arena for forskningsformidling.

Tiltak 6:

Utstillingen AHO-WORKS med diplomutstilling videreutvikles med sikte på å nå både profesjonene og et bredere publikum.

Tiltak 7:

Landskapsstudiene ved AHO profileres i 2013 gjennom de nye landskapsstudiene som etableres i Tromsø.

DELMÅL 3.1.3: OPEN ACCESS

Fram mot 2020 skal åpen tilgang til forskningsresultater gjennom Open Accesspublisering vektlegges.

Styringsparameter 1:

Antall open access publiseringer skal øke med minimum 25% årlig.

Tiltak 1:

ADORA (Architecture and Design Open Research Archive) skal markedsføres både internt og eksternt.

Tiltak 1:

AHO fortsetter arbeidet med å publisere PhD-avhandlinger i ADORA, med fokus på informasjon og avtaler med PhD-studenter på et tidlig stadium og gjennom progresjonsseminarene.

DELMÅL 3.1.5 INTERNASJONAL PROFILERING OG FORMIDLING

AHO skal videreutvikles som en internasjonal merkevare. Internasjonalt orientert forskningsformidling skal styrkes. AHO skal være aktive og synlige i internasjonal fagkritikk innenfor våre fagområder.

Styringsparameter 1

Kjennskap til AHO som fremragende læringssted og forskningssenter skal styrkes internasjonalt.

Tiltak 1:

AHO gjennomfører i 2013 separate internasjonale akkrediteringsprosesser for arkitektur og design.

Tiltak 2:

Profileringsprosjektet som gjennomføres i samarbeid med Kunsthøgskolen har internasjonal profilering som ett av hovedmålene.

Tiltak 3:

Planer for internasjonal profilering vil være en del av AHOs nye kommunikasjonsplan, kvantitative mål og tiltak skal konkretiseres

DELMÅL 3.1.6:

AHO har i 2012 styrket og profesjonalisert sin informasjonsavdeling. Den nye avdelingen vil fokusere på å ferdigstille prosjekter som ble påbegynt i 2012.

Styringsparameter

AHO skal i løpet av 2013 ha utviklet en velfungerende informasjonsavdeling, vedtatt en kommunikasjonsstrategi og begynt arbeidet med gjennomgang av kommunikasjonskanaler eksternt og internt for å best nå ut til ulike målgrupper.

Tiltak 1:

AHO skal i 2013 ferdiggjøre en handlingsplan for profilering, informasjon, formidling og samfunnskontakt. Strategien skal både ta utgangspunkt i behov ved institusjonen som helhet og i instituttenes behov.

Tiltak 2:

Evaluering av AHOs web skal gjennomføres i 2013.

Tiltak 4:

Et prosjekt for forvaltning og oppdatering av AHOs kontaktnett skal gjennomføres.

VIRKSOMHETSMÅL 3.2

AHO skal gjennom utdanning og forskning innenfor sine kjernefag arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design både være en innovativ kraft i samfunns- og næringsutvikling og en kritisk evaluerende røst i endringsprosessene.

DELMÅL 3.2.1:

AHO skal tilby fleksibel utdanning. AHO skal utvikle og formidle kunnskap som kan anvendes og videreutvikles i profesjonell praksis.

Tiltak 1:

AHO skal utrede alumninettverk enten som del av samarbeidet med Kunsthøgskolen eller som et eget prosjekt.

Tiltak 2:

Innenfor arkitektur skal diskusjonen om et felles etterutdannings samarbeid mellom NAL, Arkitektbedriftene, NTNU og AHO tas opp igjen i 2013. AHO tar initiativ i dette arbeidet.

Tiltak 3:

AHO skal i 2013 gjennomgå sine etterutdanningsopplegg og før igangsetting av nye studietilbud ha gjennomført en grunnleggende revisjon av ambisjoner og program. Etterutdanningsmaster i arkitekturvern starter opp høsten 2013.

DELMÅL 3.2.2

Deler av AHOs kunnskapsutvikling skal ha innovativ innretning og sikte mot kommersialisering

Styringsparameter 1:

AHO skal iverksette tiltak for å øke kompetanse og motivasjon for bidrag til nyskaping og kommersialisering.

Tiltak 1:

Videreutvikle prosjekttakkvisjon som del av instituttenes strategier.

Tiltak 2:

Gjøre incentivordninger for oppdragsvirksomheten tydeligere og mer effektive ved å gjøre dem til en del av avtaleverket ved AHO.

Tiltak 3:

Legge til rette for sterkere administrativ støtte til oppdragsvirksomhet gjennom en ny forskningsadministrativ stilling med innovasjonskompetanse.

Tiltak 4:

Utarbeide veiledningsmaterieill for forskere og utarbeide standardkontrakter.

DELMÅL 3.2.3

AHO skal styrke sin næringslivskontakt og videreføre innovasjonsinnretningen i FoU-arbeidet. To av AHOs forskningssentra skal ha en tydelig innovasjonsretning: Senter for design og forskningssenteret ved Institutt for arkitektur RCAT, DR og forskningssenter ved Institutt for urbanisme og landskap skal videreutvikle sine samfunnskontakter gjennom bevisst bruk av sine Råd for samfunn og arbeidsliv (RSA).

Styringsparameter :

Institutt for design prioriterer å videreføre innovasjonsorienterte prosjekter.

- Samarbeidet med Ulsteingruppen innenfor maritim sektor skal videreutvikles i retning av et maritimt senter med bredere næringslivsforankring. . Det skal dokumenteres nye FoU-prosjekter innen feltet. Satsing innenfor tjenstedesign skal videreføres som del av SFI innen servicedesign (SFI), men også etableres som en foreløpig egenfinansiert satsing på design av offentlige tjenester innenfor AHO. Denne satsingen skal føre til nye eksterntfinansierte forsknings- og utviklingsprosjekter fra 2014.
- Boligsatsingen ved Institutt for arkitektur (2 x50% professorater og et eksterntfinansierte forskningsprofessorat) skal føre til minimum ett nytt bidragsfinansiert prosjekt frem til 2014..
- Innenfor urbanismefeltet skal Institutt for urbanisme og landskap etablere minimum ett eksterntfinansierte utviklingsprosjekt i løpet av 2013.

Tiltak 1:

Råd for samarbeid med arbeidslivet skal brukes:

- til å styrke AHOs samfunns- og næringskontakt sentralt,
- til å knytte RSA-arbeidet mer direkte til instituttenes spesifikke fag- og arbeidsfelt.

DELMÅL 3.2.4: INNTEKTER FRA BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET

AHO skal sikre sin handlefrihet gjennom økte inntekter fra eksterntfinansierte oppdrag og forskningsaktivitet.

Styringsparameter 1

Bidragsfinansiert virksomhet skal utgjøre 7 mill kr i 2013.

Styringsparameter 2

I tillegg til bidragsfinansiert virksomhet skal AHO i 2013 øke oppdragsinntektene til 1,5 mill kr. Dette skal bidra med kr 250 000 i økt virksomhetskapital.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 3.2:

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT			AMBISJONSNIVÅ
	2010	2011	2012	2013
ANDEL INNTEKTER FRA BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET (BOA)	4835	4949	5251	7500

SEKTORMÅL 4: FORVALTNING

Universiteter og høyskoler skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle

VIRKSOMHETSMÅL 4.1

AHO skal forvalte sine samlede ressurser effektivt og offensivt, slik at kjerneaktiviteten prioriteres, strategiske valg følges opp og de faglige målene nås.

DELMÅL 4.1.1: EVNE TIL LANGTIDSPANLEGGING

AHO skal bygge opp en strategisk orientert økonomiforvaltning og personalforvaltning som har evne til langtidsplanlegging, kritisk gjennomgang av intern ressursbruk og løpende budsjettoppfølging.

Styringsparameter 1:

En dokumentert velfungerende personalavdeling og økonomiavdeling i løpet av 2013.

Tiltak 1:

AHO styrker i 2013 sin økonomiavdeling ytterligere med 1 stilling

Tiltak 2:

Alle beslutninger skal ha en økonomisk analyse i sitt beslutningsgrunnlag.

Tiltak 3:

AHO gjennomfører i 2013 en evaluering av sin økonomiforvaltning og sin forvaltning av HR ressurser.

Tiltak 4:

Sikre økonomistyringen på instituttene ved at budsjettene periodiseres og at det finnes verktøy og systemer for løpende budsjettstyring på instituttnivå.

DELMÅL 4.1.2: RESSURSFORDELING

Ressurser skal fordeles internt på grunnlag av vurderinger av kvalitet, relevans og behov. Ekstern inntjening skal i all hovedsak brukes til å videreutvikle det aktuelle fagfeltet/fagmiljøet.

DELMÅL 4.1.3: LANGSIKTIG BEMANNINGSPLAN

AHO skal ha langsiktige bemanningsplaner som støtter opp under AHOs strategi og planer. Det vil i den neste femårsperioden være et betydelig antall personer i toppstillinger som går av for pensjonsgrensen, noe som gir AHO mulighet til strategisk bemanningsplanlegging.

Styringsparameter 1:

AHO skal ha flerårige bemanningsplaner

Tiltak 1:

Alle institutter skal i løpe av 2013 utvikle langsiktige bemanningsplaner.

Tiltak 2:

Bemanningsplanlegging legges inn som en integrert del av budsjettprosessen for 2014, slik at en ressursprioritering blir gjenstand for en jevnlig diskusjon.

Styringsparameter 2:

AHO skal være internasjonalt ledende innen sine fagfelt og kunne tiltrekke seg internasjonalt ledende fagkompetanse. Dette skal gi seg utslag i at minimum halvparten av kvalifiserte søkere til vitenskapelige stillinger skal være utenlandske.

Tiltak 3

Alle fast vitenskapelige stillinger skal lyses ut internasjonalt.

Tiltak 4:

AHO skal etablere administrative rutiner som bidrar til at ny internasjonal fagstab og gjesteforelesere raskt får tilrettelagt for sitt opphold og virke ved AHO. Videreføring fra 2012.

Tiltak 5

AHO skal ha en økonomisk mulighet til å kunne tilby stilling til særskilte talenter

Risikovurdering av virksomhetsmål 4.1

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Den daglige driften tar mye tid og med knappe ressurser kan utviklingsarbeid og langsiktig økonomistyring bli nedprioritert.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Fokusere på opplæring av ansatte slik at arbeidsoppgaver kan omfordeles og utviklingsoppgaver prioriteres.

VIRKSOMHETSMÅL 4.2

AHO stiller høye krav til studenter og ansatte og skal legge til rette for en kunnskapsorganisasjon med et meget godt arbeids- og læringsmiljø. Som arbeidsplass skal AHO preges av likeverd, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

DELMÅL 4.2.1: PERSONALPOLITIKK SOM IVARETAR ALLE

Personalpolitikken skal ivareta alle grupper ansatte og sikre gode muligheter for profesjonell og faglig utvikling og kompetanseheving for medarbeidere.

Det er et overordnet mål i staten å få ned bruken av midlertidig tilsettinger. For AHO er det av stor betydning for å sikre relevans og profesjonskunnskap i undervisningen at AHO kan hente inn profesjonsutøvere som lærerkapasiteter på enkeltkurs. Slik sikrer vi at studentene får mulighet til å være i kontakt med praktiserende arkitekter/designere som ikke ellers ville undervise ved AHO.

AHO legger vekt på å ha en ryddig og ordnet politikk knyttet til midlertidighet, slik at arbeidsforholdet i så stor grad som mulig preges av forutsigbarhet. Våre midlertidige ansatte gir et viktig bidrag inn i virksomheten og skal anerkjennes i forhold til denne innsatsen.

Styringsparameter 1:

AHO skal tilby kompetansehevende tiltak for medarbeidere i alle deler av organisasjonen som et ledd i den strategiske utviklingen av skolen og utvikling av den enkelte medarbeider.

Tiltak 1:

Det settes av en årlig sum til kompetansehevende tiltak og utarbeides en plan for behov for kompetanseheving.

Styringsparameter 2:

AHO skal ha en tydelig politikk for bruk av midlertidige tilsettinger, som gir midlertidig tilsatte forutsigbarhet.

Tiltak 1:

- Åremålsstillinger basert på kunstnerisk kompetanse skal innføres på hele skolen, som erstatning for midlertidige timelærere med semester- og årskontrakter.
- Det utvikles ryddige prosesser rundt forlengelse og avslutning av åremålsperioder.

Tiltak 2:

Kursopptak flyttes til et tidligere tidspunkt for å sikre bedre forutsigbarhet. Dermed kan rekruttering og tilsetting av timelærere gjennomføres i bedre tid før semesterstart.

Tiltak 3:

Etter planen vil de midlertidig tilsatte inkluderes i arbeidsmiljøundersøkelsen slik at denne gruppen kan følges spesielt.

Styringsparameter 3:

Andel midlertidig ansatte i teknisk og administrative stillinger skal reduseres over en periode på tre år.

Tiltak 1:

All bruk av midlertidige ansatte skal begrunnes i tilsettingsrådet som har et særlig ansvar for å sikre at mulighet for fast tilsetting er vurdert og at hjemling av unntak er begrunnet .

DELMÅL 4.2.2: GODT ARBEIDS- OG LÆRINGSMILJØ

Det skal legges til rette for et godt arbeids- og læringsmiljø der de ansatte får brukt og videreutviklet sin kompetanse i samspill med studenter, kolleger og ledelse. Som arbeidsplass skal AHO preges av likeverd, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

Det skal i 2013 gjennomføres en arbeidsmiljøundersøkelse, som skal danne grunnlag for videre arbeid med innen området.

Styringsparameter 1:

- Svarprosent for den planlagte arbeidsmiljøundersøkelsen skal ligge på minimum 75 %.
- Alle tilsatte skal ha minimum en personalsamtale med sin overordnede i løpet av 2013
- Alle faglige tilsatte skal ha arbeidsplaner for undervisningsåret 2013/2014

Tiltak 1:

Arbeidsmiljøundersøkelsen skal forankres hos ledelse på alle nivåer

Tiltak 2:

Det skal settes av tilstrekkelige ressurser til å følge opp arbeidsmiljøundersøkelsen med nødvendige tiltak

Tiltak 3:

Det vil bli gitt lederopplæring for nye ledere med fokus på medarbeideroppfølging og medarbeidersamtaler.

Tiltak 4:

Det skal gjennomføres internkontroll av AHOs krav til gjennomføring av personalsamtaler og utvikling av arbeidsavtaler for faglig tilsatte.

Styringsparameter 2:

AHOs lave sykefravær i 2012 skal opprettholdes. Sykefravær og gjennomstrømningen for doktorgradskandidatene skal holdes under videre oppsikt.

Tiltak 1:

Den systematiske oppfølgingen av phd-kandidater som ble i gang i 2012 videreføres. Det vektlegges kvalitetssikring av prosesser og rutiner i alle ledd.

Tiltak 2:

AHO skal øke fokus på veilederrollen, og igangsette det planlagte veilederforum

Styringsparameter 3:

Det skal sikres mer sammenhengende tid til forskning gjennom større konsentrasjon av undervisningen, bedre administrative og faglige støttefunksjoner og bedre undervisningsplanlegging på instituttnivå.

Tiltak 1:

Det skal lages et undervisningsregnskap for AHO, for å sikre transparens og mulighet for bedre fordeling av pålagte oppgaver. Tiltaket er en videreføring fra 2012.

Tiltak 2:

Det skal gjennomføres en gjennomgang av den enkelte tilsattes forskningstid

DELMÅL 4.2.3: LIKESTILLING

Hensyn til likestilling og mangfold skal vektlegges i AHOs rekruttering og personalpolitikk.

Tiltak 1:

AHO skal i 2013 styrebehandle en femårig handlingsplan for likestilling med konkrete målsetninger og tiltaksplan for likestillingsfeltet. Denne danner grunnlag for AHOs arbeid på feltet.

Styringsparameter 1:

AHO skal øke andel kvinnelige professorer i den neste femårsperioden. Konkret målsetning vil bli fastsatt i handlingsplanen.

Styringsparameter 2:

Minimum 50 % av nytilsatte i førstestillinger skal være kvinner.

Kvantitative styringsparameter under sektormål 4.2

STYRINGSPARAMETER	RESULTATER			AMBISJONSNIVÅ 2015
	2010	2011	2012	
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	30,1 %	29,4 %	27,6 %	35 %
Andel midlertidige i saksbehandler og utrederstillinger	13,4 %	17,4 %	15,8 %	12 %

Risikofaktorer under sektormål 4.2

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Manglende medarbeideroppfølging på instituttene	Middels (2)	Stor (3)	Stor (6)	Lederopplæring Internkontroll

VIRKSOMHETSMÅL 4.3

AHO skal videreføre arbeidet for å etablere en god økonomiforvaltning. Effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer. God internkontroll skal sikre kvalitet. Der det er operasjonelt skal AHO søke felles økonomitjenester med andre institusjoner.

DELMÅL 4.3.1 ØKONOMIFORVALTNING

AHO skal fortsatt videreutvikle økonomiforvaltningen og samspillet mellom økonomiavdelingen og avdelingene og instituttene ved skolen.

Styringsparameter:

AHO skal:

- levere regnskaper som godkjennes av Riksrevisjonen uten merknader
- ha en dokumentert velfungerende internkontroll,
- regelmessig levere periodiserte og lett tilgjengelige budsjettrapporter til alle budsjettenheter.

Tiltak 1

- Videreutvikle arbeidet med internkontroll.
- Profesjonalisere oppfølging av prosjekter og prosjektrekneskapene.
- Forbedre periodisering av avdelingene og instituttenes budsjetter
- Forenkle rapportering av drift ved å videreutvikle og automatisere uttak av rapporter.
- Gjennomføre opplæring av nøkkelpersoner som foretar anskaffelser og videreføre arbeidet med bistand til og kvalitetssikring av anskaffelsene
- Utvide bruken av elektronisk bestillingsverktøy.

Tiltak 2

AHO skal bidra i SAK-samarbeidet innenfor de administrative prosjektene vedrørende anskaffelser og internkontroll.

Tiltak 3

AHO skal utvikle langsiktige investeringsplaner og skille mellom investeringsbudsjett og vedlikeholdsbudsjetter.

VIRKSOMHETSMÅL 4.4

AHO skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom konsentrasjon og arbeidsdeling.

DELMÅL 4.4.1: SAK-SAMARBEID

AHO skal gjennom samarbeid med andre universiteter og høyskoler styrke sin faglige profil og administrative slagkraft.

- AHO skal videreutvikle samarbeidet med Kunsthøgskolen og bruke felles ressurser og oppgaver innenfor designfeltet som «pilot» i dette samarbeidet.
- AHO skal videreutvikle sitt samarbeid med UiT om utvikling av landskapsutdanning og Tromsø Centre for Landscape and Territorial Studies.
- AHO skal avklare arbeidsdeling og profil på arkitektutdanning og forskning med NTNU og BAS
- AHO skal gjennomføre konkrete fellestiltak for administrativ forbedring med andre mindre høyskoler i Osloområdet.

AHO skal utrede temaer for felles administrative tjenester med Kunsthøgskolen.

Styringsparameter 1:

Samarbeidet med Kunsthøgskolen skal i 2013 resultere i

- Styrevedtatt samarbeidsavtale Kunsthøgskolen/AHO
- Planer for profileringssamarbeid
- Planer for nye felles utdanninger
- Handlingsplan for samarbeid innen designfeltet (2013/2014)
-

Tiltak 1

Det er laget en konkret handlingsplan for samarbeidsaktiviteter som bygger opp under felles profilering. Målet er å presentere de to institusjonene AHO og Kunsthøgskolen som Norges fremste ekspertise innen kunst, arkitektur og design, og derigjennom gjøre synlig og styrke disse fagenes posisjon i samfunnet. Prosjektfasen avsluttes våren 2013. Deretter vil oppfølging skje i tråd med handlingsplanen; konkrete utadrettete handlinger vil kommunisere samarbeidets gjennomføringsevne og resultater.

Tiltak 2

Søknad om 50 nye studieplasser øremerket for fellesstudier ved Kunsthøgskolen i Oslo/AHO.

Styringsparameter 2

Oppstart masterstudier med 15 – 20 studenter i Tromsø høst 2013

Tiltak 3

Masterklasse i AHO regi startes med bakgrunn i etablert studieplan fra AHO. Studiet knyttes til kunstfaglig fakultet ved UiT.

AHO arbeider med utvikling av landskapsutdanning sammen med UiT av følgende grunner:

- AHO ønsker å utvikle en full 5-årig masterutdanning i landskapsarkitektur. For å full kvalitativ effekt av den 2-årige masterutdanningen må vi utvikle en bachelorutdanning. Dette må skje i samarbeid med et breddeuniversitet som har den naturvitenskapelige kompetansen som er nødvendig.
- Kompetansen til AHO og UiT kompletterer hverandre.
- Landskapsfeltet inneholder kompetanse som er svært relevant for utviklingen i nordområdene og som etterspørres i næringsliv og offentlig forvaltning nordpå.
- AHO arbeider innenfor fagfeltet «landskapsurbanisme». De territorielle problemstillingene i nordområdene er samfunnsmessig og faglig sett svært interessante innenfor dette feltet.

Revidert studieplan for fellesgrad UiT/AHO vedtas våren 2013.

Felles masterklasse starter opp høsten 2014.

Planer for 5-årig landskapsutdanning vedtas ved AHO og UiT i løpet av 2013.

Styringsparameter 3

Igangsatt arbeid om arbeidsdeling innenfor arkitekturfeltet i regi av Profesjonsrådet for arkitektur i løpet av 2013. Avtale mellom institusjonene vedtas i 2014.

Styringsparameter 4

Konkret plan for samarbeid innen internkontroll skal foreligge i 2013.

Tiltak 4

I tråd med rapportens anbefalinger er det bestemt å videreføre arbeidet, det blir etablert en prosjektgruppe bestående av representanter for hver av de fire institusjonene med mandat å "Utarbeide felles beskrivelse av internkontroll og risikohåndtering og implementere dette i de fire institusjonene". Gruppen skal ta

utgangspunkt i virksomhetsområdet økonomi og her utarbeide/oppdatere instruksjoner og definere hovedprosesser. Gjennomgangen av økonomiområdet skal kunne ha overføringsverdi til andre virksomhetsområder i institusjonene. På bakgrunn av erfaringene som gjøres i prosjektet, skal vurderes hvordan internkontrollsystemet kan tilpasses den enkelte høyskolen og utvikles videre, eventuelt gjennom en felles løsning for de fire. Arbeidet starter i våren 2013 og er beregnet å ta omlag fire måneder. Til gjennomføring av dette arbeidet gis prosjektgruppen konsulentstøtte

Styringsparameter 5

- Felles innkjøpsstilling for AHO, NMH, NIH og Kunsthøgskolen etableres som et toårig prøveprosjekt.

- Det skal inngås felles rammeavtaler for AHO, NMH, NIH og Kunsthøgskolen

Tiltak 5:

Det skal ansettes en felles innkjøpskoordinator for de fire institusjonene med oppdrag å bistå med innkjøpsfaglig kompetanse, opplæring og rådgiving, inngå felles rammeavtaler mm. Stillingen utlyses våren 2013. Utgiftene til stillingen over to år dekkes av SAK-midler så langt disse rekker, deretter må utgiftene dekkes av de fire høyskolene med 25 prosent på hver. Spørsmål om eventuell permanent felles innkjøpsordning tas opp når prøveprosjektet er omme og evaluert.

Styringsparameter 6

Utredning om felles FoU-administrasjon, «internasjonalt kontor», verksteder og samarbeid om vaktmester- og resepsjonstjenester gjennomført i 2013.

Risikovurderinger – virksomhetsmål 4

AHO vil i samsvar med risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 4 slik det framgår av følgende oversikt:

RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
SAK-samarbeidene lar seg ikke forankre lokalt i institusjonene.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Tiltak for internprofilering av samarbeidene.
Høyskolene finner det vanskelig å sette av tilstrekkelige ressurser til SAK-samarbeidet	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Fokus på forventet gevinst i form av økt kompetanse og kapasitet. Det avsettes kapasitet i arbeidsplan til medarbeidere som er engasjert i prosjektgrupper.

Utdanningsinstitusjon: ___ Arkitektur og designhøgskolen i Oslo

Overordnede spørsmål som besvares helt kort og konsist, jf. den strategiske delen av Rapport og planer (2012-2013).

1. Hvor mange studieplasser kan institusjonen øke med høsten 2013, gitt 60/40 finansiering fra departementet, men innenfor dagens øvrige rammebetingelser og infrastruktur?

Svar spm 1: 20 studieplasser knyttet til landskapsutdanningen i Tromsø

2. Hvilke begrensende faktorer står institusjonen særlig overfor som hindrer vekst (kan spesifiseres på utdanningsprogram ved behov)?

Svar spm 2: Arealbegrensninger, press på studentarealer

3. Er det særskilte studieprogram som institusjonen ønsker å prioritere spesielt av strategiske årsaker eller for å rendyrke en faglig profil?

Svar spm 3: AHO satser på landskapsutdanning i samarbeid med UiT og næringsorientert designutdanning i samarbeid med Kunsthøgskolen i Oslo

4. Er det særskilte studieprogrammer som institusjonen ønsker å bygge ned eller avvike av samme årsaker?

Svar spm 4: Nei

			Opptak høst 2012 (antall studieplasser)	Planlagt opptak høst 2013 (antall studieplasser)	Muligheter for økning i opptakskapasitet høst 2013?
			Antall	Antall	Ca. antall
Andre fag	Samlet		135	160	0
	hvorav:	<i>Grunnundervisning</i>	90	95	0
		Masternivå	45	65	

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
Maridalsveien 29
Postboks 6768 St. Olavs plass
NO- 0130 Oslo
Sentralbord: +47 22 99 70 00
www.aho.no